

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 írt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Aszalóban.

Budapest, május 8.

(8.) Ha *Koerber* urnak komoly meggyőződése mindaz, amit ma a birodalmi tanácsban mondott, akkor *Koerber* ur az optimizmusban elérte a világrekordot. Mivel pedig az optimizmus világbajnoksága nem tartozik az elsőrendű államférfiúi tulajdonságok közé és különösen egy osztrák államférfiúnak van erre a tulajdonságra minden más tulajdonságok között a legkevésbé szüksége: azért szeretnők Ausztria érdekében, ha *Koerber* ur mai beszédje inkább szándékaiban, eltökéltségben volna szószerint veendő, mint a mai állapotokról való nézeteiben.

Igaz, hogy ő maga is rendkívül komolyan mondta a helyzetet, de amint jobban belemélyedt ennek a helyzetnek a festésébe, palettájáról egyre-másra derültek színek kerültek elő, amelyek a hatásnak inkább vannak előnyére, mint az igazságnak. Bevallotta egész nyíltan, hogy a békeltető konferencia nem sikerült; bevallotta, hogy a nagy vajdás után megszületett nyelvtörvényjavaslatokkal csak azért tesz kísérletet, hogy teljes felelőssége tudatában megnyugtassa a saját lelkiismeretét; bevallja, hogy a pártok kívánságait nem sikerült eléggé megközelítenie; bevallja, hogy a merre körülnéz, mindenfelé egyre aggasztóbb karakterű nehézségeket lát. És erre a komoran realiztikus jellemzésre következik az optimizmus harsány, jóhiszemű felkiáltása, mely az osztrák állameszmét apostrofálja és az elfogulatlan elemekhez fordul, azzal a felszólítással, hogy segítsenek a versengőket kibékíteni, a hosszú harcot befejezni, az állam hatalmi állását megmenteni, Ausztria valamennyi népének igazságot szolgáltatni.

Az osztrák állameszme. Van ilyen is, de hol? Ki az, aki még becsben tartja, félti, őrzi, oltalmazza ezt az állameszmét? A kormány. Egyedül a kormány. Senki más. A népek, a pártok? Hol a német köpi arcul, hol a cseh. A szerint, amint a németektől vesznek valamit el a csehek javára, vagy adnak vissza valamit a németeknek abból, amit a csehek kaptak. Egyszer a németek obstruálnak, máskor a csehek. Egyszer amazok csinálják meg a *Los von Rom* mozgalmat és énekelik a *Wacht am Rheint*, buzavirággal a kabátjukon; máskor emezek szegődnek a nagy szláv szolidaritás apostolainak. Hát az elfogulatlan elemek hol vannak? A jó, öreg, cirkumspektus lengyelek talán? Ezeknek minden mindegy. Ezek azt mondják a maguk módja szerint, amit kedves rezignációval mondogat egy jó, magyar érzésű szász honatya, valahányszor nálunk van felfordulás:

— Ein kórmány wird immer sein.

A lengyelek jó békességben akarnak lenni a kormányval, minden kormányval. Ők ott vannak, ahol a hatalmat kezelik és a petróleumvámot emelik. De az állameszme védelmére halványulnak egy kicsit.

Hogyan akarja hát *Koerber* ur a hosszú harcot befejezni, az állam hatalmi pozícióját megmenteni? És igazságot szolgáltatni Ausztria valamennyi népének. Hát van olyan *Salamon*, aki feltalálja azt az igazságot, amely igazság a németnek és a csehnek is az? Hiszen amiért *Prágában* szerenádokat kapna, azért *Egerben* bevernek az ablakát. A mivel *Wolf* megelégszik, azért *Stransky* olyat mond, hogy azt magyarul le nem írjuk az egész osztrák állameszméért.

Hiszen látni látja *Koerber* maga is, hogy ezzel a mostani javaslattal boldogulni nem igen fog. Ha nem volna elég okos hozzá —

pedig dehogy nem elég okos — kioktatták volna a csehek, akik már ma megkezdtek az ugynevezett technikai obstrukciót. De már beszédekben is foglalkozott a miniszterelnök azzal az esettel, hogy ha a javaslatnak nem lesz meg a kívánt sikere. Amit erről mondott, az nagyon szép és nagyon kívánatos. De bármilyen szép is és bármennyire kívánja is *Koerber* ur, félünk, hogy ettől a kívánságától egy szép napon bucsut kell majd vennie. Ha pedig tulságosan ragaszkodnék a kívánságához, akkor az állásától kell majd elbucszania. Szép az a komoly elszántság, amely szavaiból kicsendül, amely ragaszkodik az alkotmányhoz ezer támadás ellenére is, amely többre becsüli még ezt a vihártépett alkotmányosságot is, mint „a törvényhozásnak olyan formájához való visszatérést, amely a népeket a közreműködésből kirekeszti és az erőket szétforgácsolja”. De hogy meddig lehet ezt az alkotmányosságot, még ezt is, még így is fenntartani, az kérdés. És ha lehet is, nagyon problematikus értéke van ennek a kinnal prolongált alkotmányosságnak, amely lejárattól lejárátig folyvást veszít az erejéből, amelynek a szervei elenyevdnek, sejtjei bedugulnak, életnedvei kiszáradnak.

Hát majd megint próbálkozik a parlamenttel, aztán megint hazaküldi. Hol eloltja, hol meggyújtja. Ugy, amint előtte mások is csinálták, tán kevesebb hittel, s ezért kisebb csalódással. Egyelőre, igaz, aktuális baj nem lesz belőle. Az ugynevezett sürgős állami követelmények ki vannak elégitve. Delegáció van, kvótabizottság, úgy látszik, lesz. Nekünk tehát nem kell nagyon aggódunk ebben a pillanatban. De nagyon nyugalmasan sem szabad szemlélnünk a szomszéd állapotát. Végre is, állapotnak állapot ez is. *Koerber*

T Á R C A.

Két élet — két halál.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Feszli Géza.

A leláncolt Prometheus rémes tragédiáját megújratja a haragos Gondviselés. — Ezelőtt vagy harminc évvel egy ismeretlen magyar ifjú elindult a szegény és kicsiny hazából a gazdag és hatalmas nagyvilágba. Elindult, hogy fölkeresse a legintenzívebb emberi érzésnek, a szerelemnek egyetlen riválisát — a Glóriát. Fölkereste, megtalálta. Pedig a nagyvilág idegen vándorának, a hirnévtelen magyarnak nem volt más protektora, csupán a saját zsenije, nem volt más vezetője, csak a saját sugallata és nem volt más biztatója, csak az akaratereje. Lelkéből merítette a bizalmat és a szépség hatásából a lelkesedést; zsenije pedig előlegezte számára — sejtelem formájában — a tudást. Merész volt a cél, nehéz a küzdelem, de az Erő legyőzte az akadályokat. Az ifjú szóhoz jutott. Megszólalt. De nem magyarul, nem németül, nem franciául, hanem univerzális nyelven. Az emberiség közös nyelvén beszélt az egész világgal. — Festett! És nem csupán a jelen, hanem a késő jövőendő számára is színekbe és formákba öntötte és vászonra varázsolta, amit gondolt, amit érzett, amit álmódott. Amit *Munkácsy Mihály* a lelke szemével látott, az láthatóvá lett mindenkire nézve. Meglopta ő is az álmok kincstárát, hogy gazdagítsa e svár valót.

A merész életét tehát megvalósult. Az élet-híven megálmodott alakok élnek — hangtalanul. A megfestett képek beszélnek — némán. De az alkotó lélek, a teremtő erő, mely ezeket létrehozta: megtört, elvesztette szárnyaló képességét

és négy év előtt — a nélkül, hogy véglegesen kiszívódott volna — meghalt! Emberfölötti alkotásokért emberfölötti kínokat kellett elszenvednie. Négy éven át az élőhalottak kriptaházában fizette le *Munkácsy Mihály* a nagyság adóját.

Mi, a köznapiság emberei váltakozva tereljük emlékeztetünk hol a hatalmas alkotásokra, hol az alkotó művészre, aki gyöngének és törékenynek bizonyult, — hiszen csak ember! Az, amit megteremtett, csupa erő, csupa élet, csupa tudás; az időnek hullámai számára megrögzített tünemény. A szerialitás egy egész sorozata ez, mely nagyságot és dicsőséget lehel és a magyar nemzeti génusz számára a művészetek templomában külön oltárt biztosít. Az oltár készen áll, be van fejezve, consummatum est.

Majd meg ismét a mestert keresi révedező tekintetünk, aki négy évi haldoklás alatt beteg és gyöngy volt és tehetetlen. Prometheus sugárzó tüzkévéje elhamvadt. Az isteni szikra a sötétség éjjelében kialudt. A lángész erejéből, a félistenből nem maradt meg semmi más — csak az emberi gyöngöseség. *Inhol az ember. A törékeny ember. Ecce homo!*

A hosszú haldoklással sujtot mesterről ismét visszazsálla a képzelet a diadalokra. A szellem éjszakájában vonagló művészről lesiklik az emlékezés és az alkotó művészetre és annak remekeire gondolunk. Csodálatos világ a színek világa. Remekai némaságra vannak kárhözhatóak. A festő művészet büszkesége kizárta a szó jogát. Mint a hogy a napkeltehez nem fűzött kommentárt a természet, azonképpen a műreket is egyetlen szó nélkül mondja el azt, ami benne van. Az időből csak egy szempillantást vesz igénybe, a nyelvet szökincsekből semmit. A kizsármolt egy szempillantásnak megörökítése által eseményekről, elmúlt századok szelleméről, hangulatáról, korszakot alkotók motívumairól némán és hangtalanul — és mégis minden népre nézve megérthető nyelven — beszámol.

... A hitrege szerint sulyosan lakott az a vakmerő előd, aki az élet tüzéből lopott. A modern nagyvilági élet nap-nap után tanuságot tesz arról, hogy a hitregebe belefoglalt gondolat nem egyéb, mint allegorikus kifejezése az anyatermészet könyörtelen törvényének. *Munkácsy Mihály* nak is kijutott a szörnyű büntetésből. Kalmár módon gyakorolta vele szemben számvetéseit a Végzet. Kétszer kellett meghalnia, mivel hogy a Gondviselés kettős életet adott neki. A születést végleges elszámolás volt a halál, a név hatalatlanságának bánatpénze pedig a megőrülés. Egy szomorú illusztrációval ismét gazdagabb az a szabály, hogy a szélsőségek érintkeznek egymással. A lángész fénye kialudt, elhamvadt. Mi adja föl e talányt? A természetes sorrend! A fizikai egymásután! Hiszen a fényugárzás nem egyéb, mint közebeeső stádium a lángolás és hanvadás között. A művészlélek elborult, megőrült. Mi fejti meg a rejtélyt? A tapasztalás! A génusz tözszomszédja a megőrülés. A génusz magas szárnyalása — amint ezt az eredmények bizonyítják — érinti azt a szférát, ahol a gondolkodás megbomlik. A hitrege szerint *Ikarusz* lezuhan a magasból, mert az a zsradék, az a viasz, amely szárnyalásra képesíté, a magasabb régiókban megolvad. A mai tudomány is enleget valami zsradékot, mely szintén megolvad és meglágyul a magasabb régiókban. Mi azonban nem képletesen viaszunk, hanem egyenesen — agyvelőnek nevezzük azt.

Talán a multból merített képletnek is valamivel közelebb juttat a megfejtéshez egy pusztaszó, amely eszmecseréinkben otthonos. Az, amelyik a közélet vitáiban is sötétséget jelent: reakció. Nagy lelkeknél a kiaknázott életinger reakciója a megőrülés!... Avagy mi más a művészi alkotás, mint pazar költsézés a gondolat és érzélem terén? Mi más a megőrült alkotó művész, mint az a tékozló fiu, aki kincseitől megfosztva beteg és szegényen a szülői házába visszatér? És mi más a teremtő művész élete,

ur csinálhatja egy darabig úgy, amint elődei csinálták. Csinálja, csinálja, míg lassankint elkezd aszalódni. Utóbb azonban összeszárad, aztán megpenészedik. És végre is ki kell dobni. Most benne van az aszalóban. Baj, hogy Koerber ur optimista és nem gondol a penészedés stádiumára. És arra, aminek azután kell következnie.

BELFÖLD.

Közös miniszterek Budapesten. Gróf Goluchowski, Kállay és Kriegerhammer közös miniszterek ma Bécsből Budapestre utaztak a delegációs tárgyalások előkészítésére.

A főrendiház ülése. Báró Fay Béla elnöklelte alatt a főrendiház ma délelőtt tizenegy órakor ülést tartott. Az elnök bejelentette, hogy gróf Almásy Dénes és gróf Tisza István főrendiházi tagsági joguk elismertetvén, részükre a királyi meghívóleveleket ki fogják eszközölni, majd közölte, hogy gróf Degenfeld-Schomburg Vilmos mentelmi jogának felfüggesztését kéri a törvényszék. Ezután megválasztották a delegáció tagjait. Rendes tagok lettek: Gróf Apponyi Lajos, báró Bohus Zsigmond, Brankovich György herceg-patriárka, gróf Cziráky Antal, Ernusz Kálemen, herceg Esterházy Miklós, Gáll József, báró Harkányi Frigyes, gróf Keglevich István, Kussevich Szvetozár, Lukács Antal, báró Nikolics Fedor, örgróf Pallavicini Ede, báró Rudnyánszky József, Samassa egri érsek, gróf Szapáry Gyula, gróf Széchenyi Imre, gróf Széchenyi Manó, báró Wodianer Albert, gróf Zichy Ágost. **Főtárogok:** Firczak Gyula püspök, Laszkáry Gyula, gróf Széchenyi Bertalan, gróf Esterházy János, gróf Károlyi Imre, gróf Keglevich Oszkár. Az ülés a jegyzőkönyv hitelesítésével véget ért.

A képviselőház bizottságából. A képviselőház igazságügyi bizottsága Szilágyi Dezso elnöklelte alatt tartott mai ülésében, amelyen az igazságügyi kormány részéről Plósz Sándor miniszter és Vörösmarty Béla államtitkár volt jelen, tárgyalás alá vette a érdemleges változtatás nélkül elfogadta az 1899. évi XV. törvény cikk 98. §-ának kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot s jelentésének a Ház elé terjesztésével Engelmaier József előadót bízta meg.

A pénzügyi bizottság Falk Miksa elnöklelte alatt tartott ma ülést, amelyen a kormány részéről Hegedüs Sándor miniszter volt jelen. Tárgyalás alá vette a bizottság a budapesti új királyi zálogház építéséről rendelkező törvényjavaslatot, amelyet Szabó Imre előadó tüzetes ismertetés után elfogadásra ajánlott.

Hegedüs miniszternek a mostani belvárosi zálogház tarthatatlan viszonyát és a kontempláit új

mint az életinger folytonos és fokozatos kiaknázásának hosszú láncolata? A művész gondolatainak erejével formálja azt, amit teremt és hangulatainak pazar változataiból meríti gondolataitohoz az erőt. Szünet nélkül! Szakadatlanul! Atok gyanánt nehezül rá, hogy pihenni képtelen. Hiszen a névleges pihenése is lúz és tervelés és izgalom. — Munkában van a Nagy Óceán, mikor hullámnyei fölött végig süvölt az orkán és a cikázó villám a háborgó áradatra lesújt. De végül, hosszú háborgás után elül a vihar és az elemek forradalmát szelösend váltja föl. A természet háztartásában még az elemekre nézve is törvény a szünet, a pihenés. Csak a művészek az a kivétel, amelyek mindig háborgó, szünet nélkül, szakadatlanul. Munkácsy Mihály lelke a gyors egymásutánban megszületett műremekök örökké vajdó anyaméhe volt. És a megsértett anyatermészet ezt bosszulta meg oly kegyetlenül. Ezért tette egyszerre és mindenkorra meddővé a géniuszát. A nagytermészet könyörtelen törvényének végrehajtó hatalma akarta ezt így.

És habár gyászoló nemzeti büszkeségünk vagy pedig a babéros ravatal látásától inspirált kegyeletünk a természetnek könyörtelen törvénye ellen panaszra hangolja érzelmeinket, azért sem a valóság, sem az igazság meg nem változik. Ellenben a behatóbb megfigyelés rá fog vezetni arra, hogy bármennyire kegyetlennek látszik is az egymagában elénk meredező tünét, azért a tüneteknek összesített tömegeiben nem csupán a rendszertelen, nyers való, hanem valamely méltányosság is érvényesül. Az a természeti törvény, mely romboló villám gyanánt lesújtja a zsenit és egyszerre teszi meddővé a teremtő géniusz: a nagytermészet háztartásában a kegyelet *principiuma*. Egy pillanattal csupán — ennyit az igazság számára engedélyezhet a kegyelet — ne úgy nézzünk végig a lesújtó tragédián mint vesztesek, hanem mint kutatók. Egy pillanattal ne az a szellemi nagyságot megillető ámulat, ne az a szédítő mélység kösse le érdekli-

zálogház tervezeit ismertető előterjesztése után *Neményi Ámbros* fölemlítette, hogy a zálogházak igen nagy kamatlatát számíltatta a feleknek még olyan esetben is, amidőn még semmi rizikó nem feg fönn.

Hegedüs miniszter nem tagadja, hogy a helyzet csakugyan így van: újabban azonban beható tanulmányozás tárgyává tette a kérdést s most már csak kisebb kamatlatát enged. Most oly processzus van folyamatban, mely pár év alatt jelentékenyen javítani fogja a helyzetet.

Gajári Ödönnek további pártoló főszóalása után a törvényjavaslatot érdemleges módosítás nélkül elfogadta a bizottság.

Tárgyalás alá vette ezután a bizottság a magyarországi határvonalon fölállított határjelek kicseréléséről szóló törvényjavaslatot, amelyet bizottság minden vita és változtatás nélkül elfogadott.

A harmadik egyetem. Szegedről a napokban nagyobb deputáció jön a fővárosba, hogy élőszoval is támogassa azt a memorandumot, melyet a város szegedi egyetem dolgában a kultuszminiszterhez intézett. Ez a memorandum részletesen kifejti, hogy a budapesti egyetem túlnépessége mellett föltétlenül számolni kell azzal a faktummal, hogy Délmagyarország egymaga olyan sok egyetemi hallgatót küld fel, amennyi elégséges volna akármilyen egyetem fenntartására. Már pedig Délmagyarországnak kulturális központja Szeged s az a sok egyetemi hallgató Délmagyarországból mind Szegedre sereglenék.

Ezt a memorandumot befejező passzusa így egészíti ki:

A könnyű megélhetési, kedvező közlekedési viszonyok és a közgazdasági összeköttetéseknek fogva Szeged Délmagyarországra és az Alföld népere rendkívüli vonzóerővel bír. Ez a rendkívüli vonzóerő szüli azt, hogy tanítványaik túlnépesek s a szülők nem a hozzájuk közelebb eső intézetekbe, hanem Szegedre küldik gyermekeiket. Városunknak az utóbbi évek alatt való haladását, köznevelődési intézményeinek fejlődését, a tudomány és művészet ápolása érdekében erejét haladól fogva hozott áldozatait sokkal közelebből ismeri, semhogy azt ezuttal külön is felsorolni szükségesnek tartanók. Ismeri e város történelmi hivatását s tudja, hogy ez a százezer rendíthetetlen, hazafias érzésű magyar mily erős védbástyája a hazának és az államfenntartó fajnak. Jól ismeri a dévidék sajtóságot viszonyait, az ország határszélein lapangó expanzív erőket, melyeknek a hazaszeretében s a magyar szent korona hatalmának minél teljesebb érvényesülésében kell feloldódn.

Ezt elérni és sikerrel munkálni csak úgy lehet, ha Szeged mint kulturális központ még erősebbé tétetik, ha történelmi és nemzeti hivatásának betöltésére elnyeri azon legmagasabb intézményt, hol egy nagy vidék, egy egész ország rész ifjúságának szakszerű kiképzése befejezést nyerhet. Megújítjuk tehát a harmadik tudomány egyetem felállítására vonatkozólag az 1882. és 1893. évben benyújtott kérelmeinket. Azokhoz most is egész torjelmében ragaszkodva ki- jelentjük, hogy az ügyben tett ajánlatunkat most is fenntartjuk, mely a lángezés és az örült közt tátong, hanem a hideg oknyomozás, a nyugodt megfigyelés...

Lám. Mily aránytalan a kreaturák életideje, különösen ha azt az emberléttel hasonlítjuk össze. Száz évig is elél a buta krokodil és minden életképesége kontaktusban marad. Kéthárom évszázadon át esattogatja lomha szárnyait a holló, és a tenger óriása, a cethal ezer esztendőn keresztül tengeti félig vegetabilis életét. Mintha az életidő aránytalan mennyisége nyujtaná a komponzációkat a minőségért.

A szék-látókörü pórnpé egyszerű józansága nem repül a nap felé. Nincsenek Ikarusz szárnyai, melyeket a nap heve elperzsel és viaszkos állományában megolvastat. Csöndes életében szörvénys jelenség a lúzas hevülés. Alacsony sorának éppen ezért természetes kompenzációja: az egészséges fizikum és a szerény méretű, de zökkenésektől mentesített gondolkodás. Az uri osztály zajos örömeiben sokkal gazdagabb és kedélyvilágában állandó tényező gyanánt szerepel a variáció, a változatos élvezeteknek ravaszul kifundált egymásutánja. Sokkal nagyobb kvótában is rója le azt a rettenetes progresszív adót, melynek titokzatos kirovásában egy-egy obulus gyanánt szerepel egy-egy megbomlott koponya. Az élvezetek adója ez, amelyet a természet büntető rendszere a mulató emberiségre kivet és irgalom nélkül behajt. De legmagasabb ez az adókules ott, ahol az alkotó emberi szellem a nagytermészet alkotó hatalmával versenyezni mer. A gondolatok és érzelmek emésztő tüzeiben fogamzik és születik a műrekek. A gondolatok és érzelmek örökös vibrációja megörli az életingert, megtöri az életterőt, elsorvasztja az idegrendszert, megbomlasztja azt a zsiradékot, a melyik szárnyalásra s alkotásra képesít. Mintha féltékeny volna a természettel az alkotás privilégiumára és versenytársával szemben ezért a legszigorubb. Munkácsy Mihályban is ezért pusztította el egyik leghatalmasabb riválisát.

tartjak s azok beváltására készek vagyunk. Minthogy azonban a teljes egyetem felállítás a különben is csak fokozatosan és fakultásokonként eszközölhető s mint-hogy a harmadik egyetemnek legkönnyebben felállítható fakultása a jogi s ennek fölállítás a Nagyméltóság által tervezett jogi szakokat és vizsgáló-rendszere reformja által igen könnyen elérhető s mint-hogy egy jogi karnak felállítása és fenntartása, miként azt a kassai jogakadémia költségvetéséből látjuk, a személyi és dologi kiadásokat beleszámítva 29.000 forint évi kiadással eszközölhető: mely tisztelettel gerjük Nagyméltóságát, méltóztassék a harmadik egyetemnek fakultásképp felállítandó jogi kar szervezésére nézve a kezdeményező intézkedéseket megvalósítani s e végre közbejöttünkkel a tárgyalásokat megindítani.

A miniszterelnök üdvözlése. Egy lugosi táviratunk szerint a *krassó-szörény megyei* szabadelvű párt ma délután közgyűlést tartott, melyen a párt szervezetét decentralizálták. *Elnökök* választottak Born Edvin kir. tanácsos, alelnökök lettek: Gránzestein Arthur, Szende Béla képviselő, Györgyevics Adolf, Löwinger Izrael és Reichel Sándor. A többi választás megejtése után a következő táviratot intézték Szél Kálmán miniszterelnökhez:

Krassó-Szörény vármegye szabadelvűpártjának a mai napon történt újrászervezése alkalomból fogadják Nagyméltóságát és a m. kir. kormány tagjait, a jog, törvény és igazságügy letetemenyesseli, a szabadelvű eszmék bajnokait, a pártközgyűlésnek egyhangú tiszteletteljes üdvözlését és biztosítást arról, hogy áldásos és közhasznú működésüknek, a végeken, amint eddig is, mindig hű és buzgó közönségét fogják egy a párt vezetésében, mint tagjaiban találni.

A párt újrászervezését Podmaniczky Frigyes bárónak is táviratilag bejelentették és őt ez alkalomból üdvözölték.

Az Ugron-ügy.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 8.

Holnap délelőtt dől el a kocka az Ugron Gábor összeférhetlenségi ügyében. Ma egész nap egybérlet sem volt szó a politikai körökben, mint arról, vajjon a bizottság ítélete felmentő lesz-e, vagy elmarasztaló.

Sokan — nyilván a szabati szavazás hatása alatt — elmaradhatatlannak tartják az elmarasztaló döntést, egy okoskodván, hogy a többség sokkal animózusabb Ugron iránt, semhogy a bizottságban más tagjai hajlandók lehetnének a felmentésre. Úlosk viszont arra utalnak, hogy a bizottsági tagok *birói eskü* alatt határozottak, tőlük tehát teljes elfogulatlanság várható, ezt feltételezve pedig annál valószínűbbnek látszik a felmentés, mivelhogy a bizottság a lehető legenyhébb feltözt: érvényesítette eddigi gyakorlatában s most alig mehet át hirtelen a rigorózus felfogásra.

Meglehetősen elterjedt az a vélemény, hogy mivel a zabügy már tavaly őszszel le volt nyolítva, a talpák dolga pedig nem nyereséget vagy veszteséget okozó vállalat, hanem egyszerű szállítási ügylet, amelyben a törvény nem lát összeférhetlenségi okot, a bizottság csupán a pokrógyár ügyét fogja érdemleges vizsgálat alá fogni, ez pedig alig szolgáltat elegendő anyagot arra, hogy egy képviselő a mandátumától megfosztassék.

Ilyenforma vélemények jártak szájról-szájra a parlamenti körökben; de valamennyi nézet megegyezett abban, hogy a bizottság döntésének mindenestre mélyrehatók lesznek a következményei. Mondják, hogy Ugron elmarasztalása esetén erős közeledés jó létre az Ugron-párt és a néppárt között. Ez az utóbbi a mai nap folyamán már meg is kötötte a fegyverbarátságot Ugronékkal. Kimondta ugyanis mai értekezletén, amelyen gróf Zichy Nándor is résztvett, hogy a két néppárti delegátusnak — gróf Zichy Jánosnak és Rakovszky Istvánnak — szintén le kell mondania a delegációs tagságról.

Ugy hallatszik továbbá, hogy marasztaló ítélet esetén a két szövetséges párt újra be fogja jelenteni azt az egész sorozatát az összeférhetlenségi ügyeknek, amelyekben szabadelvűpárti képviselők szerepelnek s amelyeket ugyanez a bizottság felmentő ítéletekkel intézett el annak idején. Megemlítjük még, hogy a bizottság előadója Rudnyánszky Béla, aki a mult ülésen nem volt jelen, ezuttal részt fog venni a tanácskozás-

son s így az indítványt ő fogja megtenni, mert megjelenése megszünteti Rátkey Lászlónak helyettes elnöki mandátumát.

KÜLFÖLD.

Az osztrák zürzavar.

Budapest, május 8.

Megnyílt a Reichsrath s mindjárt a megnyitó ülésen a felosztás szele járta be a zürzavaros termét. A miniszterelnök beszédét még csak meghallgatták valahogyan; de azután kitört a botrány amugy osztrákosan; ki kellett üríteni a karzatokat s azután berekeszteni az ülést. Holnap nyilván ismétlődni fog a dolog s tisztára olyan kaoszs készül, mint volt az utolsó ülészekon és Clary alatt. Hogy ebből a felfordulástól mint lehessen szabadulni, azt senki sem tudja. Már most beszélnek róla, hogy a delegációk előtt holnap lesz az utolsó ülés a Reichsrathban. A folyosókon — mint levelezőnk jelenti — ma azt híresztelték, hogy a kormány fel akarja oszlatni a parlamentet. Más verző szerint a kabinet hosszú időre fogja elnapoltatni a Reichsrathot.

A többség a csehekkel szemben visszautasító magatartást követ, de azért olyasféle törekvések is vannak, hogy vajjon nem lehetne-e a csehekkel engedményekkel az obstrukció abbahagyására birni. Ugy látszik, hogy a többség egy része olyan kétértelmű szerepet készül játszani, mint Clary idejében.

De a csehek közt sincs meg az egyetértés. Dr. Engel, a cseh-klub elnöke, ma lemondott, mert elítéli az obstrukciót. Ez az egyenetlenség már akkor mutatkozott, mikor a párt az obstrukció dolgában állást foglalt; a morvaországi képviselők ugyanis az obstrukció ellen szavaztak.

Az ülés lefolyásáról alábbi részletes tudósításunk szól:

(A megnyitó ülés.)

Bécs, május 8.

A képviselőház mai ülése iránt nem mutatkozott valami nagy érdeklődés s a karzat is csak mérsékelt volt látogatva. A jelenlevők kíváncsian várták a minisztérium belépését, mert híre járt, hogy Koerber miniszterelnök nyomban az ülés megnyitása után beszédet fog mondani. Ez a korai felszólalás ellenkezik az eddigi szokással, de abban lel magyarázatát, hogy negyvenyolc cseh képviselő 2758 kérvényhez kíván szólni s indítványt beterjeszteni, amiből azt kellett következtetni, hogy a csehek már ma megkezdik a legelősebb obstrukciót.

(Koerber beszéde.)

Nyomban az ülés megnyitása után azonnal fölállott Koerber. A képviselők körülötte csoportosultak s mindenki kíváncsian leste programszerű nyilatkozatát. Koerber beszédének veleje a következő:

— Az állami költségvetés kivételével nem szokás, hogy a kormány már a benyújtáskor megokolja javaslatait. A kormány most más eljárást követ, aminek oka az, hogy a tárgy rendkívül fontos s a pillanat rendkívül komoly. Ezek a javaslatok arra vannak hivatva, hogy mely nyomot hagyjanak birodalmunk történetében. Önök elhíhetik nekünk, hogy nagy küzdelmünkbe került e javaslatok összeállítása s hogy azt a lépést a Ház, a birodalom népei és lelkiismeretünk előtt való teljes felelősségünk tudatában csakis azért tesszük meg, hogy komoly kísérletet tegyünk a belső béke helyreállítására.

Koerber ezután röviden érinti a békéltető konferencia működését s így folytatja:

— Magában a konferenciában eltértek a nézetek s nem lehetett remélni, hogy a tárgyalás kielégítő eredményre fog vezetni. Ez az oka annak, hogy a kormány az egyetlen, számára még megmaradt utra tért. Jól tudjuk, hogy legjobb igyekezetünk mellett sem közelíthetők meg eléggé az összes pártok kívánásait, de hát ezért megfellehetünk-e a saját lelkiismeretünk előtt, hogy veszedelmebe döntük magát a parlamentarizmust? Azt hiszem, hogy erre a kérdésre nem kell válaszolnom és ezért fordulok különösen azokhoz, akik a nyelvvillongásban nincsenek közvetlenül érdekelve és akik annyira megóvták elfogulatlanságukat, hogy az állameszmének is megadják a maga jogát, hozzájuk fordulok, mint elfogulatlan félhez s arra kérom őket, hogy igyekezzenek a versengőket kibékíteni s támogatásuk a kormányt abban az igyekezetében, hogy ezt a hosszú harcot minden rendelkezésére álló eszközzel befejezhesse.

A miniszterelnök azután rátért a politikai helyzetre s így folytatta beszédét:

— Ez az áldástalan állapot immár három esztendeje tart, de meg fogják engedni, hogy azt a kérdést vessem föl, vajjon ez az állapot csak a leg-

osekélyebb hasznot is hozta-e a birodalomnak? Hiába kutatom, ármerre fordulok, mindenütt az egyre aggasztóbb karakterű nehézségeket látom. Oly állapotok ezek, amelyeknek csak az állam ellenségei örülhetnek. Ausztria fiai és barátjai ellenben a legnagyobb szomorúsággal vannak eltelve. Ez a kormány nem párt-kormány. E kormány előtt csak egy gondolat: az osztrák állameszme lebeg. Ez a kormány csak egy ólit tűzött maga elé, azt, hogy Ausztria valamennyi népének igazságát és jogot szolgáltasson.

Felkiáltás a csehek padjain: Legfelsőbb német engedellemmel!

Elnök: Csendet kérek, uraim!

Koerber miniszterelnök: Ahol az állam megtámadhatatlan jogáról, erejének kifejtéséről és hatalmi állásáról van szó, ott a kormánynak kérelhetetlennek kell maradnia, s akármilyen történet is, ezekben a kérdésekben a kormány nem tághat. A kormány javaslatának elkészítésénél e program keretében elment a lehetőség határáig. (Zajos közbekkiáltás a cseh padokról.) Végeztül azzal a kéressel fordulok a tisztelt Házhoz, hogy a beterjesztett javaslatot mielőbb tárgyalni sziveskedjék, s hogy ezzel Ausztria népeinek a béke kapuját megnyithassunk. Még csak egy megjegyezni valóm van: A tisztelt Ház joggal kérdezheti a kormánytól, hogy mit szándékozik tenni, ha javaslatát nem koronázza a kívánt siker. Erre s kérdésre nyomban válaszolok: Minden erőmet annak fogjuk szentelni, hogy az alkotmányos élet fönntartsuk és hogy a kormányt megillető hatalmak közül csupán azokkal fogunk élni, amelyek az állam fenntartásának és igazgatásának szempontjából okvetlenül szükségesek. Nekem még a legkíméletlenebb támadásoknak kitélt alkotmányosság is sokkal becsesebb és drágább, mint a törvényhozásnak oly formájához való visszatérés, amely a népet a közreműködésből kirekeszti és az erőket szétforgácsolja. A kormány nem szolgáltat s nem fog okot szolgáltatni arra, hogy a parlament megszakítsa alkotmányos munkásságát s ezért reméli, hogy számos nagy nehézség mellett is sikerülni fog üdvös munkásságát kifejezni s legyenek meggyőződve, hogy mi ezt a munkásságot minden erőnkkel és legjobb tehetségeinkkel elő fogjuk mozdítani. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

A miniszterelnök beszéde után a beérkezett iratok felolvasása következett. A csehek már itt megkezdék az obstrukciót s minden egyes felolvasott kérvényhez több név szerint való szavazást indítványoztak.

(Botrány.)

Mikor a Ház befejezte a névszerinti szavazást Paczak javaslata felett, a karzaton borzasztó zaj támadt. Többen azt kiabálták:

— Ki a csehekkel!

A karzaton sokan ijedten ugrálnak fel helyeikről.

A Házban az ifjucsehek kivül csak kevés képviselő van jelen. Az ifjucsehek némán néznek fel a karzatra és nem roszálnak a kiabálásra.

Az elnök elrendeli erre a karzatok kiürítését. E közben a kiabálás folyton tart. Ilyen kiáltásokat hallani többek közt:

— Hazadulók! Néprontók!

Sokan elkezdenek füttyölni.

Egy ember meglendeti a kalapját a karzaton és így kiált le:

— A cseh zsványok naponra tíz forintot lopnak tőlünk!

E közben a karzaton megjelennek a parlamenti biztosok és szolgák és kezdik kituszkolni a közönséget.

Sokan ellenkeznek és úgy kell őket kihuroolni a teremből.

Vagy tíz percig tart ez a jelenet, amikor megjelenik Wolf a teremben és elkiáltja magát:

— Prágában a csehek a hitvány oszlokkal tömtek meg a karzatokat! Itt azonban a nép szava nyilatkozik meg!

A karzatok kiürítése után az ifju-csehek és az antisémíták között folytonosan összeütközések és botrányos jelenetek támadtak. Az antisémíták szidták az ifju-cseheket, különösen Stranzkyt, a zsidó vezért. A névszerinti való szavazás közben az antisémíták egyre kiabáltak:

— Ez a kopóit zsidó buntogatója a népet!

— Gasság! Lopják az időt! Banda!

— Véget kell vetni a zsidók gandalokodásának!

— Akasszátok fel a zsidókat!

— A zsidó Stranzky füttyöl, a csehek úgy táncolnak.

A csehek Wolfot szidalmazták, majd Gregorigot és Bielohlavet.

Úrval Bielohlavet felé indul, de társai visszatartják.

A csehek dörömbölnék a padokon.

Bielohlavet azzal fenyegetőzik, hogy a ténitelés kivisik az utcára, ha kell.

Több peronyi zaj után helyreállt a csend s folytatták a névszerinti szavazást.

(Az ülés vége.)

Több ilyen névszerinti szavazás után az ülés délután 5 órakor berekesztette az elnök, a nélkül, hogy a napirend tárgyalását megkezdették volna.

Beérkezett a szeszkontingensre vonatkozó törvényjavaslat, továbbá a miniszterelnök átirata a kvótabizottság megválasztása tárgyában.

Az ülés berekesztése alkalmával Dasczynski kérői, hogy miért nem terjesztették elő a bányamunkások munkaidéjének leszállítására vonatkozó törvényjavaslatot.

Fuchs elnök azt válaszolja, hogy a szociálpolitikai bizottság szerkesztő-albizottsága felkérte elnököt, hogy a bizottságot az előadói javaslat meghallgatása céljából hívja egybe. A bizottságot holnap délelőtt 11 órára hívták egybe.

(Az urakháza.)

Bécs, május 8.

Az urakháza mai ülésén több bizottsági választást ejtettek meg és megválasztották a kvótabizottságot Beer, Chlumeczyk, Montecuccoli, Schönborn és Schorhor tagokat. A delegációba is választották két tagot, Madeyskit és Mauthnert.

(Obstrukció.)

Bécs, május 8.

Egy kommuniké szerint az ifju-csehek klubja ma túlyomó többséggel, végleges szavazással elfogadta az obstrukcióra vonatkozó eddigi határozatokat.

Bécs, május 8.

Engel képviselő lemondott az ifju-csehek klubjának elnökségéről.

(A reichsrath felosztása.)

Bécs, május 8.

A csehek ma megkezdett obstrukciója következtében parlamenti körökben az a nézet uralkodik, még pedig egy a baloldali, mint a jobboldali képviselők körében, hogy ily körülmények között csak a reichsrath felosztásával lehet esetleg szánálni a politikai helyzetet. A reichsrath felosztása azonban csakis a delegacionális ülészek befejezte után következhetik be.

A háború.

London, május 8.

A Reuter-ügynökség jelenti Mafekingből múlt hó 28-iki kelettel: A boerok április 25-én erős bombázást kezdték, amelynek az volt a célja, hogy a város védőművei ellen tervezett rohamot fedezze. A boerok tisztjei megkísérelték, hogy a legénységet magukkal ragadják a rohamra; a legénység azonban nem akart az angolok tüzelésének helytállani. Azóta a boerok két ötfontos ágyú kivételével, ágyúikat nyilván már elvitték. A tífusz-ragály csökkenőben van.

London, május 8.

A Reuter-ügynökség jelenti Mafekingből e hó 24-ikéről: A város és a helyőrség el vannak határozva, hogy minden áron kitartanak. A Molopo-völgy futóárkaiban kitört a tífusz. Tegnap osztottak ki először lóhusból készült kolbászokat.

London, május 8.

Mint Roberts lordnak egy tegnapi kelt smaldeeli távirata jelenti, Winburgot a skót dandár megszállva tartja. A Brandford és Smaldeel közti vasuti vonal erősen meg van rongálva és a Vét-folyó hidját hasznavehetetlenné tették.

London, május 8.

A Reuter-ügynökség jelenti Smaldeelből tegnapi kelettel: Hutton előrenyomult és este Velgegen mellett ütött tábornok. Ide érkezett jelentések szerint a boerok a Zandt-folyónál erős ellenállást szándékoznak kifejteni, de nehezen megy a polgárok összegyűjtése. Lord Roberts ma meglátogatta Hamilton tábornokot.

London, május 8.

A Reuter-ügynökség jelenti Thaba-Nehaból tegnapi kelettel: Brabant tábornok gyarmati hadosztálya ma ideérkezett és egyesült Rundle tábornok osztaival. Az ellenség teljesen eltűnt.

London, május 8.

A Reuter-ügynökség jelenti Lowenso Marquesből e hó 6-áról: Plumer ezredes táborából ideérkezett április 26-iki kelettel távirat jelenti, hogy a Mafeking előtt álló boer csapatokat fokozatosan megerősítik és

számukat 3000-re teszik. Plumernek sikerült Mafekinggel postagalambok útján érintkezésbe lépni. Megkísérli, hogy a déli felszabadító sereggel is ily módon érintkezzenek.

Pretória, május 8.

A Volksraadnak 1899. évi ülészakát ma rekesztették be nagy közönség jelenlétében. A Volksraad 60 tagja közül 50-nél többen jelen voltak az ülésen. Joubert és de Koch székeit babérkoszorúk ékesítették. Egy lelkes imát mondott, melyben megemlékezett Joubertől. Sokan a könnyekig meg voltak hatva. Délután megnyitották az új ülészakot. Krüger elnök diszhintóban, lovas kíséret közepette hajtatott a parlamenti épülethez. Az idegen konzulok és katonai attasék, köztük Gurko ezredes is, jelen voltak a megnyitásnál.

Krüger elnök beszédében nagy elismeréssel adózott az elhunyt Joubert tábornoknak és magasztalta emberszerető és bátor magatartását. Diesérőleg emelte ki a Szabadállam kitartását és lojalitását, amely kötelezettségeinek Transvaalban szemben megfelelt és azt mondta, hogy a Szabadállam jó példát adott a testvérkötársaságnak és nagy erkölcsi befolyást gyakorolt azokra, akik figyelemmel kísérték e kis államnak függetlensége megvédésének érdekében tett erőfeszítését. Transvaal viszonya a külhatalmakhoz Angliát kivéve jó. Törvényhozása és Angliával szemben követett magatartása által a lefolyt éveken a kötársaság bebizonyította, hogy óhajta a béke fenntartását, amint most is mindent elkövet, hogy a békét helyreállítsa.

Az elnök közölte a békeküldöttségnek Európába történt kiküldését, utalt a különböző hatalmak katonai attaséinak jelenlétére, mint bizonyítékára annak az érdeklődésnek, melylyel azok a kötársaságok haremódorát kísérik és örömet fejezik ki a fölött, hogy az egész világ szimpátiáit a boerok részén látja. Megelégedéssel konstátálja az elnök, hogy Transvaal pénzügyei olyan kedvezően állanak, hogy az ország képei elviselni a háború által reá rótt terheket. A bányászatok állapotát virágzóan mondja és utal arra, hogy Transvaal kölcsönrel segítette ki az Oranje szabad-államot. Miután még közölte, hogy az ülészak rövid lesz és csak a legfontosabb ügyeket fogja elintézni, az elnök az ég áldását kérte a boerokra.

Brüsszel, május 8.

A Volksraad Transvaalban tegnap titkos ülést tartott, amelyen a johannesburgi aranybányák szétrombolásáról volt szó. Határozatot még nem hoztak.

HIREK.

Budapest, május 8.

— EUDAPESTI NAPLÓ. Április 30-án új előfűzés nyílt a Eudapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lukács Béla Budapest. Lukács Béla, a párisi kiállítás magyar osztályának kormánybiztosa, ma Budapestre érkezett. Lukács Béla ezuttal több napig marad itthon hivatalos ügyekben, különösen a zsűri összehívása céljából.

— Alexandrovna-egyetem. Oroszországban nagyon hamar népszerűek lettek az orvosnők. Ezért aztán természetesen nagyon sokan akarnak orvosokká lenni a nők közül, olyan sokan, hogy az egyetemet nem képes befogadni valamennyi jelentkezőt. A bajon úgy segítettek, hogy új egyetemet alapítanak csak nők számára. A jövő őszszel már meg is nyitják. A cári pár moszkvai látogatásának emlékére Alexandrovna-egyetem lesz a neve.

— Érdekes őskori lelet. A Versecel határos torontálmegyei Margita község határában a moravici csatorna mélyítése alkalmából a kubikos munkások pár hét előtt rendkívül érdekes leletre bukkantak, amennyiben egy óriási méretű mamuth csontjait találták fel a Rozjának a Moraviciába való beszakadása felett. Kresztins Iván, a Temes-Béga Szabályozó Társulat szakaszmezőnöke, fájdalom, csak későn tudta meg a dolgot, amidőn a munkások tömérdek csontot összehoztak, de még így is jelentékeny mennyiségűt sikerült megmenteni. Az ép csontok közül körülbelül 20 darab a verseci városi muzeumba került, a mult héten vette át Milleker Bódog muzeumőr. Mint a jelek mutatják, ez alkalommal egy teljes mamuth csontvázat lehetett volna szakértő ásatás mellett megmenteni. A lelet azonban így is igen érdekes és értékes, amennyiben az óriási állat majd minden testrészből vannak csontok.

— A magyarság panteonja. Régóta beszélnek az egész országban arról, hogy a Gellérthegyen a lebontandó citadella helyén a magyarság panteonja emelkedjék. Onnan, a szelős magasból, a magyar főváros fölé emelkedve hirdesse azt a multat, amely nekünk nagy és drága.

Ennyivel tartozunk a magyarságnak, de tartozásunkat nem róttuk le. A panteon eszméje felhangzott mindenfelé, csak ott nem fogtak megteremtéséhez, ahonnan várhatuk volna. Wlassics miniszter végre megunt a hosszú, indokolatlan halogatást és ismét megsürgette a fővárost, hogy foglaljon végre állást az egész ország egyhangú követelésével szemben. A panteon ügye ebben a pillanatban a következőképp áll: A tanács a miniszter sürgető leiratát a mérnöki hivatalnak adta ki, hogy a legrövidebb idő alatt tegyen javaslatot. Ebben ismertetni a törvényhatóságok részéről a képviselőházhoz a panteon ügyében benyújtott feliratokat, amelyek valamennyien egybehangzóan arra kéri a törvényhozást, hogy a citadella helyén panteont építtessen az ország. A mérnöki hivatal kifejti, hogy a Szent-Gellért-hegy platóját első sorban feltétlenül a közönség számára óhajtaná fenntartani üdülő és szórakozó helyül. Ha ezenkívül a panteont szintén a citadella helyén akarják felállítani, úgy nincs kifogása a mérnöki hivatalnak az ellen, hogy erre a célra a citadellának Pest felé néző első oldalát használják fel alapol, s ezen képezék ki a tervezett művet, a régi fellegvár többi részét a Panteon mögött azonban akkor is üdülő és szórakozó helynek kell felhasználni a nagyközönség számára. A mérnöki hivatal ezt a véleményét már régebben előterjesztette s ehhez ragaszkodik ma is, a vallás- és közoktatásügyi miniszter sürgetésére pedig kijelenti, hogy egyáltalán nem lenne helyes, ha a tanács már most részletes tervek dolgoztatna ki. Első sorban is elvben végleg el kell dönteni, hogy valóban a Szent-Gellértheget állítsák-e fel a panteont? Sokan, igen előkelő állású férfiak ellenzik ezt a tervet, már csak azért is, mert a hegytetőről elmaradhatatlan üdülő és szórakozó hely éppen nem elegendék meg a panteon komoly méltóságával. Főúrvuk az ellenzőknek gróf Széchenyi Istvánnak az a mondása, hogy a panteont távol a város profán köznapi zajától, csendes, magános helyen kell felépíteni s erre legalkalmasabbnak találta a Hármashatárhegy bérének felséges nyugalomát.

A mérnöki hivatal tehát ezuttal is következtessen azt javasolja, hogy a nagyközönség bevonásával döntsenek első sorban a panteon elhelyezése kérdésében, határozzák el, hogy csakugyan a Gellérthegy tetejére építtessék-e, és csak azután boesítkozzanak a részletek tárgyalásába, azután állapotokzan meg abban, hogy milyen mértékben járuljon létesítéséhez a főváros az ország, és milyen alakban valósítsák meg a felvetett terveket.

Tanácsot, nézetet, véleményt tehát kapott most Wlassics miniszter. Érdekes, hogy e tanácsban ismét a további halogatás magva rejtőzik. Ezt a magot ki kell belőle pusztítani s végre konkrét munkához kell látni. Mi nem osztjuk azt a nézetet, hogy a nemzeti panteont a város profán köznapi zajától távol, magános helyen kell felépíteni. Eppen ellenkezőleg: oda kell állítani, ahol a város minden részén uralkodik, ahol könnyen lehet megközelíteni. Miért rejtjük el? Talán mert a Walhalla magános helyen emelkedik? Hát a müncheni panteon vagy a turini superga el van-e rejtve? Ellenkezőleg, kitűnően megközelíthető helyen állanak. Állítsuk csak oda a Gellérthegyre, ahonnan besugározhatja a magyar fővárost. Es építsünk melléje akár üdülőhelyeket is: sétálganak oda sűrűn minden rendű és rangú népek, nagyok és kicsinyek. Legyen vonzó a környéke, hivogassa magához az embereket. Eлдugott műemlékre nincsen semmi szükségünk.

— Műpártolás a vidéken. A műpártolás érdekében nagyérdékű fölölvasást tartott a minap Kassán dr. Hornyay Ödön ottani törvényszéki bír. A fölölvasóhoz, aki művének egy példányát beküldötte Wlassics Gyula kultuszminiszterhez, a napokban a következő levél érkezett:

Igen tisztelt uram!

A műpártolás érdekében tartott fölölvasásának megküldéséért fogadja köszönetem kifejezését. Igazán nagy örömmel tölt el, ha a művészet érdekében megindított akciónak a magyar közmevelődés olyan kiváló vidéki központjaiban is, amilyen Kassa város, visszhangja támad.

Tisztelettel igaz hive

Wlassics.

Reméljük, hogy Kassa város a műpártolás terén ki is fogja érdemelni a miniszter megtisztelő epitetónját.

— A hadifoglyok és a sör. Hogy milyen kedélyesen fogják fel helyzetüket a Pretoriában fogva tartott angol tisztek, arról némi fogalmat ad a New York Herald levelezőjének egy távirata, amelyet lapjához intézett. A távirat a következőképpen hangzik: Pretória, kedd. Ma megengedték, hogy megfoly-

gassam a fogoly angol tiszteket. Valamennyit a legjobb állapotban, jó egészségben találtam. Eppen kriketeket játszóttak s el voltak ragadotva a fogház igazgatójának legújabb rendeletétől, amely megengedi, hogy sört igyanak.

— Elhunyt altábornagy. Triestből táviratozzák, hogy az ott állomásozó Hotze Frigyes altábornagy ma meghalt 61 éves korában. Az elhunyt a Lipót-rend és a II. osztályú vaskorona-rend lovagja volt.

— Attila kincsei. A könyvmatosnak az a rendelkezése, hogy friss és eredeti hírekkel lássa el a lapokat. Amíg ezt a hivatását tárgyilagosan, a „könyvmatosok” szárazságával teljesíti, becsületes és hasznos munkát végez, de kész veszedelem, mihelyt a másoló tinta helyett esetleg dolgozik és fíogatja tudását. Mert színei nincsenek, s hogy tudás dolgában se áll különben, bebizonyította ma, amidőn sikerült fölültetnie néhány esti lapot, amelyek belőle merítették a nemzeti gyászról irt tudósításukat. Arról van szó, hogy a magyar művészek nagy mesterük, Munkácsy Mihály halála felett érzett kegyeletük kifejezésére, impozáns sarkofogot rögtönöztek és négy sarkában aranyozott edényekben lángol majd a temetés napján az áldozati nafta, hű utáztataiban Attila kincseinek. Idáig rendben volna a dolog, de a tudálékos könyvmatu újság tovább ment és művészeink szép és ötletes gondolatát elmondva, megtoldotta a maga kised tudományával: hogy a nagyszentmiklósi híres aranyleletet a Nemzeti Múzeumban őrzik. A Nemzeti Múzeumnak pedig csak annyi köze van a milliárdért ör aranyedényekhez, hogy 1884-ben ott voltak láthatók az ötvösökiallítás és tudós régiségügyi őr Hampel József irta hozzájuk a legalaposabb magyarázatot, miután Arneh, a bécsi akadémia elhunyt elnöke, négy évtizeddel előbb szintén kutatta eredetüket. Az ötvösökiallítás óta a közvéleményben sokszor hallatszottak hangok, a mi muzeumnaknak követelve a magyar földben talált aranyleletet, de komoly lépés ez irányban sohasem történt és Attila kincseit most is a bécsi császári kincstárban őrzik, ahová a feltalálás évében 1799-ben Ferenc császár vitette. El kellett ezt mondanunk, hátha még azt találná valaki hinni, hogy már felesleges visszakövetelnünk Attila kincseit és egygyel kevesebb lett a „nemzeti aspirációk” száma.

— Minoz király palotája. Kréta szigetének ősi dicsőségéről emelte le a több ezer éves szemföldöt egy tudós expedíció, amelyet Anglia küldött ki. A kutatók Kuenos közelében palotamorokra akadtak, amelyek minden jel szerint a mikenói kultúra korszakát megelőző időkből valók. Ezt a palotát egykoron a legendás Minoz király lakta, maga köré gyűjtötte a legnagyobb művészeket, köztük Dedaloszt is, aki a királynak parancsára ott megépítette az emlékezetes labirintust. A palota romjai közt vésett köveket és téglát találtak oly felirásokkal, amelyekről megállapítható, hogy a szigeten már a Homérosz előtti időkbén is ősmertes volt a feniciái ábécé. Ennek nyomán támadt most az az új feltevés, hogy a kréai kultúra, amely később beáradt egész Hellászba, kréai eredetű és nem idegen import.

— A nizzai konzul — már nem konzul. A nizzai konzulátus élen mindeztideig gróf Gurovski állott. Nagy famíliából való ember, rokona a spanyol királyi családnak is — s talán ennek tudható be az, hogy a gróf ur minden rátermettség nélkül ilyen sokáig megmaradt a hivatalában. Fura konzul volt, az bizonyos. A nizzai osztrák és magyar polgárokkal úgy bánt, mintha csupa betörővel lett volna dolga. Nemesak hogy nem védelmezte meg az érdekeiket, hanem valóságos ellenséges lábon állott velük. Azt akarta, hogy valamennyi tőle függjön s kénye-kedve szerint rendelkezessék velük. Egymásután érkezett a sok panasz ellene Bécsbe, de a konzul azért konzul maradt. Végre is a monarkia nizzai osztrák és magyar alattvalói egy Ausztria-Hungaria nevű egyesületet alapítottak, hogy összetartva, egy táborban védekezzenek a jeles diplomata ellen. A konzul pedig följelentette az egyesületet a rendőrségnek. Azt mondta, hogy gyanus elemek vannak benne. Erről is érkezett panasz a külügyminisztériumba s végre ott is belátták, hogy mindennek van határa s menesztették a konzult. No meg az alkonzult is, egy Isnard nevű urat, aki a főnökönek hűséges munkatársa volt s szintén alaposan megérdemelte a nyugalmat.

— A háborgó Vezuv. Nápolyból táviratozzák, hogy a Vezuv kitörése, amely szombatban kezdődött, ma reggel óta veszedelmes arányokat öltött. A látvány minden oldalon elárasztja a hegyet s a gőszikló pályaudvarát máris megrongálta.

— Ötven éves tanári jubileum. Sztójánovits István, a IV. kerületi polgári leányiskola igazgatója, legközelebb ünnepli tanarkodásának ötven éves jubileumát. Kartársai és tanítványai nagyban készülnek arra, hogy a kiváló pedagógusnak ezt a nevezetes ünnepét méltó formában üljk meg.

— **A boer háború magyar áldozatai.** Említésként már, hogy a három hónappal ezelőtti Fiuméből elindult *Glenmorren* nevű angol lövészállító hajó a tengerbe veszett. A hajó 750 lovat szállított a csataterre Magyarországból és negyven magyar kocsis kísérte a tengeren az állatokat. *Szabakkőről* táviratozzák most, hogy a kocsisok valamennyien szabadkialjai voltak, akik az ottani rendőrkapitányságnál még februárban kiváltották lóápolói igazolványukat, hogy a lovakat Fiuméig elkísérhessék. Névsoruk a következő:

Tumakovits Miklós, Pokornity Bonó, Bukvity István, Rózsa Ferenc, Mamuzsits János, Friedmann József, Bózsits Jakab, Markies György, Czudaries Balázs, Istvándics János, Rozsányi István, Fábian Vince, Beksics Ferenc, Dulics József, Rutiál Pál, Polyakovits Márk, Tikviczki Jakab, Evelovits János, Balkovits Máté, Matlak László, Vujkovits Simon, Tromler József, Hegyi István, Hangel Bálint, Varga Antal.

Hogy ezek közül hányan veszték oda, arról mindeddig nem érkezett hír.

— **Statisztika.** A magyar királyi központi statisztikai hivatal márciusi közleményeiből összegezzük a következő adatokat. Az országban élve született 60,996 gyermek, meghalt 60,290 ember, amiből világos, hogy a népesség természetes szaporodása 19,706 lélek. Ebből a kedvező számból a statisztikusok azt is kimutatják, hogy ez idén tizenkétezer emberrel nagyobb a szaporodás, mint a múlt év ugyanezen hónapjában. Az sem érdektelen, hogy tavaly márciusban hateraz emberrel több halt meg, mint az idén. Szóva, nem pusztul a magyar s dehogyan igaz az, hogy az Aussterbe-Etat elmélet ránk is vonatkozik. Vigan házasodunk is, amit a statisztikusok elég közönynyel jelentenek, mikor szárazon ezt írják: házasságkötések száma 6117. Tizenkétezer boldog embert rejt magában ez a szám. A vígság után jövő szomorúság ezuttal is a gümőkóros betegek száma. Olyan állandó sóhajlás-féle válik lassankint abból a rubrikából, amelyben a tüdővészesekeket parentálja el a statisztika. Egész temetőt jelent az az adat, mely szerint gümőkórban egy hónapban 7296 ember pusztult el, amelyből az anyaországnak van a legtöbb halottja s a főváros 263 gümőkóros embert vitt ki a temetőbe. A gyermekbetegségek is épp ugy dühöngtek, mint eddig, a torokgyík, kanyaró és szamárhurut bőven szedte a maga gyerek-áldozatait s főleg a dunántúli apróság közt pusztított. A mellett, hogy a gyerekeink fogytak még mindig nem okoztak meg azok a felnőttek, akiket gyermek-mesékkel csalnak még mindig. Szomorú számok azok is, amelyek a kivándorlásokról beszélnek s azt mutatják ki, hogy 8435 utlevelet adtak ki március havában. Legtöbben Ung-, Abauj-, Háromszék-, Sáros- és Szepes-megyéből mentek ki s a 8000 kivándorlóknak fele Amerikába költözött. Az egyetlen vigaszt az marad, hogy az Amerikába költözők csakhamar visszatérnek, igaz, hogy anyagiakban szegényebben, de legalább okulásban gazdagabban.

— **A tolvajok új taksája.** Valamint a érkocsisok taksája éjjel nagyobb, mint nappal, így a párisi szebtolvajok taksája a kiállítási időben magasabb, mint máskor. Alig hogy megnyílt a kiállítás, a világ minden részéből, leginkább Angliából százaszámra érkeztek a hivatászerű szebtolvajok. Müködésüket oly alaposan kezdték meg, hogy még egymást is meglópták, amint ez a rendőrségen kiderült. Az új tolvajtarifa szerint az egyszerű zsebmezés a kiállítás tartama alatt *öt évi* feltétlen nyugalmat jelent, a visszaesés *tíz* évit. Ez már a főlemelt taksa. A régi — nem kiállítás — két év. A francia lapok erről írva, meg is említik azt a férfit, akinek szomorú dicsősége, hogy első áldozata az új intézkedésnek. A neve *John Vertier*, foglalkozása angol pickpocket. A kiállítási sétányon egy járkáló urnak benyúlt az zsebébe, amely modszallattól *öt* évre ingyen lakást és teljes ellátást szerzett magának.

— **Doktori értekezés Ibsenről.** A párisi Sorbonne tanárai elérté a minap egy *Ossip-Lourie* nevű fiatalember francia szokás szerint megvitatta doktori értekezését, amelynek címe: *Szociális filozófia Ibsen drámáiban.* A párisi egyetemen ez az első eset, hogy élő külföldi íróval foglalkozó doktori értekezés került megvitásra.

— **Halálozás.** Báró *Jósika* Miklós nyugalmazott ulános százados ma délután 4 órakor kísérték örök nyugalma helyére a kerepesi-uti temető halottasházából nagy katonai pompával. A végzettségesen megjelentek az összes helyőrségi csapatok tisztjei teljes díszben küldöttségileg, a temető előtt pedig a 6-ik gyalogrezred egy díszszázada a zenekarral állt föl. A beszentelést *Tóthfalussy* Béla érsebtelvárosi piébenos végezte. A díszes ércokorsós, amelyen az elhunyt kardja s esküje volt, beszentelés után hat 16-ik ezredbeli altiszt vitte a négyfogatu katonai halottas

kocsira, amely mellett a 16-ik huszárezred más 12 altiszje haladt kivont karddal. A halottaskocsi után baladt *Rohonczy* altábornagy téparancsnok élén a tisztikar s a család néhány tagja. A sirnál az ezredkürtös jelére a zenekar rendeződött a Góterhaltera s e közben bocsátották a koporsót a sirba, mire a résztvevők elmozdultak.

Kopulovics Mária, nyugalmazott osztrák államasutói főhivatálnok, *Kopulovics* Manó hírneves cartografusunk édes atya, tegnap halt meg *Seelovitzben* (Brünn mellett) nyolcvanegy éves korában.

Dr. *Glück* Miksa városi főorvos e hó 7-én Mező-Kövesden meghalt. Halátat nagy rokonság gyászolja.

— **Római sírok a Múzeum kertben.** A Nemzeti Múzeum kertjében két római szarkofágot bányult most a közönség, amelyek az Arany-szobor körüli két virágágy közepén vannak elhelyezve. A teljesen ép szarkofágokat a minap ásták ki Duna-Pentelén és a kultuszminiszter egyenes kívánságára helyezték el a kertben, hogy a múzeum jellege már kívülről is lássék. A nyár folyamán még több érdekes kőemléket fognak elhelyezni a Múzeum-kertben.

— **Andrée.** Körülbelül mindenki lemondott már arról, hogy valaha még lássa Andrée-t. Három esztendő telt el azóta, hogy elment s azóta semmi megbízható hír nem jött se tőle, se róla. A családja azonban még mindig bizik abban, hogy hazajön. Cece, Andrée Ernő levelet írt a *New York Journalnak*, amiben a többek között azt mondja:

Számos jel mutat arra, hogy testvérem még a nyár folyamán Északkar erikába érkezik. Amit a léggömb állítólagos balesetéről beszélnek, nem egyéb badarságnál. A léggömbben való utazás oly biztos volt, mintha az utat vasuton tette volna meg, veszelty csak a jégmezőkön való vándorlásakor forgott fenn. Ha néha a léggömb ellenkező áramlatokba került volna és a három utas ennek folytán kénytelen lett volna kikötni, akkor két vagy három év alatt érhetnének olyan penthoz, ahonnan érintkezésbe juthatnának a polgárisult világgal. Miután élelmiszereim 9 hónapra el voltak látva, a 80-ik szélességi fokot szükség beállta előtt elérhették. Itt pedig bőségesen teláhattak vadat, melynek husából fenntarthatják magukat. Meg vagyok győződve, hogy a léggömb már körülbelül 30 óra múlva az indulás után kedvezőtlen légáramlatba jutott s ennél fogva kénytelen volt lebecsátkozni és kikötni.

Andrée Ernő úgy hiszi, hogy a léghajósok az Északi sark közelében kötöttek ki, hol kitéleltek, aztán défelé vonultak és ismételt kitélelés után 1899-ben a Banks-tengerszoros közelében ütöttek táborot. É s számítás szerint tehát Andrée és társai most Brit-Észak-Amerika Albert herceg orszaga felé vették útjukat. Ha azonban Andrée a nyár végeig se érkeznek meg Brit-Észak-Amerikába, akkor Andrée Ernő is kénytelen lenne azon reményéről lemondani, hogy hősielkü bátyját az életben viszontláthassa.

Aki egy libegő hajóban ennyire tud bízni, az megérdemelné, hogy betöljesdék a reményesége.

— **A tábornok töltött galambja.** Annak idején nagy konsternációzt idézett elő Londonban az a hír, hogy *Buller* tábornok — nem tudni mi okból — napokig nem kapott üzenetet az ostrom alatt álló *Ladysmithből*. Egy angol hírlap ezt most a következők nem mindennapi történelmi magyarázza meg. *Buller* tábornok nagy gondot fordít arra, hogy mindig pompásan étkezze. Állandóan két párisi szakács van vele, ezek gondoskodnak arról, hogy a tábornok izletes és változatos ebédek egyék. Február egyik napján azonban nem volt semmiféle eledel a tábornoknál. A két francia szakács tölenül járt-kelt, s törte a fejét, hogy mivel kedveskedjék a gourmand tábornoknak. Végre rájöttek. Az ebédet felszolgálták, s az első étel töltött galamb volt. A tábornok el volt ragadtatva, s égi magasztalást két ügyes szakácsát. Persze csak másnap derült ki, hogy az ötletes szakácsok — a postagalambokat sütötték meg.

— **Házasság.** Báró *Berger* Emil Berlinből eljegyezte alsó-domborui *Zalán* Lipót János és neje leányát, *Margit* kisasszonyt.

Lápler Sándor Tüskeváról eljegyezte Veszprém-Nyárádon özvegy *Raab* Mihályné leányát, *Marisak*.

Tóth János rendőrfővezető ma tartotta esküvőjét Budapestben *Scheisz* Kaucával, *Scheisz* Mihály fővárosi vállaalkozó leányával.

— **Tíz éves találkozó.** *Balás* Károly szamosújvári kir. aljárásbíró felhívja mindazokat, akik az 1890/91-ik tanévben a kolozsvári római katolikus főgimnázium nyolcadik osztályába jártak, hogy megállapodásukhoz kepest ez év június 10-ik napján délután 9 órakor a kolozsvári római katolikus főgimnázium egyik tantermében találkozásra összegyűjüni sziveskedjenek.

— **A törvény nevében.** Egy szegény asszonyról van szó ebben a pár sorban, aki csak hogy el ne vehessék tőle a gyermekeit, városrővárosra menekül a törvény emberei elől. Báró *Puttkammer*, egy német földbírtokos elvált a feleségétől *Enkerost* báróntól. A bíróság a házasságból származott egyetlen gyermeket az apának ítélte oda. A bárónő azonban nem adta ki a gyermeket, hanem elmenekült vele Svájcba. Az apa ügyvédje azonban utánajárt annak, hogy hol húzódott meg gyermekével az anya s nagy-követség útján felhívta a svájci szövetség tanácsot, hogy az asszonytól vegyék el a gyermeket. Ez meg is történt volna, de az asszony nesztét vette a dolagnak s mielőtt még kiragadták volna karjaiból a gyermeket, elhagyta Svájcot. Az ügyvéd a rendőrségek segítségével újra kipuhatóta a rejtekhelyét — Német-földön. S most tovább üldözik — és végre is az lesz a hajszá vége, hogy elszakítják egymástól az anyát és a gyermeket.

— **Öngyilkos nagybirtokos.** *Mármaros-Sziget*ről jelentik, hogy *Szalponczay* Pál dragomérfalvi földbirtok s, vármegyei közigazgatási bizottsági tag, dragomérfalvi kastélyában e hó 6-án délután *agyonlőtte magát*. Az öngyilkos uri ember a lehető legrendezetlebb anyagi és családi körülmények között élt és így tettének okát nem is sejtik. Elhunytát a megye legtekintélyesebb családjai siratják. *Szalponczay* Miklós országgyűlési képviselő pedig öcsesét gyászolja benne. Temetése, amelyen a vármegye színe-java ott volt, ma délután volt *Dragomérfalván*.

— **Uj építőanyag.** A magyar ipar izmosodásáról tesz tanúságot a tegnap megtekintett és ez idő szerint hazánkban egyetlen műhómokkgyár, amelyet fardhatlan kereskedelmi miniszterünk, *Hegedűs* Sándor, továbbá *Bujanovits* Sándor, a Gazdasági Egyesület elnöke, a Magyar Műnök-és Építész-Egyesület, a fővárosi közmunkák tanácsa, a mérnöki hivatal, a katonai építő osztály, az Építőmesterek Egyesülete küldöttséi és számos szakember megsejmelít. *Hirsch* *József* L. és *Társas* budapesti nagyvállalkozó cég ugyanis egy műhómokkgyárat létesített és ez alkalommal eiteték meg a gyártmányok használhatóságát és tüzpórháját, amely kitűnően sikerült. A korszakot alkotó találmány lenyege abban áll, hogy a jövőben téglavagy kőszegény vidéken az építés helyén lehet mészből és homokból a legkitűnőbb égetett téglával felérő, de annál olcsóbb, jobb és szebb téglát és építőkövet előállítani. Szabadalmi engedély, valamint gépek a nevezett cégtől szerezhetők meg.

— **Agyonlőtt osepész.** *Orsotáról* jelentik, hogy a vasárnapról hétfőre virradó északán véres harcot vívott a magyar vámörög néhány szerb osepészszel. A szkellai vármállomas őrei észrevették, hogy a szerb partról csónak közeledik a Dunán a Cserna torkolata felé, mire elrejtőztek a bokrok között. Kis várta három szerb partra akart szállani az új vágóhid közelében. A vámörök erre odarohantak s el akarták őket fogni. Az egyik szerb megszökött, a másik kettő pedig vissza akart evezni. A vámfőügyelő beugrott a csepészek csónakjába, amire elkecseregett küzdelem támadt köztük. A két szerb végre is legyőzte a vámfőügyelőt s a *Dunába dobtá*. A parton levő vámörök látván a veszedelmet, a csónakra lőttek. Az egyik szerb mellén találva, holttan rogyott össze, a másik pedig kegyelemért esedezett. A vámörök elfogták a csónakot és a csepészt. A csónakban öt méterháza friss disznóhúst találtak.

— **A tordai pénzhamisítás.** Megirtuk, hogy a tordai csendőrség egy pénzhamisító bandát fogott el, amely hamis tíz forintokat gyártott. *Kolozsvárról* jelentik, hogy a hamis bankó könnyen felismerhető utánzat. A színe va amivel kékebb az eredetienél; a két oldalát levő két női arcképe közönséges; az arcképek sakkal véneket mutatnak, mint az eredetit. A számszöveg vörös színe élelnek, inkább téglavörös, a *Serie* kézzel van beírva s a balék egyenetlennek s első pillanatra föl ismerhető a gyarló kézírásról az utánzás. A számok azonkívül nagyon tökéletlenül vannak beleyontatva. Nemelyik számnak fele nem nyomódott le. Látszik, hogy kézbe fogták a számszöveget s úgy nyomtatták le. A számszöveg egyenetlenségen fölött, hogy a magyar szöveggel ellátott oldalon sötétebb piros a festék, a német szöveggel oldalon pedig világosabb. A pénzhamisítókat, akik küzűtt tudva evölge több előkelő és jómódú család sarja is van, a minap hozták be *Tordáról* a kolozsvári fogházba. Láncba verve kísérték őket végig az utcakön, ahol nagy tömeg verődött össze osodájukra. Az elfogottak a következők: *Csongvai* Béla földirtokos, *Páska* Simon szolgyvai községű, *Baga* János, *Fenyvesi* Viktor, *Szigethy* József kolozsvári nyomdász, *Nagy* Mihály és *Pástoky* Aladár. A foglyok most az ügyész-ség börtönében vannak.

— **A gymai földparcellázás.** A gymai *Wodianer*-féle nyegyezezer holdas uradalmanak parcellázása hosszas alkudozás után sikerült. A simai, szentmiklószugi és esőji pusztákat nem parcellázták. A vételárnak 60%-át a magyar földhitelintézet adja 4%-os kamatu és teljes értékű kölcsönben, 15%-át az eladók 10 évig hajlandók 5 1/2%-os kamat mellett,

MORT poloska irtószesz hatásában felülmúlja az összes eddig létező szereket; nemcsak a poloskát, hanem a petéket is **kezesség** mellett véglegesen kiirtja. A **Mort** legeszekegyebb foltot sem hagy hátra, tehát a legfinomabb butorkot és tapétánknál is bátran használható. 1 üveg 20, 40, 60 és 1 fr 25 kts. Kapható: **Majtényi-féle drogeriában** IV. Egyetem-utca 11., továbbá minden fűszer-és drogistá-üzletben

második helyen való betáblázással a birtokon hagyni, úgy, hogy minden száz forint vételár után csak 25 forintot kell készpénzben kifizetni.

— **Boerok és angolok.** A „osibész” és kimeríthetetlen öletei közül való az a legújabb játék, melyet ez idő szerint a városligetben, a rendőrség szives közönyössége mellett javában játszanak. A városliget legcsendesebb részén egy egész kártya-kompanya ül a fűben. Az egyik, aki nyilván a társaság választott elnöke, harsányan így kiált, miközben magára emeli a kezében tartott kártyákat:

— E három kártya közül az egyik boer, a másik kettő angol. Aki a boert találja el, az nyer. Aki nem, az veszít. Én az angolnak vagyok a híve.

A felszólításra legott jelentkezik egy pár „uri” ember s kijelenti, hogy ő meg boer barát. Az elnök ügyesen megkeveri a kártyát s kihuzza a boert. Megint megkeveri s megint a boert buzza ki. Az elnök egyre veszít. A játékok pedig egyre buzdítanak egy jól ütözött öreg urat, hogy tegyen ő is a boerra. Az öreg négy-öt forintig tart ki a boerok mellett, mert az első koronánál már megfordult a hadiszerecsere s az angolok csodálatosan sokszor nyernek...

Mikor az öreg otthagya a pénzét s odébb kullogott, a társaság hátramaradt tagjai elosztják a mókusokat, ahogy ők nevezik. Aztán újból kezdődik a háború.

A rendőr pedig, aki a sarkon áll, összeveri a bokáját s mulat a hadiszerecsere forgandóságán.

— **A nyomorúság öngyilkosa.** *Staninka* Lajos ötven esztendősen cipészlegény már régóta betegeskedett s nem akadt munkája. Felesége s gyermeke napok óta kopált, de a szerencsétlen ember minden igyekezete dacára sem tudta előteremteni a mindennapit. Az asszony a sok nélkülözést megunta s ott hagyta a férjét. Ez mód felett elkieserítette a szegény embert s elhatározta, hogy megölje magát. Tervét ma kora reggel végre is hajtotta. Este indult el a szerencsétlen ember hazulról. Pár garasát itába költve, mámorosan tért lakására, ahol egy cédulára ezeket a szavakat írta:

— Isten veletek! — nem nyomorgok tovább! Ezzel azután levetette magát a harmadik emeletről az udvarra, ahol összetörtött tagokkal, szétzuzott koponyával terült el — holtan. Tetemét beszálították a törvényszéki orvostani intézet halottas kamrájába.

— **Május elseje — újév.** A naptártudósok felhívják a figyelmet az idei május elsejére egy igen érdekes szempontból. E szerint május elseje most, ebben az esztendőben nemcsak a szocialistákra nevezetes, hanem több mint kétszáz millió emberre nézve azért is, mert egyik legnagyobb ünnepnapjuk. A mohamedánok ugyanis 1900. május elsejében újév napját ünneplik. Ezzel a nappal kezdődik a mohamedánok 1318-ik esztendője. Az ő esztendőjük háromszázötvennégy, illetőleg háromszázötvenöt napból áll és az ő időszámításuk tudvalegleg Mohamednek Mekkában Medinába való menekülésénél kezdődik. A naptártudósok visszafelé megmondhatják, mikor esett össze a mi május elsejünk az ő újévükkel és a jövődre nézve is megtehetik erre vonatkozólag a számításait.

— **Öngyilkos asztaloslegény.** *Aranyosi György* nagy-kőrösi születésű 26 éves nős asztaloslegény ma délután 5 órakor a rákosi rendőrpályaudvaron egy tehervonat elé vetette magát, amely teljesen összezsuzta. A szerencsétlen ember azért lett öngyilkos, mert a feleségével rossz viszonyban élt. Holttestét behozták a boncoló intézetbe.

— **Holttest a Dunában.** Ma reggel a Rudasfürdő közelében egy kőrülből 30 évesnek látszó nő holttestét fogták ki a Dunából. A holttest — amely már teljesen oszlaenak indult — már kőrülből nyolc hete lehetett a vízben. A rákos-keresztúri temető halottasházába vitték.

— **Szegény vagyok, de becsületes.** Ezt a szálló igét mindenki ismeri és sajnos, hogy a legtöbb ember igazán szegény. Mennyivel kellemesebb azonban az a tudat, ha az ember gazdag és becsületes és a fönti mondat így variálhatja: *Gazdag és becsületes vagyok.* Csekho egy ehhez kos, nagyon sok pénz kell. És ezt a legbecsületesebb módon megszerezheti bárki, aki egy nagy fönyereményt üt meg. Erre a most kezdődő osztályosjáték elég alkalmat nyújt, ha tekintetbe vesszük, hogy mily számos fönyeremény vár a szerencsés nyerőkre. *Török A. és Társa* bankháza (Budapest, Váci-körút 4.; főkö: Múzeum-körút 11.) pedig, mely szerencséséről az egész országban ismert, pontos kiszolgálása, szigorú üzleti elvei és szolidaritása folytán méltán megérdemli, hogy a sorsjegyvásárlói közönség sorsjegyeit e ógnél rendelje meg.

(x) **Vásároljon osztályosjegyet** *Lukács Vilmos* bankházánál Bpest, V., Fűző-u. 10. Ara egy egésznek 12 kor., 1/2-nek 6 kor., 1/4-nek 3 kor., 1/8-nek 1 kor. 50 fill.

(x) **Línhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképezési hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

Temetés előtt.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, május 8.

Halhatatlan halottunk ravatalához ma egész nap záródokolt a főváros. A művészeteknek gyászosan komor csarnokát kitérték a közönség előtt. És zuhogó záporban folyton nagy tömeg áll a műcsarnok előtt levő szimbolikus ravatalnál, ahonnan két százanként bocsájtják be a közönséget a ravatalos csarnokba. A szimbolikus ravatal deszkatornyát fekete posztó takarja. Tetején az eső fehérre mossa a gipszszarkofágot, amelyet görög motívumok szerint mintáztak *Stróbl* Alajos és *Fadrus* János, a külső katalak tervezői. A fehér szarkofág négy sarkában aranyos edényekben áldozati nafta lángol. Lenn, a feketével bevont oszlopokban, két oldalt triponokban ég az áldozati láng s füstje messze oszvarodik a nedves levegőben. A főkapu két százával kapnak engedelmet a belépésre a látogatók. A gyászlepellet alagut-formára elrekesztett út szolgál egész a ravatalos csarnokig. Itt lilaszín selyem tómpija az üvegletőn beáramló nappali világosságot és az iv-lámpák fényét.

A ravatal körül minden gyertya ég s a fényözönben mintha lángokból lebegne a piros-fehér-zöld selyembe burkolt koporsó. A ravatal előtt piros vánkoson Munkácsy érdemrendjeit látjuk, a ravatal lábánál pedig a képviselőház és a főváros koszoru-óráisai keltenek figyelmet. Kétoldalt a művészek örsége mozdulatlan komorsággal őrzi a ravatalt. *Bruck* Miksa, *Basch* Gyula, *Hegedüs* László, *Rubovics* Márk, *Pol* Hugó, *Grünwald* Imre voltak az elsők, az ő hátuk mögött pedig a diszruhás egyetemi ifjak örködtek.

Munkácsy özvegye és családja az első látogatók között érkezett a ravatalhoz. A csoportban volt *Munkácsy* Emil, a mester bátyja, *Zeilinszky* Mihály államtitkár és neje, dr. *Dirner* Gusztáv és neje, *Mezei* Pál luxemburgi ügyvéd, továbbá a család többi tagjai. A gyászoló rokonnok felőrtől töltötték imádságba merülve a teremben. A ravatalnál megjelentek ma délelőtt *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter, *Andrássy* Tivadar gróf, *Molnár* Viktor miniszteri tanácsos, dr. *K. Lippich* Elek miniszteri osztálytanácsos, *Berzeviczy* Albert s a művészegyesületek képviselői.

A Nemzeti Szalonnak egy nagyobb küldöttsége jelent meg ma délután a ravatalnál. A küldöttséget *Hock* János alelnök vezette, aki szép beszédet mondott s ezután letette a Szalon hatalmas babérkoszoruját. A koszorun, mely pálmából és babérból van fonva, három méter hosszú nemzetiszínű selyemszalag diszlik, ezzel a felirással: *A Nemzeti Szalon — disztagjának.*

Ugyancsak *Hock* János tette le a *Hollósy*-féle nagybányai festőiskola koszoruját is pár meghatározó kisérétében. A fekete selyemszalaggal díszített koszorut *Herr* Caesar, a nagybányai művészkolónia tagja helyezte el a ravatal lábánál, mire *Hock* beszentelte a koporsót és csendes imát mondott.

A rendezőség permanens bizottsága ma este tartotta utolsó ülését a Műcsarnokban gróf *Andrássy* Tivadar elnöklésével. Az ülésen jelen volt a kultuszminiszterium négy kiküldöttye is: *Zeilinszky* Mihály államtitkár, *Molnár* Viktor miniszteri tanácsos, *K. Lippich* Ede miniszteri osztálytanácsos és *Gopcsa* László miniszteri titkár. Ott voltak továbbá a főváros részéről *Röszavölgyi* Gyula alpolgármester, az államrendőrség képviselőiben *Máltás* Hugó rendőrtanácsos és a bizottság többi tagjai. Az ülésen elhatározták a temetési szertartás végleges sorrendjét, melyet kinyomatnak és holnap a közönség között széjjelosztanak.

A szertartás — e szerint — holnap délután fél 4 órakor kezdődik. Az egyházi szertartást fényes papi segédlettel *Dessouffy* Sándor, csanádi plébános végzi. A magyar kormány nevében gyászbeszédet tart *Wlassics* Gyula kultuszminiszter, mely után a filharmonikusok zenekara előadja gyászindulóját. A *Képzőművészeti Társulat* nevében gyászbeszédet tart *Berzeviczy* Albert, a társulat alelnöke, utána a *Nemzeti Szalon* nevében gyászbeszédet tart *Hock* János alelnök. A *Magyar Képzőművészeti Társulat* nevében gyászbeszédet *Jendras* Jenő festőművész mond, utána a filharmonikusok zenekara játszik és a külső oszlopokban a *budai dalárdá* énekel. Ezután megindul a gyászmenet.

A menetet lovasrendőrök nyitják meg, utánuk haladnak a mintarajziskola és rajztanárképző, iparművészeti iskola, zeneakadémia, színművészeti akadémia növendékei. Utánuk halad a honvédszenekar, a küldöttségek, az egyetemi ifjuság zászló alatt. Ezután jön az egyházi kíséret, a halottas kocsi, kísérvé oldalt a művészekölt. diszbe ütözött egyetemi hallgatóktól s a táklyarivóktól. A sorrend ezután a következő: Csaldátogok, a magyar képzőművészek egyesülete, az országgyűlés és kormány tagjai, Képzőművészeti társulat, Nemzeti Szalon, egyéb hatóságok, és a gyász kíséret többi tagjai. Gyászkoosik és 16 méltóságok fogatjai, katonai zenekar. Lovasrendőrök zárják be a menetet, amely a már jelzett útvonalon, *Andrássy*-út, *Teréz- Erzsébet*-körúton s *Kerepesi*-úton

halad a temetőbe. Itt a beszentelés után *Telepy* Károly tart beszédet s a Ganz-gyár dalkőre énekel.

A jelentkező küldöttségek gyülekezési helye az *Aréna*-út, a Nagy János-utca és *Andrássy*-út közötti terület. A tanuló ifjuság az *Andrássy*-út két oldalán levő fasorok között foglal helyet.

A *Budapesti Újságírók Egyesülete* díszes koszorut helyez Munkácsy ravatalára s a temetésen *Vászi* József elnökének vezetése alatt testületileg fog megjelenni.

Az *Otthon* írók és hírlapírók mai választmányi ülésén *Rákosi* Jenő elnök bejelentette, hogy az *Otthon* nevében részvétlőtatást tett az özvegyről és korszorut rendelt Munkácsy koporsójára. A választmány köszönettel tudomásul vette e bejelentést és elhatározta, hogy a temetésen küldöttséggel képviselteti magát. A választmány Munkácsy özvegyének a kétvetkező részvétlőiratot küldte.

Méltóságos Asszonyom!

Mi írók és újságírók, művészek és irodalombarátok, az *Otthon* kör tagjai, akik büszkén tartunk rokonságot azzal a művésszel, amely Munkácsy elhunytával legfénylőbb csillagát veszítette el: helyet kérünk épp e rokonság révén a család gyászában is. Az elsők voltunk az ő zsejénél a megismerésében, elsők akarunk hát lenni annak a vesztésének a megosztásában is, amely minket, családját, nemzetét, az egész művelt világot érte.

Fogadjon méltóságod igaz fájdalomunknak és rokoni részvétlőnknek kifejezését.

A *Honvédelmi miniszter* értesítette a rendezőséget, hogy a temetésre a honvédszenekart kirendelték. A gyászszertartásnál a honvédséget több főtiszt fogja képviselni.

Lobkovits Rudolf herceg hadtestparancsnok szintén értesítette a kultuszminisztert, hogy a helyőrség közös hadseregbeli tisztjeinek élén személyesen fog megjelenni a temetésen.

A testületi részvételre jelentkeztek: Iparművészeti Múzeum és iskola, Asztaltársaságok központja, Magyar Tudományos Akadémia, Kiszalud- és Petőfi-Társaság, Budapesti Protestáns Iparoképző Egyesület, Kis- és Középkereskedők Társulata, Munkácsy-Kaszinó, Pázmány-Egyesület, Vakok Intézete, a Posta- és táviratügyi tanfolyam hallgatói, a báró *Hirsch* Mór játékosági egyesület stb.

A *Kiszalud-Társaság* elnöksége *Vargha* Gyula titkár, *Alexander* Bernát és *Riedl* Frigyes rendes tagokat bízta meg azzal, hogy a társaságot Munkácsy temetésén képviseljék. Főlkéri az elnökség a tagokat, hogy a küldöttséghez minél számosabban csatlakozzanak. Találkozás szerdán délután fél 3 órakor az *Abbazia*-kávéházban.

Holnap a börtén is bezárják. *Balla* Vilmos és *Gross* Andor börténzagok tették ma délben ezt az indítványt s a tanács bizonyára teljesíti kérésüket.

Az egyetemen és az összes középiskolákban holnap szünetel az előadás.

A ravatalra újabban a következő koszorúk érkeztek:

„A magyar országgyűlés képviselőháza — Munkácsy Mihálynak.”

„Budapesti székesfőváros közönsége — Munkácsy Mihálynak.”

„Művészeltek nagyságának hódol — Szeged szab. kir. város.”

Gróf *Andrássy* Tivadar, gróf *Andrássy* Gyula, *Berczik* Árpád, *Karlovsky-Tolnay* női festőiskola, a soproni képzőművészeti kör, Munkácsy városa, Magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium, Orsz. szabadelvű pártkör, A magy. kir. kormány, Budapesti Újságírók Egyesülete, Országos Képzőművészeti Társulat, Petőfi-Társaság, Magyar Tudományos Akadémia, Országos Pázmány-Egyesület, *Jókai* Mór, *Mednyánszky* László, báró *Harkányi* Frigyes, báró *Splényi* Ödön és családja, A Vigazináz művészei, *Krasznay* Ferenc, A Párisi Magyar-Egylet, A budapesti kir. Tudomány-Egyetem, A magyar Iparművészeti Társulat, Az Országos Magyar Színművészeti Akadémia, Zala György, Rök testverek, Az orvostanhallgatók, A müncheni kir. Akadémia, *Benczur* Gyula és neje, A Szegei Képzőművészek Egyesülete, Országos Magyar Királyi Zeneakadémia, Nemzeti Szalon, Nagybányai festőiskola, Országos Magyar Királyi Iparművészeti Iskola tanárai, Az Egyetemi Kör, Nemzeti Kaszinó, Országos Kaszinó, A Parkklub tagjai, Nemzeti Múzeum, Múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője, gróf *Zichy* Jenő, Künsterverein *Malkasten* Düsseldorf, dr. *Plau*, a szolgaszemélyzet, Országos képtár, Munkácsy Emil és családja, *Malonyay* Blanka és *Dezso*, Die Genossenschaft der bildenden Künstler Wien, *Sarolta* és *Ika*, Az országos mintarajziskola növendékei, Budapest főváros közönsége, *Singer* és *Wolfner*, a Mintarajziskola tanártestülete, a Képzőművészeti Társulat, báró *Harkányi* Frigyes, *Mednyánszky* László, a Magyar Könyvkereskedők Egylete, *Splényi* Ödön és neje, a Magyar országgyűlés képviselőháza, Szeged város közönsége, Országos Iparművészeti Múzeum, *Lipótvárosi* Kaszinó, *Sedelmayer* család, a Posta- és táviratügyi tanfolyam hallgatói, *Földváry* Vilmos, *József* és *Emma*, a Munkácsy állami főgimnázium ifjusága.

A gyásztermetek holnap reggel 8 órától 11 óráig a fővárosi tanulóifjuság tekinti meg tanári vezetésével, 11 órától 1 óráig ismét beboosájtják a nagyközönségnek. A műcsarnok termeibe a gyászszert-

tartás alatt csak a meghívott notabilitásokat és a hírlapírókat bocsátják be. A notabilitások számára a minisztérium jegyet küldött szét, a hírlapíróknak a rendőrségi igazolvány szolgál belépőjegyül. A műcsarnok előtt levő keret szintén elzárják, ide is csak belépőjeggyel lehet bejutni.

A temetőt holnap délután három órakor a nagyközönség elől elzárják. A *rendőrség* a temetés alkalmából a következő intézkedéseket tette.

Délután kettőfél órakor a Műcsarnok épületét, valamint az épület előtt levő teret elzárják a nagy közönség elől. A Műcsarnok épületébe és az épület előtti tere belépőjegyek szolgálnak. Négyzsinű jegy van. A *fehér* színűek a Műcsarnok épületébe a ravatal mögötti emelvényre szólnak. Bejárat a Műcsarnok hátulsó kapuján. A *szürke* színűek a csarnok belsejébe a ravataltól jobbra és balra fönntartott helyekre érvenyesek. Bejárat a Műcsarnok aréna-utó oldalán. A *hök* színűek a Műcsarnok főbejáratától a ravatalos csarnokig nyitva tartandó helyekre érvenyesek. Bejárat a főkapun. A *söld* színűek a Műcsarnok előtti elzárt területre szólnak. Ott a fővárosi törvényhatósági bizottsági tagok a nevékre szóló főpolgármesteri meghívó mellett szintén helyet foglalhatnak. Az érkező fogatok az Aréna-utó és Andrássy-utó sarkáig, illetőleg az elzárt terület bejáratáig mehetnek, a vendég kiszállása után az Aréna-utó át a Műcsarnok háta mögött a Stefánia-utra hajtának és ott várakoznak.

A villamos közlekedés harmadfél órától csupán az Aréna-utak a vasúligeti fasortól a Műcsarnokig terjedő részén szünetel, a Nagyköruton és a Kerespesi-uton pedig a menet idején.

FŐVÁROS.

(*) **Új városnézés.** *Zipernovszky* Károly halvaszületett ideáját szerencsésen eltemették, de friss sirján megszületett egy másik városnéző építő ter. *Neuschloss* Ödön mérnök és fővárosi bizottsági tag próbálkozott meg az új városnézés kérdésének megoldásával, összeegyeztetni óhajta azok álláspontját, akik célszerűtlennek tartják a Károlykaszárnya további költséges átalakítását az állásponttal, amely a végleges városnézés megépítését ma különböző okokból ellenzi.

Neuschloss terve szerint a kaszárnya gránátos-utcai frontja megmarad, ahogy van. A Károly-utcai és a rostély-utcai frontot újraépíti, még pedig a mostani homlokzat mögött, hogy a szárnyak megépítése után a két utca több mint harminc öl széles lesz. A Károly-körúti frontot ideiglenesen meghagyja mai alakjában s ha a főváros pénzügyei rendbe jönnek, oda építhetik a monumentális városnézést. A terv szerinti most semmi más nem hajtának végre a tervből, mint a két oldalszárny építését, ami a terv szerinti nem kerülne többbe, mint amennyit a közgyűlés az átalakításra már megszavazott. A városnézés dolganak megoldása mellett a terv a vidék szabályozását is meg akarja oldani. A megszületett Rostély-utca át a Károly-körútról bevezeti a villamos vasutat a Kigyó-térre, hogy innen tovább mehessen az Eskü-uton és eskütéri hidon át Budára. A terv célja, hogy a közúti vasutat a Kossuth Lajos-utca elkerülésével vigye a Kigyó-térre. De ehhez ki kellene sajátítani a Gránátos-utcaban néhány év előtt épült díszes háromemeletes palotát, a Koronaherceg-utca és Kigyó-tér sarkán levő Cziráky-féle házat is. Az Újvilág-utóat a városnézés udvarán át akarja meghosszabbítani a Károly-utóig. Az evangélikus templomot is lerombolja s a templomot fronttal a Deák Ferenc-térre állítja. A mostani templomépületnek és a Sütő-utca-nak egy részét beépíti.

A terv mellől hiányzik a költségvetés, de úgy is alapos tanulmányra való, fáradságos munkát végzett *Neuschloss* Ödön. Kétségtelenül ügyesebb, komolyabb mint *Zipernovszky*-é, de az is csak azt mutatja, hogy a városnézés befolyásos emberei sem tudnak megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy egy emberöltőre elejtsék az új városnézés felépítését. És másrészt meggyőző argumentum a mellett, hogy a Károlykaszárnya telke nem alkalmas az új városnézés céljaira.

(*) **Új honpolgárok.** Ma délelőtt *Berger* Emil gépész és *Szikora* András m. á. vasuti alkalmazott tette le a honpolgári esküt *Róssavölgyi* Gyula alpolgármester előtt.

(*) **Adókvívítés.** A fővárosi adókvívítő bizottságok holnap, május hó 9-én a következő helyrajzi számú házakkban összeirt adókvívitelek III. osztályu keresetadó javaslatait fogják tárgyalni: A III. kerületben 500—580. helyrajzi számig a külön meghívottakét; az V. kerületben az első bizottság a külön meghívottakét, a VI. kerületben az első bizottság 3797—3822. helyrajzi számig a külön meghívottakét, a második bizottság a külön meghívottakét, a VII. kerületben az első bizottság a külön meghívottakét, a második bizottság a 4374/b—4470. helyrajzi számig; a IX. kerületben a 9321—9328. helyrajzi számig és a vásárcsarnoki meghívottakét.

A feneketlen kút.

Kutat, kutat, egyre kutat,
Furat kutat.
De a véghez nem lel dtat...

Egy gyermekköltő.

A tanács a sertes-közvágóhídon kutat furat. Már harmadfélszáz méter mélységre értek, de mindent találtak, csak vizet nem. A geológiai intézet azt tanácsolta, hogy azt a mérszreget, amelynél most a furást abba hagyják, törjék át, de ha a méz alatt kiscelli agyag van, hagyják abba a fúrást, mert ez a réteg négy száz méter vastag.

Ebben a tanácsban elég mélység rejlik. De a másik tanácsban a bölcsesség még mélyebb. Ma elhatározta, hogy folytatja a munkát.

A kút azonban — fenntartással közlöm — a tanács bölcsességénél is mélyebb. Egyáltalán ez nagyon furcsa kút. Nincs benne víz és mégis kút. Fúrják és nincs benne víz. Kút'nak mondják és még mindig fúrják. Fúrják és még mindig nem kút. Mikor lesz hát belőle kút?

De ez semmi. Mi történik akkor, ha celli agyagra akadnak? A geológiai intézet azt fogja tanácsolni, hagyják abba a munkát. A tanács azt mondja: most már azért se. A kút az a legbölcsőbb: hallgat. Viz, az nincs. De ez mellékes. A fő a becsület. Mert másutt talán gyorsabban találának vizet, de a megkezdett munkát nem szabad abbahagyni. Soha! A kis-cellai agyag után jön a közép-cellai, aztán a nagy-cellai agyagréteg. Viz, az még mindig nincs. Jön a legnagyobb celli agyag. Tovább, tovább! Márkus főpolgármester főbőfőh szakállal, dedunokái körében fogja lesni a fúrás eredményét.

— Milyen celli jön most?

A furó még mélyebbre halad. A tanács rendkívüli ülést tart, (1940-ét irunk) hogy mi lesz akkor, ha a furó a földgömb másik oldalán találna kijönni? Nem lesz abból nemzetközi konfliktus? A tanács ridegen azt szavazza: tovább, tovább!

De viz, az nincs.

Ami természetes. Mert a tanácsnak a bölcsége és a szerencséje csodás. Magyarországon sok ezer kutat furtak és még mindenütt vizre akadtak. Miért ne a főváros tanácsa legyen az egyedüli, akinek sikerül az, hogy ne találjon vizet?

Hissen ha nincs is benne víz, azért mégis kút az. Ami utóvégre nem megvetendő eredmény. Mert az már igazán nagyon köznapi dolog, ha a kutban viz is van. A főváros az elsőség diósége.

Pont.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Opera.** *Signorini* ma este az *Alarcos* bában Richard szerepét énekelte. A szerelmes és kalandos gróf alakjában *Signorini* emponpointja megsemmisít minden illúziót. Eneke több élvezetet ad, de Perotti bravurját ebben a tekintetben sem éri utól. A harmadik felvonásban hangja legszebben és legnemesebben szárnyalt. Egyik érdekessége az volt a mai előadásnak, hogy Amália szerepében *Diósné* ezuttal először lépett föl. Ezt a szerepet ritkán éneklék igaz drámai énekesnők. *Diósné*, aki mindent nagy becsúgygyal és erős szenvedéllyel ad elő, Amália szerepébe is belévitte hangjának és drámai hevének egész erőjét. A harmadik felvonás duóját hatalmasra tette ez az érdekes közreműködés. *Peny* Irén pajos gráciával adta *Oszkárt*, a fürge apródot és *Semsey* Marieka megkapó erővel énekelte és játszotta *Ulrikát*, a jósnőt, egyik legjobb szerepét. Szomorú dolog, hogy a nézőtér megint látogont az ürességtől.

** **Vígjáték.** A *Vígjáték* ma este a *Munkácsy*-gyász alkalmából, kivételesen, fél hatkor rendezte előadását és *Munkácsy* Mihálynak, a ravatalon fekvő nagy mesternek, *Krisztus Pilátus előtt* című nagy-szabásu festményét mutatta be előképen. A *Vígjáték* a *Munkácsy* remek alkotását a legnagyobb művészi gondallal reprodukálta s úgy a festmény plasztikája, mint színhatása dolgában hű maradt az eredetihez. *Krisztust* a *Vígjáték* iskolájának egy növendéke, *Pilátust* *Gál* Gyula ábrázolta. Az előkép alakjai közül kiváltak az eredetihez hű maszkjaikkal *Szathmáry*, *Hegedűs* és *Pécsi*. A tablót maga *Ditről* igazgató rendezte. Meg kell még említenünk a pompás világítási effektust s azt, hogy a tablót művészi izlésel *Grieg: Ares halála* című mély hangulatú zenekölteménye kísérte. Az előkép nagy hatást gyakorolt a közönségre. Utána a *Többécses királyfi* című látványos tündéregget adták.

** **Magyar Színház.** A *Magyar Színház*ban ma este másodszer lépett fel vendégként *Turcsányi* Olga, az aradi saínház tagja, még pedig ezuttal mint énekesnő, a *New York szépe* című szerepében. Komoly-

szamba mai debütjét nem vehetjük, mert a vendégművésznek egyáltalában nem — énekesnő. Abban az értelemben legalább nem, ahogy mi itt a fővárosi operett-színpadokon az énekesnőket mérni szoktuk. *Turcsányi* Olgának annyi hangja van, amennyi éppenséggel elegendő arra, hogy otthon örömeiben vagy bujában egy vig vagy szomorú dalocskát dalolagson, de a színpad és a nézőtér méreteit ez a hang meg nem bírja. Nem tudjuk, mennyiben ambicionálja a vendégművész, hogy énekesnőnek vétesse, de ezen a téren aligha fog a színpad babérokat teremni számára. Erről különben ma este is meggyőződhetett, látva, hogy mint mulik el hatástanul egyik hatásos énekszámra a másik után. Sokkalta kedvezőbb a véleményünk *Turcsányi* Olgáról, mint színésznőről. Meglátszik rajta, hogy teljesen otthon van a színpadon s azok a jó tulajdonságai, amelyeket első lépése alkalmával kiemeltünk, formás külseje, temperamentuma és kellemes organuma, ma is érvényesültek. Azt hisszük, hogy igazi terrénuma, amelynek a határain túl nem igen szabad kimerészkednie, a vigjátéki szubrett-szerepkör. Az előadás, amely telt ház előtt folyt, nagyon jókedvű volt s *Ledovszky* Gizella, *Rátonyi*, *Szilágyi*, *Rózsahagy* nagy hatással játszották szerepeiket és bő tapsokat arattak. Sok gráciával és tüzzel táncoltak *Róza* Lili és *Gombaszöki* Margit, akik az operett koreografikus feladatait látták el. (M—s.)

** **Népszínház.** A Konti-jubileum alkalmából esüörtökön rendezendő *Eleven ördög* előadása iránt olyan nagy érdeklődés mutatkozott, hogy a Népszínház igazgatósága szükségesnek látja az előadást — a műsor megváltoztatásával — másnap pénteken megismételni, ugyanazzal az ünnepi szereposztással, mint az első estén, vagyis *Biala* Lujza asszonnyal, *Küry* Klárával és *Amon* Margittal *Leteri*res vicomte szerepében. *Györköny* Károly *A muzsai bankó* című új népszínműnek a bemutató előadása ennél fogva nem pénteken, hanem szombaton lesz. A heti műsornak egy további változása még az, hogy vasárnap délután a kitűzött *Nebántsvirág* helyett a *Szép Heléna* kerül színre *Küry* Klárával.

** **Zenede hangverseny.** A Nemzeti Zenede hangversenyt rendezte a Vigadó kistermében. A zongoraszk növendékei közül különösen kivált *Kohn* Kamilla, néhai *Zimay* László tanítványa, aki néhány bravuros előadót *Chopin*-darabbal nagy tetszést aratott.

** **Novelli a Vígjátékban.** A *Vígjáték* világhírű vendégművésze, *Novelli* Ermete, társulatával holnap, szerdán érkezik Budapestre. A pályaházánál a *Vígjáték* igazgatóságának és személyzetének küldöttéin kívül a művészet és irodalom több érdeklődése fogadja majd a művészt. *Novelli* jelen vendégszereplése alkalmával nemcsak a *Velencei kalmár* és a *XI. Lajos* előadásai iránt mutatkozott rendkívüli érdeklődés, amely darabokban a vendégművészes első itlétekor szenzációs sikert aratott, hanem *Novelli* azon szerepei iránt is, amelyekben ezuttal először lép a budapesti közönség elé; a szerepek: *Oswald* a *Kisértelekben* (*Spettri*), melyben a *Zaccani* hatalmas alakításával való összehasonlításra nyílik alkalom és a *felegy* apa a *Morte civitibus* (*Polgári halál*), melyet *Novelli*, különösen a meghalás híres jelenetében egészen különleges felfogással játszik. A tömeges jegyváltásból itélve, *Novelli* ezuttal is zsufolt házak előtt fog fellépni.

A világhírű olasz művész, — mint nekünk Bécsből jelentik, — tegnap fejezte be ott tiz estére terjedő vendégjátékát. Diadalutja volt az a nagy művészeknek, mert a közönség olyan lekésedéssel és rajongással méltosított nem ünnepeit. Első fellépésével már meghódította a közönséget, amely valóságos *Novelli*-lázba esett. A közönség ehalmozta a kitüntetés minden jelével, s a kritika a legnagyobb elismeréssel és elragadtatással méltatta osodával határos mesteri alkotásait. *Novelli* e nagy diadala után Budapestre jön, ahol művészetét a kontinens számára tulajonképp felfedezték. Budapestben esüörtökön lép föl először a *Vígjáték*ban, mint *Shylock*, amely szerep legmesteribb alkotása. A nagy olasz művész hálaival gondol vissza arra a mesés fogadtatásra, amelyben első budapesti vendégszereplése alkalmával találkozott, s ennek viszonzásául a *Budapesti Újságírók Egyesületének* javára május 12-én szombaton, fel fog lépni egy új szerepben. Ibsen *Kisértelek* című darabjának *Oswald* szerepét fogja játszani, amelyet a budapesti közönség a második nagy olasz művész, *Zaccani* alakításából jól ismer. A budapesti közönség ritka műveltséget fog tehát részesülni, összehasonlítva a jelenkor két legnagyobb művészenek mesteri alakítását.

** **Vizsgálati hangverseny.** A Somogyi-féle konzervatórium növendékei e hónap 13-an, vasárnap délután 3 órakor a terézvárosi kaszinó distermében (*Andrássy-ut 39.*) vizsgálati hangversenyt tartanak. A növendékek zongoráznak, énekelnek, szavalnak, bogdúlnak.

** Munkácsy-gyász a színházakban. *Munkácsy Mihály*, az ország nagy halottjának a temetése napján, szerdán, mint némakép, ismételt bemutatásra kerül a nagymester *Krisztus Pilátus előtt* című világhírű festménye, melynek főbb alakjait a *Víg-színház* elsőrendű művészei ábrázolják. A némakép bemutatása után *Rovetta* a *Becstelének* című nagysikerű drámája kerül hosszabb pihentetés után előadásra. — *Munkácsy* temetésén a *Népszínház* küldöttségileg képviselteti magát, este pedig az előadást megelőzőleg a zenekar eljátszsa *Barna* Izsó népszínházi karnagynak ez alkalomra írt *Gyászhangok* című nyitányát, amely után *Sirmái* Imre fogja elszavalni *Lipcey* Ádám alkalmi költeményét. — A *Magyar Színházban* a gyász kifejezését *Makai* Emil alkalmi költeményét szavalják el.

** Nemzetközi színészkongresszus. A párisi világkiállítás alkalmából, *Leigues* közoktatási miniszter díszelnöke alatt, nemzetközi színészkongresszus lesz Párisban, amely július 27-iktől 31-ikéig fog tartani. A kongresszus előkészítő bizottságában olyan előkelő neveket olvassunk, mint a *Sardoué*, *Massenet*, *Antoiné* s a párisi író-és művészvilág egyéb hírességeit. A kongresszus négy fontos színházi kérdést fog megvitatni: a színházépítési, a színház-kilágítási és gépteknikai, a rendezési és kosztüm, végre a létesítendő népszínházak kérdését fogja tárgyalni.

** A Magyar Színház premierje. *Heitai* Jenő és *Makai* Emil alkalmi látványos darabja, *El Fárísba!* e hó 14-én kerül bemutatásra. A bemutató iránt a vége felé hajló évad dacára nagy az érdeklődés. Az első előadásra előjegyzett jegyeket, amennyiben még nem váltották ki, a színház titkári hivatala szombaton délig tartja fenn. Azonkívül ezek is a rendes jegypénztárnál kerülnek eladásra, ahol a többi jegy már most is kapható.

** Színészjubiläum. *Latabár* Kálmán, a *Nemzeti Színház* tagja ebben a hónapban tölti be harmincötödik színészi jubileumát. Tizenhét esztendő óta a *Nemzeti Színház* kötelekében van. Gróf *Keglevich* István intendáns a jubileum megünneplését e hó 28-ára írta ki, amelyen *Latabár* maga szerepel egyikében fog fellépni, amelyeket a *Nemzeti Színház*nál legelőször játszott.

** Jótékonyceüli előadás az Urániaiban. Az Uránia-Színházban holnap este a *Lorántffy Zsuzsanna* négyzetet javára előadást rendeznek. A jótékony célra való tekintettel *Dessewffy* Arisztid maga olvassa föl *Venecia* című nagysikerű darabjának első és harmadik felvonását. A darabba újabb gyönyörű képeket illesztett a színház.

** A kolozsvári színház. *Kolozsvárról* írják, hogy ott a napokban nagy sikert aratott a *Becsületben* H. *Novák* Irén, a színház új navája, aki ezuttal ismét olyan alakítást produkált, amely meglepte a kolozsvári közönséget. *Almát* játszotta a fiatal művésznő s öntudatos, közvetlen játékával nem egyszer nyit színzenzatos tapoktat aratott. A színházat — amely virágvasárnapkor több jeles, új taggal gyarapodott, a közönség szépen látogatja s *Bövényi* intendáns mindent elkövet, hogy a műsört magas művészi nivóra tartsa. Még a téli színházban több ujdonság kerül színre, köztük a *Napoleon üzem*, a *Kis szökevény* stb. A színház személyzete május 15-én kezdi meg az előadásokat a nyári szinkörben, amely most átalakítás alatt áll.

** Shakespeare-kiállítás. A német *Shakespeare-Társaság* elhatározta, hogy a jövő évben Berlinben *Shakespeare*-kiállítás lesz. A kiállításon *Shakespeare* és műveire vonatkozó képek, metszetek és adatok lesznek kiállítva.

** Szeged városa színműpályázata. *Szeged* városa, mint már említtük, *kéteszer korona* pályadíjat tűzött ki eredeti színműre. A pályázat feltételeit a következőkben szabta meg a város színművi bizottsága:

A pályadíj 2000 korona. A pályaművek beküldendők 1901. év május 1-ig. A pályadíj csak abszolút irodalmi becsei és színpadi előadásra alkalmas műnek fog kiadani. Pályaművek megírását és a pályázat eredménye fölött való döntést az e célra alakítandó öt tagú bizottság végzi. A bizottság tagjai lesznek: a színművi bizottság két tagja; a *Dugonics-Társaság* szépirodalmi osztályának két tagja és *Krecsányi* Ignác színgazdát. A pályadíjall jutalmazott munka a szerző tulajdona marad, de azzal a korlátozással, hogy annak első előadási joga a szegedi színház illeti és a szerző köteles darabjának előadási jogát minden külön írói tiszteletdíj nélkül a szegedi színház részére egyszer s mindenkorra átengedni. A mű szerzője, akinek neve a pályázat eredményének eldöntése előtt akár a bíráló bizottság, vagy ennek egyes tagjai előtt felfedeztetik, a pályázatban való részvételhez való jogosultságát elveszti. A jutalommal ki nem tüntetett pályaművek jellegű levélkéi a bíráló bizottság döntő ülésén megsemmisítenek. A pályaművek kéziratát vissza nem adnak, hanem a bíráló bizottság jelentésével a szegedi Somogyi-könyvtár kéziratrába helyeztetnek.

Mihelyest a város közgyűlése jóváhagyja ezeket a feltételeket, kiírják a pályázatot.

** Lohengrin-jubiläum. *Wagner*-nek *Lohengrin* című operája a napokban érte meg a *drezdai* színházban háromszázadik előadását. Az opera negyvenegy esztendő alatt érte meg ezt a jubileumot, ami a *drezdai*knak nem valami nagy *Wagner*-imádására vall.

** Új magyar dalok. A *Harmonia* zeneműke-resekében most jelentek meg *Moosary* Imre *Az anyaföld népszenimű* összes dalai, valamint *Hubay* Jenő *Kedvesem és Mért oly későn* című eredeti műdalok.

** Vidéki színházak. *Tiszay* Dezső, a pécsi Nemzeti színház igazgatója most jeles társulattal Brassóban működik. A színházat ma már a legradikálisabb szászok is látogatják, s az ifjúsági előadásokon a szász diákság versenyt tapol a magyarokkal. A társulat lelke maga *Tiszay* Dezső, a jeles buffó, és *Tiszay* Dezsőné, a kedvelt primadonna. A társulat kiválóbb tagjai *Nádassy* József, *Szeluka* Sárika, *Miklóssy* Ilona, *Komlóssy* Emma, *Mezey* Andor, *Kozma* Pista, *Rajs* Ödön, *Vágó* Béla és *Német* János.

** Hangverseny a Eirmondóban. *Tarnay* Alajos zongoraművész pénteken este legújabb dalaiból hangversenyt rendez a *Telefon Hirmondóban*. A hangverseny közreműködnek: *Küry* Klára, *Pártosné Bartolucci* Viktória és *Zilahiné* S. Vilma urnők, *Beck* Vilmos és *Gábor* József. A hangverseny est 1/29 órákor kezdődik.

** Arnoldson Sigríd a Telefon Hirmondóban. Operaházunk vendégművészejeje. Arnoldson Sigríd asszony, a svéd csalány, ma este a *Mignonban* lép fel az Operaházban. Ez előadást a *Telefon Hirmondó* is közvetíteni fogja s így az előzetők abban a helyzetben lesznek, hogy a *Hirmondón* keresztül odahaza is végighallgathatják az operát. Az operai közvetítés után *Munkácsy* temetéséről érdekes referátum olvastat föl a szerkesztőség, majd 11 óráig katonas- és cigányzene lesz hallható a kagylókön.

A metamorfozis.

Egy vidéki színház igazgatója virágvasárnapján megselekedte azt az ötletet, hogy a társulatának tagjaival megújította a szerződést, de a nevüket megváltoztatta. Virágvasárnap után tehát ugyanaz a társulat játszott, amely virágvasárnap előtt. De mégsem az. *Mert Kiss*, a hősszerelmes ezután *Nagy* volt és a legutolsó kórta is hangzatos új névvel díszkedett. A közönség a régi arcot látta, tehát joggal mondta: — Ez Kiss! A színpad azonban azt felelte: — Ez Nagy! Közönség és színpad tehát állandó háború-ságban állottak egymással és ez az átkozott viszály annyira fokozódott, hogy ma már a színészek azt sem tudják, tulajdonképpen mi a nevük. *Mert* az utcán egy ur azt kiáltja fel:

— Jó napot, Kiss ur!

— Ahhgy, aki az ur karján megy, így szól:

— Hé, Nagy ur!

A szegény színész valódi neve pedig *Mayer* László.

Ahányszor tehát *Kiss*, *Nagy* vagy *Mayer* hangzik el valakinek ajkáról, mindig kétsége támad, hogy 6-e ó.

De ez semmi. Az igazgató urnak lehetnek egyéb ötletei. Kicsiny a társulata. Minden színész és színésznő több nevet kap. Egyet páratlan, más páros, nehányat vasár-és ünnepnapra. A színészek ezután tehát a szerepek helyett a saját neveiket fogják tanulni. A társulat tagjainak száma 6514 lesz. Telkes *Simont* agyon-sanyargatják új nevéért, a publikum összezavarja a primadonna, tehát primadonnának neveit a komikus anyák neveivel, az idegrovosok esődílnék a kis városkába, a lakosság száma egy év alatt megháromszorozódik, a város bírása detektiveket nevez ki, hogy nyomozzák ki, melyik név melyik színész tulajdona, az Akadémia oknyomozó történetet ad ki *A színészek álnevei mint olyanok* címmel és ha — Isten ments — valamelyik színész meghal, a megboldogult nevének lenyomatása betölti két hasábot.

A direktor ur igazán ötletes férfi. Gratulálunk.

(st.)

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Természettudományi Társulat növény-tani szakosztálya holnap, szerdán délután 6 órákor az egyetlen növénytani intézetében (Múzeum-körút 4.) ülést tart. Tárgyszorozat: 1. *Fialowsky* Lajos: A kiki-rievirágú *Sterbergia*. 2. *Kontur* Béla, *Fruck* L.: Az izsop a szentírásban. 3. *Simonkai* Lajos és *Thaisz* Lajos: Új honi zsalyataj. 4. Folyó ügyek.

○ L'enseignement en Hongrie. Ez alatt a cím alatt *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter vasok kötetet adott ki a minisztériummal a párisi kiállítás alkalmából a magyar közoktatásügyről. Az alapos munkából bőségesen értesülhetnek úgy a külföldi szakemberek, mint laikusok mindarról, ami hazánkban a kulturális intézmények alapítására, szervezésére és fejlődésére vonatkozik. Ez a könyv is erősen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a külföld, amelynek figyelme most kedvezően van felkölve Magyarország iránt, kellőképpen tájékozódva is legyen felőlünk.

○ Uránia. *Molnár* Viktor kultuszminiszteri tanácsos közreműködésével *Klapathy* Jenő és legújabb *Szász* Károly szerkesztésében egy új népszerű tudományos folyóirat jelen meg *Uránia* címmel. Az új folyóirat célját *Molnár* Viktor, az *Uránia* tudományos színház megalapítója és vezetője magvas cikkek fejtgeti. E szerint az *Uránia* folyóirat állandó összeköttetés önjait fenntartani az egylet tagjai között és egyttal a tudomány, irodalom és művészet iránt szeretetet és tiszteletet kíván fölkelteni a nagy közön-ségben.

○ Késedelmi kamat-fokozatos és százalós illeték-táblázatok cím alatt *Dr. Dénes* István m. kir. pénzügyi fogalmazó régen érzett hiányt pótló kézikönyvet szerkesztett. A mű három részből áll: I. Rész. Késedelmi kamattáblázatok. 2. II. Rész. Fokozatos illetékek. 3. III. Rész. Százalós illetékek. A táblázatokat az adófizető polgárok, pénzügyteltek, ügyvédek, közjegyzők, különösen a késedelmi kamatok és illetékek fizetése alkalmával, a megyei és városi számvévségek és adóhivatalok, főszozabírák és községi jegyzők a kincstári követelések beszedésénél előnyösen használhatják. A műhöz *László* (Lasitz) Pál kir. tanácsos, pénzügyigazgató írt előszót. A könyv ára füzve 2 korona, *szízes* vászon-kötésben 3 korona, megrendelhető a szerzőnél Budapest, (IX. ker., Vámpalota II. emelet 46.)

○ A magyar szénbányászati. A párisi kiállítást látogató közönség részére *Déry* Károly, a Duna-Gőzhajós-Társaság egyik igazgatója a magyar szénbányászatról kimerítő ismertetést ír. Az első részben ásványászati bányászati általános ismertetése van, a másik rész pedig a kiállításon résztvevő magyar vállalatokat ismerteti. A könyv francia nyelven is megjelent.

SPORT.

** A Király-díj. Vasárnap futják a Király-díjat, a tavaszi szezon legnagyobb versenyét. *Pilátus* kétszeresen nagy favoritja a versenynek, míg *Incredibly* ötszörösön áll.

** A Henckel Rennenben, mint berlini táviratunk jelenti, nem futott *Don José*, a bécsi Derby favoritja. A versenyt *Griffin* nyerte meg *Sokrates*, *Croquet* és *Fioran* ellen.

Tavaszi lövésznek.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 8.

Akárcsak egy késő őszi napon, amikor a Prince of wales-t futják, olyan sötét, zivataros időben folyt le a májusi meeting második napja. A tribünök nem érezték meg a zivataros időt, volt ott közönség annyi, amennyi a *Freudenau*ban vagy ünnepekkor sincs; a lovak már inkább megérezték az időközviszontagságait, őket egyik-másik versenyben nem igen engedték futni. Így különös eset, hogy a mai három első futásban együttvéve 8 ló szaladt, s még különbözőbb, hogy a többi négy versenyben 43 ló, magában a májusi handikapban 17 ló szaladt.

A nap eseménye különben *Feodora* győzelme volt a májusi handikapban. Erre a lóra, amelyet mi első helyen jelöltünk, nem kevesebb, mint 319 korona volt a kvóta tíze. Érdekes volt még *Miss Jeannie* veresége és *André* győzelme a *Bathány-Hunyady*-díjban s a két utolsó kétéves verseny meglepetése.

Az eredményeket itt adjuk:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter. Gróf *Eszterházy* B. *Fenőldije* (Rosak) első, Mr. C. Wood *Orientalja* (Sheybal) második, *Ronhoczgy* G. *Árkádija* (Borbély) harmadik. — Itélet: Könnyen háromnegyed hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 15.

II. Ritterdíj. Díj 3000 korona. Távolság 2800 méter. Gróf *Eszterházy* L. *Mordánya* (Adams) első, gróf *Degenfeld* *Karmestere* (Wilton) második. — Itélet: Igen könnyen 3 hosszal nyerve. Totalizátor: 10: 18.

III. Bathány Hunyady-díj. Díj 500 arany. Távolság 1600 méter. Gróf *Károlyi Andráje* (Gilchrist) első, Mr. *Newmarket* *Maltserje* (Bulford) második, báró *Königswarter* H. *Miss Jeannieje* (Segrott) harmadik. — Itélet: Három hosszal nyerve, rossz harmadik. Totalizátor: 10: 19.

IV. Eladók handikapje. Díj 2000 korona, távolság 1800 méter. Mr. C. Wood *Monzaja* (Segrott) első, *Herzog* M. *Corsicaja* (Park) második, gróf *Telesi* L. *Próbaja* (Hyams) harmadik. Azután *Bolygó*, *Viveur*, *Barkarol*, *Mármáros*, *Bosszu*. Itélet: Másfél hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 37. Helyrefojadások: I. 50: 84. II. 50: 158. III. 50: 88.

V. Májusi handikap. Díj 8000 korona, távolság 1000 méter. Báró *Harkányi* I. *Feodoraja* (Finan) első, Mr. *Black* *Fragilije* (Slack) második, *Szemere* M. *Ne engedje* (Imre) harmadik, *Jankovich* Gy. *Annuskája* (Adams) negyedik. Azután *Tip-Top*, *Sandwich*, *Régent*, *Round the corner*, *Ilis*, *Berceuse*, *Alagrecque*, *Gaudriole*, *Gagarin*, *Hardly*, *Ida*. Itélet: Biztosan 1 hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 319. Helyrefojadások: I. 50: 446. II. 50: 843. III. 50: 538.

VI. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Egyedi A. *Vitégenye* (Wallasek) első, *Jankovich* Gy. O-ja (Cleminson) második, gróf *Wenckheim* D. *Pirositaja* (Adams) harmadik, azután *Férgesz*, *Rozmaring*, *Alfalia*, *Bendeguz*, *Gyámleány*, *Szanom-Banom*. Itélet: Igen könnyen négy hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 110. Helyrefojadások: I. 50: 117. II. 50: 107. III. 50: 86.

VII. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf *Wenckheim* D. *Aide de camp* (Adams) első, gróf *Eszterházy* F. *Nachtwächterje* (Cleminson) második, *Blaskovich* E. *Szemrevalója* (Black) harmadik, azután *Jász*. *Gay*

Lord Quex, Brom, Medikus, Szárnyas, Eglantine. Hílet: Könnyen felhosszszal első, félhosszszal harmadik. Totalizátor: 10 : 153. Helyrefogadások: I. 50 : 201, II. 50 : 128, III. 50 : 148.

VIDÉK.

— (Solmeo-Bélabánya) város képviselőtestülete az új bányakadémiai palota létesítése alkalmából mai közgyűlésén elhatározta, hogy hódoló feliratot intéz ő felségéhez és feliratot az összkormányhoz a bányászat és erdészet érdekeinek emeléseért s ezzel kapcsolatban az ő bányaváros anyagi és kulturális céljainak támogatásáért. Lukács László és Darányi Ignác minisztereket és Grünzenstein Béla államtitkárt nagy lelkesedéssel díszpolgárokká választotta meg.

Nyíltér.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köbvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hirtelen bántalmainál, orvosi tekintélyek által

a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható átványizkosodásokban és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Budapestben, főraktár Edesky L. urnál.

Testgyógyászati műintézet.

Tám- és járógépek, Hering-rendszerű műmellfűzők, műkezek-műlábak stb. kasszók elhívás és vándorvise ellen, górcsír-harisnyak, kezesség mellett készítették KELETI J. orvos, sebész műszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Állandó nagy raktár irrigátorokban és bidékben. Kép: s árjegyzék ingyen.

Elegáns minden kényelemmel ellátott utcai és udvari lakások

V. Csáky-utca 9.

Gönczi Bérthal

Budapest, V., Gizella-ter 3. szám alá helyezte át.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás butorokban.

(Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK.

(A Magyar turista egyesület budapesti osztálya) tiszteletbeli tagja dr. Thirring Gusztáv tiszteletre, akinek a napokban jelent meg a *Budapest környéke* című műve — disztrakomát rendezett az *István főherceg*-szállóban. A megjelenést zajos és lelkes ovációban részesítették az ünnepeltet.

(Az Oththonból.) Az Oththon írók és hírlapírók körének válaszmánya ma délután három órakor ülést tartott. Rákosi Jenő elnöklésével. Hevesi József a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének pécsi közgyűléséről referált, amelyen az Oththon képviselte. Sajó Aladár tükárnak a folyó ügyekről szóló jelentése után lovag Falk Zsigmond pénztáros tett jelentést. Ezután a könyvtárnok intézkedéseiről számolt be dr. Jasssa könyvtáros. Lendvai Sandornak, azért a készségeért, amelylyel a kör leltárát elkészítette, a választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Végül Rákosi Viktor beszámolt arról az utjáról, amelyet az Oththon képviselőtében az új berlin-budapest-konstantinápolyi expressz-vonaton a Keletre tett.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A tőzsde, a bot és a vivókart. Berényi Bódog nagybeszerekei kereskedő egyet gondolt s meg akart gazdagodni. Weisz Henrik tőzsdeügynök nagyon előkezonyen szolgált neki fölvilágosításokkal a börzei árfolyamok felől, ugyanarra, hogy Berényi rövid idő alatt 4500 forint differencia tartozással szerencsésen meg is gazdagodott. Berényi ugy gondolta, hogy ha már veszített, hát maradjon a veszteség elméleti s semmiképpen sem akart különbözetet fizetni, hanem megbízta dr. Báltaszéki Lajos budapesti ügyvédet, hogy védje meg a tőzsdebiróságnál, ahol Weisz bepörölte. Dr. Báltaszéki, akit a bíróság szabálytalanul idézett meg, nem jelent meg a tárgyaláson s így az alperes ellen makaessági ítéletet hoztak, melyet a föl-

peres azonnal felhasználta s biztosítási végrehajtást kért Berényi ellen. A kereskedő deponálta az összeget a bíróságnál s így kimenekült a hinárból, azonban felül pedig Báltaszéki fölfolyamodott a királyi táblához, amely új tárgyalást rendelt el, de megint csak elmarasztalta a bíróság Berényit. Berényi fizetett, de a költségekről hallani sem akart s mikor az ügyvéd felszólította, a következő levelet írta Báltaszékinak: — Ha bepöröl, olyan elégtételt veszek, amely elégtételt lesz Isten és ember előtt. Próbálja meg s pereljen be. Megemlegeti.

Az ügyvéd nem ject meg a fenyegetéstől s bepörölte Berényit nemcsak a költségekért, hanem zsarolásért is. Közben a kereskedő fölött Budapestre s elakarta kőmi Báltaszékitől az iratokat.

— Ha nem adja ki rögtön, — mondta — bittal számolunk.

Az ügyvéd a bot ellenében egy vivókart kapott le a falról s avval verte ki szobájából a fel-dühöd embert.

Berényit ma vona felelősségre a bíróság a zsarolásért s a bíróság büncnek találta őt ebben a vétésben és negyven korona fő- és husz korona mellékünte-lesre ítélte. Az ítéle jogerős.

§§ Egy hírhedt pénzügynök. A kuria ötödik büntetőtanácsa ma délelőtt foglalkozott Ötvös Nándor hírhedt fővárosi pénzügynök viselt dolgaival. Ötvös ellen tőben tettek följelentést váltóhamisítás, sik-kasztás és uszora miatt, miert a törvényszék Ötvöst negyedfél évi börtönrre, háromszáz forint pénzbüntetésre és hat évi hivatalvesztésre, feleségét pedig két rend-beli közokirathamisítás vétsége miatt négy hónapi fog-házra ítélte. A királyi tábla Ötvös büntetését harmad-fél évi börtönrre, a feleségét két hónapi fogházra szállította le. Ezt a büntelést Szerey Lajos bíró előadá-sában ma a legfelső bíróság is megerősítette.

TÁVIRATOK.

Bécs, május 8. Mérey külügyminiszteri osztály-tanácsot Vilmos császárra a porosz koronarend csillag-keresztjével tüntette ki.

Miniszterválság Szerbiában.

Belgrád, május 8. A kormányelnök és Sztefánó-vics György igazságügyi miniszter között vizsaly támadt, minek következtében Sztefánóvics lemondását nyújtotta be. A távozó igazságügyminiszter helyébe Györgyevics Andra jelenlegi közoktatásügyi minisztert nevezik ki, akinek tárcáját viszont Zsvinovic Zsiván kereskedelmi miniszter, míg a kereskedelmi tárcát Genács György belügyminiszter veszi át. A belügy-minisztérségre Antonovics Raszta államügyész és az előbbeni belügyminiszter, Antonovic Evrom vannak kizemelve.

A pápa.

Róma, május 8. A pápa ma a Szt. Péter-temp-lomba ment, hol számos lengyel és olasz zarándok gyűlt egybe. A pápa az oltár mellől áldást osztott és aztán a zarándokok vezetőit fogadta. A jelenlevők ovációkban részesítették a szent atyát, aki kitűnő egészségnök örvend.

A fenyegető Vezuv.

Portici, május 8. A Vezuv háborgása erős mértékben egyre tart és gyakori, de könnyű földlökésekkel jár, amelyeket San-Vitóban és egészen Pugliánóig éreztek. Az obszervatórium igazgatójának kijelentése ellenére, hogy nincs veszély, a Vezuv környékén fekvő városok lakosságát nagy rémület fogta el. Torre del Grecoban sok ember egész éjjel az utcákon maradt. Pugliánóig és San Vitoig sokan felmennek a hegyre, hogy jobban láthassák a nagyszerű és rémületes látványt. A hatóságok megtették a szükséges óvintézkedéseket. Eddig nem ömlött ki a sziklás a Vezuvon tul. A kitérés hosszú félbeszakítások mellett egyre tart. Új kráter nem nyílt meg. Az obszervatórium közleményei igen megnyugtatóak.

Flotta a pilseni sörből.

Berlin, május 8. A birodalmi gyűlés költségve-tési bizottságában, mely a flotta-szaporítás költségei-nek fedezéséről tanácskozott, Klinkovström indítvá-nyozza, hogy a külföldi sör vészjárt 4 márkáról 6 márkára emeljék fel. Csak Ausztriából hoznak be sört. Ezt a sört a kis ember nem fogyasztja.

Roesen csak az angol sört akarja megadóztatni, mert a pilseni sör Németországban meghonosodott és azonkívül a cukorbetegségben szenvedőknek egész-ségi szempontból szükséges.

Báró Stengel, Bajorország képviselője szimpa-tikusan fogadja az indítványt.

Bebel ellenzi a vámemelést, mely illoyalitást in-volválna Ausztriával szemben. Tapintatosabb lett volna, ha most a császárlátogatás alkalmával nem

tették volna meg az indítványt. A vámemelés ismét ellenkezik avval a hangoztatott programmal, hogy a tömegek fogyasztási cikkeket kímélik.

Thielman államtitkár kijelenti, hogy a sör kívül áll a vámszerződésen, tehát a vámtétel felemelése nem jelent barságtalanságot Ausztria-Magyarországgal szemben.

Richter attól tart, hogy Ausztria-Magyarország ellenintézkedéseket tenne a német sörrel szemben. A sör Németországnak egyik legjobb kivitelű cikke. A pilseni sör egészséges és egészségügyileg szükséges.

Müller (Fulda) azt a gyanút fejezi ki, hogy a vámemelés mögött a hazai sör adójának felemelése lappang. A szónok nem akarja a sör megdrágítását. Ezért is ellenzi a vámemelést.

A szavazásnál Klinkovström indítványát tizen-három szavazattal kilenc ellenében elfogadták.

Zavargások Barcelonában.

Madrid, május 8. Barcelonai jelentések szerint a diákok a tegnapi zavargások alkalmával torlaszokat építettek és a caelonai himnuszot énekeltek. Néhány letartóztatás történt. Egy déák megsebesült. Manzesában is voltak rendzavarások. A madridi lapok megrójják a barcelonai hatóságok gyengeségét.

Onconkitók pöre.

Pétervár, május 8. Tegnapi kezdődött a kerületi törvényszék előtt a nyilvánosság kijáráásával annak a 42 pétervári kerületbeli parasztnak a pöre, akik azzal vannak vádolva, hogy a szlopek beültolt szek-tájához tartoznak és önmagukat megconconkitótták. A beidézett tanuk száma 99. A tárgyalás körülbelül egy hétig fog tartani.

Politikai gyilkosság.

Bukarest, május 8. Brailában ma egy Nedelov nevű bolgár lezsurtá nyílt utón Stefanovics kereskedőt. A gyilkos a vállatáskor azt mondotta, hogy politikai okokból akarta eltenni láb alól áldozatát. Azt hiszik, hogy a macedóniai forradalmi bizottság gyilkoltatta meg a kereskedőt.

Aranyszállítmányok Délafrikából.

Lourenço-Marquez, május 8. A Herzog nevű gőzösre 63.500 font sterling aranyat raktak be Páris számára, 26.000 fontot Amsterdam számára és 11.000 fontot Hamburg számára. Folyton nagy számban érkeznek ide a Transvaalból kintasított angolok.

Vasut Bagdadig.

Konstantinápoly, május 8. A Yildiz-palotához közel álló körökben azt beszélik, hogy Zihni basa közmunkaügyi miniszter Siemensnek, a német érdekeltek képviselőjének legutóbb előterjesztett kérel-mére azt az utasítást kapta, hogy az anatóliai vas-utak igazgatóságával tárgyalásokat kezdjen a bagdadi vasútra vonatkozólag.

A pestis.

Bécs, május 8. A Wiener Zeitung a belügyi, ke-reskedelemügyi és pénzügyi minisztereknek egy ren-deletét közli, amely a Port-Saidban előfordult pestis-esetek miatt megtiltja bizonyos egyiptomi áruk és tárgyak behozatalát és átvitelét.

Közgazdasági táviratok.

Liverpoole, május 8. (Gabonapiac.) Buza válto-zatlan, tarka amerikai tengeri 1/2 p-vel csökkent, liszt változatlan, az idő szép.

New York, május 8. (Terménytőzsde.) (Zárlat) Gyapot: New Yorkban helyben 9 1/2. (9 3/4) júliusra 9.66. (9.63). Augusztusra 9.49. (9.47). New-Orleansban helyben 9 1/2. (9 1/2). — Petroleum Stand white New Yorkban 8.90. (8.90). Stand white Philadelphian 8.85. (8.85). Refined in Cases 10.10. (10.10). Credit Balances at Oil City 144. (144). — Zsír: Western steam 7.15. (7.20). Robe és Brothers 7.40. (7.50). — Tengeri irányzata állandó. Májusra 44.—. (44 1/2). Júliusra 44 1/2. (44 1/2). Szeptemberre 44 1/4. (45 1/2). — Buza irányzata állandó. Páros Gszi helyben 80 1/2. (79 1/2). Májusra 72 1/2. (72 1/2). Juniusra —.—. (—.—). Júliusra 73 1/2. (72 1/2). Szeptemberre 73 1/4. (73 1/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3 1/4. (3 1/4). — Kávé: fair Rio 7. sz. 7 1/2. (7 1/4). Juniusra 6.50. (6.50). Augusztusra 6.60. (6.65). — Liszt: Spring Wheat clears 2.70. (2.70). — Cukor: 3 1/2. (3 1/2). — Ón: 29.40. (29.35). — Réz: 17.—. (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 8. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. Májusra 65 1/2. (65 1/2). Juniusra —.—. (—.—). — Tengeri irányzata állandó. — Júliusra 39.—. (39 1/2). — Zsír: Májusra 6.70. (6.72). Juniusra 6.75. (6.77). — Szalonna short clear 7.05. (7.05). — Sertéshús: Februárra —.—. (—.—). Májusra 11.45. (11.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

Szép szöke asszony...

Szép szöke asszony, halovány madonna,
Ne nyisd ki hívó szóra ajkadat
És hogyha szód a megváltásom lenne,
Zárd akkor is szivedbe halgatag.

Mert nem tudok szeretni titkolózva,
Csak tele szívvel, becsületesen
S ha nem fűzhetlek a karomra nyíltan,
Nem kell veled az üdvök-üvé sem!

Az én szerelmem nem futó patak, mely
Bujdosva jár virág, haraszt között,
Titokban ásva új medret magának,
Ha egy sziklába, kőbe ütközik;

Az én szerelmem tiszta tó, akárci
Mélyére nézhet s nem lát benne mást,
Csak a boldogság végtelen égboltját,
Csak mozdulatlan csendes ragyogást.

Szentessy Gyula.

— Az impresszárió memoárja. Schürmann, aki mint híros impresszárió a legnagyobb művészekkel és művésznőkkel járta be a világot, elég érdekesnek találja tapasztalatait, élményeit arra, hogy memoárokat írjon. Most készülő művében sok uralkodóval való találkozásait, beszélgetéseit is közli. Az 1882-ik év december havában — beszél el — Péterváriban III. Sándor cár maga kívánata megállapítani velem idősb Coquelin vendégszereplésének műsorát a téli palotában. Nagyon egyszerűen butorozott szobába vezettek, ahol a széles homlokú, óriás termetű, polgári ruhába öltözött cár cigarettával kínál meg, s így szólt:

— Alapjában véve, bizony én tájékozatlan vagyok színpadi dolgokban. Megkérdeztem majd a cárnét. Azaz, tudja mit, Schürmann ur? ... Bizzuk önre a dolgot. De olyan darabot választassanak, hogy a fiatalokat is elvívessük az előadásra. Főként azt óhajtom, hogy gyermekeim is ott lehessenek.

Gringoiret és a Précieuses Ridicules választottuk s néhány illedelmes monológot. Soha fényesebb hallgatóságot! Páholyában a cár, mellette a cárné, baloldalon, matróz-ruhában a trónörökös, a mai cár, aki akkor tizenegyet esztendő volt, az eleinte hívős kedv lassankint nekiragadott, néhány diskrét bravózás és kacagás, a cár tapsolt először. Egyik felvonás közben remek gyűrűt kaptam a cártól.

Az olasz király, I. Umberto nem szereti a színházat. 1884. december kilencedikén Judic asszony a Niniehet készült játszani a római Argentina-színházban. Háromnegyed nyolckor kiállottam a színház előcsarnokába. Kilenc óra s tíz perckor érkezett a király és a királyné.

REGÉNY.

ÚJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(80)

— Bocsánat, nem tühetem, hogy Koldevinről így beszéljen — mondta Ágota szomorúan. — Kérem.

— Nos, ma elutazik s vége. Semmi közünk hozzá!

Megálltak.

— Ma este?

— Igen, az esti vonattal.

Csodálatos, Koldevin egy szóval sem említette Ágotának, hogy el akar utazni. Magyarazza meg neki, hogy honnan szerezte az értesüléseit.

Ugy elfoglalta ez a hír, hogy nem is hallott egyebet. Mikor Irgens megérintette a karját, fél som nézett, gépiesen haladt az oldalán. A lépesőhöz érve hirtelen hátra lépett, egy párszor a fejét rázta, miközben mereven nézett maga elé. De Irgens egyre kérte, végre pedig megfogta a karját s bevezette a lakásba.

Az ajtó bezárult mögöttük... A sarkon azonban ott állt Koldevin s látta az egész dolgot. Mikor eltűntek a lakásban, az ajtóhoz ment. Egy darabig mereven nézte az ajtót, előrehajolt, mintha hallgatóságot volna. Egészen megváltozott, arca eltorzult s mégis mosolygós állt rajta. Ott állt és mosolygott. Aztán leült a lépcsőre, a falhoz támaszkodott és várt.

Elmúlt egy óra: a toronyóra ütött; még volt idő a vasut indulásáig. Még egy fél óra, aztán léptek hallatszottak. Először Irgens lépett ki a szobából, Koldevin meg sem mozdult, az ajtó felé fordítva a hátát. Ágota is kilépett s mikor Koldevint megpillantotta, nagyot sikoltott. Ebben a

— Ön az impresszárió? — szolt a király. Hol tartanak?

— Felsőgedet várjuk.

— Kár volt várniok. Nem hiszem, hogy tulságosan mulattatna. Csak mennél hamarabb érjen véget az előadás.

Nem nagy barátja a színháznak a magyar király sem, akit két ízben láttam színházban: 1881-ben, amikor Sarah Bernhardt játszott a bécsi Ring-színházban s 1885-ben, a Musikverein-Saalban, az emlékezőtet december tizenhatodik előadásán, mikor Patti, dacára a tapsorkánnak, a fáradsága miatt nem akart még egy negyedik dalt énekelni.

Ferenc József megbízott, hogy gratuláljak a nevében Pattinak. Kértem is a művésznőt, hogy tekintettel a felség jelenlétére, énekelne még egyet.

— Igen, ha ő felsége énekel helyettem szombaton, úgy én is énekelek neki ma este — felelte a művésznő.

A görög király lelkes barátja a színpadnak. Ott láttam a nézőtérén, a színpadon, szívesen szorít kezét a művészekkel, asztalánál fogadja őket, Duset, Judicet, Antoinet, s van egy-egy elmés mondása mindenik számára.

— Attól tart talán — szolt hozzám egyszer — hogy megtalál riasztani a Théâtre Libre valamely vakmerősége? Hát nem én vagyok-e a szabadság földjének első polgára?

Operettet adtunk Konstantinápolyban. A palota színházának egyik földszinti páholyában húzódt meg Ozmán basával a szultán. A rácsos páholyokban ültek a háremhölgyek. Valóságos ásitás. Félhomály a nézőtérén, egyetlen kacaj, egyetlen bravó el nem hangzott. Előadás után az igazhitűek ura elé vezetett Ozmán basa. Megkérdezte, hogy hívnak, mi a mesterségem, a szultán közömbösen végig nézett, kezét nyugtott, ez volt az egész.

A román királyné, Carmen Sylva, állandó levelezést folytat Dusával. Palotájában egy-egy csésze tea mellett, elábrándozik a művészekkel pályájuk álmairól, diadalairól.

A Locandiera egyetlen egy főlvonása bőven elegendő az angol királynőnek Windsorbán.

— Nem játszanak el inkább a Paraszt-becsületet? — kérdezte Beatrix hercegnő. Azt nagyon szeretem.

— Ezer örömmel fenség, de ő felsége, a királynő maga jelölte ki Goldoni darabját.

— Csak játsszák el helyette a Parasztbecsületet. Mama nem is fogja észrevenni a cserét.

Duset kedveli a walesi herceg is. A cannesi Theatre Municipiában játszottuk a Kaméliás hölgyet. Az angol trónörökös a cárevicscsal, György nagyherceggel érkezett. Bocsánatot kértem tőlük a színház elhanyagolt lépcsőjáról.

— Nem tesz semmit! — Akár egy istállóba is

pereben Koldevin is felállt s elment. Nem szólt, nem kiáltott, csak meg akarta mutatni, hogy ott van, hogy mindent tud. Tántorgott, mint a rézség s befurdolt a legközelebbi sarkon. Ugy mosolygott, mint egy kőszobor.

Koldevin egyenesen a vasúthoz ment. Megváltotta a vasuti jegyet s várt. Az ajtókat kinyitották s Koldevin a perronra ment. Egy hordár futva hozta utána a podgyászt. Oh, a bördöl! Ni, ezt majd elfeledte. Igen, tegye csak oda a kocsiba, abba az üres kocsiba. Aztán ő maga is utána ment s szinte megroskadott. A sarokba húzódt s csendesen zokogott, sovány teste csak úgy rángatózott a keserves zokogástól. Csendesen, néma zokogás közt ült a helyén. Kivette a zsebéből azt a norvég színű szalagot, melyet mindig magával hordott, aztán lassan-lassan tépdessni kezdte. A kezében voltak a foszlányok, azokat nézte. Ebben a pillanatban élesen fűttengett a gőzpis s a vonat elindult. Koldevin lebocsátotta az ablakot s kihullatta rajta a foszlányokat. S a norvég színű kis szalag foszlányai végigrepültek a vonat mentén s elszóródtak az utra. Az utra, melyen mindenki végigmehetett.

IV.

Ágota csak néhány nappal későbbem utazott el. Irgens kitaró volt s kitartását siker koronázta. Most ő sikert aratta le.

Ágota minden nap együtt volt vele. Nagyon szerette ezt az embert. Utána járt s szinte a nyakán lögett.

A napok multak.

Végre sürgöny is érkezett Oletól s Ágota most ébredt a valóra. A sürgönyt először Thorahusban kézbesítették s csak azután hozták a városba. Későn, nagyon későn. Ole Londonban volt.

Mi lesz most? Ole Londonban van s Ágota már el sem tudta képzelni, hogy milyen forma arca van. Sőt, két szemek, nagy lelőgő haja. Mikor rá gondolt, mintha a messzeségbe, a rég letűnt multba nézett volna. Milyen régen, milyen nagyon régen volt, hogy elutazott.

szívesen elmegyek, hogy a fenséges Dusenak tapsolhassak, mondotta a walesi herceg.

— Ki az? Egy berlini kereskedő nem volt meglegedve azzal a figyelemzető levéllel, amelyet a könyvelője X. bárónak írt. Maga ült hát az íróasztalhoz és írta a következőket:

Kedves báró ur!

Ki ígérte meg, hogy január elsején fizetni fog a tartozásából? Ön, keves báró ur! Csakis ön! Ki ígérte meg azután, hogy az egész összeget megfizeti március elsején? Ön, kedves báró ur! Csakis ön! De ki az, aki nem fizetett sem január elsején, sem március elsején? Ismét csak ön, kedves báró ur! Ki szegte meg ennél fogva a szavát mint egy egészen közönséges fráter?

Az ön tisztelője

Hochheimer.

— Amerika regényforgalma. Az amerikaiaknál óriás a szükséglet új regények dolgában. Alig mulik el hónap, hogy valami új regényről fől ne merüljön az ismeretlenség homályából a közönség kegyéből és olyan jövedelmekre ne tegyen szert, amit méltán megirigyelhetne tőlük vagy ezer más író. A legutóbbi időkben nagy sikert ért el a The Gentleman from Indiana, amelyet Booth Torkington írt. A regény sikerét a következő adatok jelzik:

Elkelt:

Novemberben	4667 példány
Decemberben	8798 "
Januárban	10,015 "
Februárban	17,263 "
Márciusban	22,646 "

Március első hetében éppen hater ezer példány kelt el a könyvből. A legnagyobb kelendőségnek örvendő azonban jelenleg Amerikában a történelmi regény, amely száz- meg száz ezer példányban terjed el.

— Központi gázlámpagyújtás. Régi törekvése a gáztechnikusoknak, hogy a nyilvános gázlángokat, épp úgy, mint a nyilvános villamos-világot a központból gyújthassák meg. Két elmélet vezetett a megoldáshoz. Az egyik a villamos nyitókészülékek alkalmazása, a másik a gáz nyomásának a megváltoztatása. Ezt az utóbbi elméletet az újabb időkben gyakorlatilag alkalmazták is. Chauteaubriandban Besnard találmánya szerint a gázlángok úgy gyúlnak ki, hogy erős feszítés alatt kinyílnak a gázcsapok, a kioltás pedig a feszültség gyors változtatásával történik, úgy hogy a gázgyárbán a hivatászobából szabályozzák a nyilvános gázlángokat. Az angol Journal of Gas-Lighting szerint Besnard találmánya csak olyan kis területeken alkalmazható, mint Chauteaubriand, mert ha távol vannak, a nyomás és a gázfeszültség változása közt nagyon eltérők az összefüggések, és más készülékeket kell alkalmazni a közlekedő és távoli lámpásokhoz.

Mikor a sürgöny megérkezett, egy pillanatra megint fellobbant szívében a szerelem a távollevő iránt, a régi örömkök őt járták át lélek, örült, szeretk, suttogva mondta ki Ole nevét, áldva köszönte meg minden jószágát s elpirult, elakadt a lélekzete, amikor a kezeit tördelve könyörgött, hogy térjen vissza hozzá. Nem, ő volt a legjobb és legnemesebb, ő nem típott el senkit, ámbár mindig az egész lábát használta. Igen, ha legalább ne ő lett volna minden, minden öröme, akkor...! Kis asszonykám, kicsi asszonykám, mondta mindig. Még akkor is így mondta, mikor a legtöbb munkája volt. És olyan meleg volt a melle, egészen áttűzesedett az arcom, ha a mellére hajtottam a fejemet. Melegített, hevített a szelid, barátságos és nagy szíve; ez az ember a legnehezebb számtani példa megoldása közben fel tudott kelni s nyugodtan maradni, sőt mosolyogni is tudott. Oh, ezt is elfeledte.

Becsomagolta a holmiját s haza akart utazni. Az előtte való este bucsuzott Irgens-től, hosszú bucsut vett tőle. Az óvé lett s Olenak bele kell nyugodnia a változhatlanba. Elhatározta, hogy elhagyja a várost s főlbotja az eljegyzést, mihejt Ole visszatér. Hogy mit fog mondani, mikor a levelét fogja olvasni s visszakapja a jegygyűrűjét. Igen, hogy mit fog mondani? Fájt neki, hogy nem lehet mellette és nem vigasztalhatja. A messzeségből, a távolból mérí rá ezt a szörnyű csapást. Igen, ez lesz a vége!

Irgens gyöngéd volt iránta s bátorította; hogy nem maradjon sokáig távol egymástól; ha másképp nem lehet, hát gyalog megy utána, de utána megy. Azonkívül pedig, az sem lehetetlen, hogy ő jön vissza a városba. Hisz ő gazdag, sok pénze is van, sőt egy kis vitorlás hajónak is boldog tulajdonosa. Egyebet igazán nem kívánhat az ember. Ágota mosolygott, tetszett neki ez a tréfa s mintha megkönnyebbült volna.

Az ajtó zárva volt, az után nagy csend; hallatszott a szívük verése. És Ágota bucsuzott.

(Folytatás következik.)

† **Konstantinápolyi házasságok.** Két mohamedán-keresztény házasság jött létre legutóbb Páriban, Konstantinápoly egyik városrészében, mind a kettő érdekes körülmények között. Tewey amerikai alkonzul egyetlen leánya, egy fiatal özvegy hódította meg magát egy Konstantinápolyban élő egyiptomtól. De néhány nappal az esküvő előtt az apa, aki jól ismerte a mohamedánoknak azt a szokását, hogy ha megunják, egyszerűen haza küldik a feleségüket, a javakban dus Eddin bégét felszólította, hogy válás esetére biztosítson a leányának száznolcvanezer forintot. Eddin bég nem mutatott erre valami nagy hajlandóságot, ennek következtében Tewey megtárgyalta a frigyót az áldását. Hanem leánya, a fiatal özvegy, egészen másképp gondolkodott és megszökött magát a vőlegényével. Az alkonzul erre rohant a szultánhoz, s kérényt nyújtott át, amelyben Abdul Hamidhoz eszedezik, hogy itéljen ebben a históriában. A szultán ki is adott egy írádát, amely a menyasszonynak meghagyta, hogy föltétlenül menjen vissza a szülei házába és kérjen boosánatot a szüleitől, a bégét pedig megnyezetesse, hogy nyomban vegye feleségül a megszököttet hűgyet és biztosítsa neki az apjától megkívánt összeget. Néhány nap múlva mind a két parancs teljesítve volt. Csaknem egyidejűleg történt meg a második esküvő is, amely még nagyobb feltűnést keltett. A Yildiz-kioszki ceremóniai mestere esküdt meg egy dr. Hornik nevű fogorvosnóval. Abdul Rezsak bég jól ismert személyiség egy a török, mint az európai társaságokban. Az esküvő szigorú mohamedán szertartásban folyt le. A férfvendégeket rögtön szétválasztották a nővendégektől s amíg a férfiak mint tanúk szerepeltek, a nőknek egy zárt ajtó mögött kellett maradniuk a nélkül, hogy láttak vagy hallottak volna valamit. Miután az imám, aki jobbán a menyasszonnyal, baloldalt a vőlegényvel, a tanúkkal körben állva a házasságot megáldotta, Abdul Rezsak Isten és ember előtt megesküdt, hogy soha nem fog a többnyiséghez való jogával élni. A szerződés aláírása után aztán reggeli volt, mely után az érdekes páros elutazott. A csinos angol nő folytatni fogja orvosi praksisát, ebbe a szeszélybe az urának bele kellett nyugodnia. Hanem csak arra kapott engedélyt, hogy asszonyokat és gyermekeket kezeljen.

† **Faust — kupléval és táncossal.** Egy operatársulat, amely Amerikában köruton van, nemrégiben Kanszaban játszott. Sikeresen adta Faustot és hogy a közönség még jobban szórakozzék, az igazgatóságának az az ideája volt, hogy az operába néhány kedvelt kuplé- és táncbetéteket szőtt be. A főhatást azonban mégis csak a brooklyni hid szcenériája keltette. Hasonlít ez a dolog akkor az esethez, amikor egy vándortrupp ezt hirdette egy zenés darabról a színlapján:

Mivel a muzsika csak zavarólag hat a cselekményre, azért egészen hagyjuk az előadásból!

† **Idegenek a kiállításon.** A kiállítás megnyitása óta körülbelül kétszer annyi utas érkezik naponta Páriban, mint amennyi a múlt évnek ugyanabban a hónapjában érkezett. Április 15-iktől 22-ikéig, vagyis a kiállítás megnyitását követő héten 402.969 idegen szállt ki a különböző pályaudvarokból, míg a múlt évben ugyancsak ezen a héten: 241.984. Az 1867-iki kiállítás egész tartama alatt csak 525.671, 1878-ban 571.792 és 1889-ben egy millió 650.000 ember érkezett Páriban. Azokat a külföldieket, akiket elkedvetleníthettek a legutóbb történt balesetek, nagyon megnagyuntathatják azok az intézkedések, amelyeket a kiállítás vezetősége a hidak megbízhatósága dolgában tett. A Mars-mezőn az összes hidakat és átjárókat a leg gondosabban megvizsgálják és több órán át kétszeres súlylány terhelik meg próbán, mint amennyi a legvégső esetben rájuk kerülhet, ha emberekkel sűrűn el vannak lepve. Ez a súly négyzetméterenkint kétszázézer kilogramm. A számítás szerint öt embert (nyolcvan s száz kilogrammosat) is száznak egy négyzetméterre.

† **A világ múlt évi bortermelesége.** A Moniteur Vinicole összeállította a világ múlt évi bortermeleségét. A bortermeles országok élén most is Franciaország áll csaknem negyvennyolc millió hektoliterrel, mely természetesen hatmillióval múlva felül az előző évi termést. A második helyen Olaszország áll huszonkilenc millió hektoliterrel, a harmadik bortermeles ország Spanyolország huszonhétmillió hektoliter bortermelesével. Következnek Románia hat millió, Algír ötötmillió, Bulgária négy millió hektoliterrel, Oroszország 3.120.000 hektoliterrel, Portugália harmadfél millió hektoliterrel, körülbelül ugyanennyit termelt tavaly Ausztria és Magyarország együttesen és pedig

még ebből is Ausztriára csaknem kétszer annyi esik, mint Magyarországra, ami szalmaszalmát adja az egykor világhírű magyar bortermeles mostani állapotának. Ezután következik Németország két millió, utána Görögország másfél millió, Svájc egy millió hektoliterrel, az Azóvi, Kanári és Madeira szigetek 300.000 hektoliterrel, Szerbia 800.000 hektoliterrel és végül Tunisz 120.000 hektoliterrel.

† **Drága távirat.** A londoni *Morning Post*nak háromszázhatvan fontjába, azaz csaknem négyezeröttszáz forintjába került az a távirat, amely Ladysmith tudósítóját jelentette. Ennek a lapnak nyolc tudósítója van Dél-Afrikában; ha valamennyien ilyen kimerítően tudósítanak, hamarosan csődöt mondana a *Morning Post*. Szerencsére a véreségeket nem táviratozzák meg. Akkor már nem élne a *Morning Post*.

† **Egy védő beszédéből.** ... és esküdt uraim, ha önök megfontolják, hogy védenem másfél évvel ezelőt a lábát törte, hogy háromszor nősült, hogy később az iszákosságunk engedte át magát, és hogy már kétszer érték rajt betörésen, akkor nem tagadhaják meg tőle azt, hogy a szerencsétlenség őt nagyon üldözte.

Napirend.

Naptár. Szerda, május 9. — Római katolikus: Naz. Gergely. — Protestáns: Naz. Gerg. — Görög-orosz: (Április 26.) Vazul tv. — Zsidó: Ijár 10. — A nap kél 4 óra 18 percek. — Nyugszik este 7 óra 6 percek. — A hold kél délután 2 óra 2 percek. — Nyugszik éjjel 1 óra 38 percek.

A hovárt miniszter fogad d. n. 4 órakor.
Munkácsy Mihály temetése délután 4 órakor a városligeti Múzeumkörből.

A Jüdenstr. útszéle délelőtt 11 órakor. Tárgyalja a beruházási kölcsönről szóló javaslatot.

Nemzeti múzeum: Képtár és a néprajzi-osztály (Csallag-utca 15. sz.) nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi társai 1 korona belépődíj mellett meglehetnek.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat Állandó bazárja nyitva délelőtt 10–1 óráig.

Országos Képtár az Akadémiában nyitva délelőtt 9–1 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3–5 óráig.

Külföldi múzeum a városligetben nyitva délelőtt 9–12 óráig és délután 3–5 óráig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva d. e. 9–1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9–1 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Osztóp-utca) nyitva délelőtt 9–1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9–12 óráig, és délután 3–8 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3–8 óráig.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9–1 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szak-könyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelemterületi gyűjtemény, továbbá a házi-üzemi kiállítás (melyben az üzletvezetés ágazatát is eszközözték) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somosy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szendvicsek műsor.

Folies Caprice. VI., Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legelőcsébb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás konyhaterem.

Petanovitsz Metropoli szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetését.) Ujjonnan berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-teremben Dobronyi Géza I-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A zónadíj szabás reformja. Ismételtén irtunk a zónadíj szabás tervezett reformjáról. E reform célja tudvaleg az 1899. évben csak kevésbé mérsékelt közpártváloságok díjtételeinek további leszállítása. A szomszédos forgalom díjtételei, mely szerint személyvonatnál a harmadik kocsisztályi díj 20, illetve 30 és 40 fillér, változatlanok maradtak. A távolsági forgalom első 11 vonal-szakaszának képzése, melynél egy vonal-szakasz 10 km., szintén változatlan maradt. Csak a 11–18. vonal-szakasznál tesz egy vonal-szakasz 25 km.-t, a 19. vonal-szakasz 50 km.-t, a 20. vonal-szakasz pedig felülé a 401 kilométeren túl levő összes távolsági viszonylatokat. E szerint az eddigi 14 vonal-szakasz helyett 20 vonal-szakasz lesz. A tarifabizottságban, amely Hegedűs Sándor

kereskedelmi miniszter elnökelete alatt a múlt szombaton tárgyalta az új tervezetet, egyrésztől aggályosnak tekintették az eddigi maximális tételek felemelését, másrésztől a vonal-szakaszoknak legalább 700 kilométerig való fokozatos tovább képzését indítványozták. A miniszter megígérte, hogy a felhozott észrevételeket megfontolás tárgyává fogja tenni.

Törvényjavaslat az öntözös osztorokról. A földmívelésügyi minisztériumban a közérdekű öntözös osztorokról létesítésére vonatkozó törvényjavaslat előadói tervezetnek tárgyalása céljából tegnap délután értekezlet volt Darányi földmívelésügyi miniszter elnökelete alatt. A pénzügyi, földmívelésügyi és igazságügyi minisztériumok képviselőin kívül részt vettek a tanácskozásban: Bedő Albert, Fekete Márton, Fischer Sándor, Hieronymi Károly, Kossuth Ferenc, Kovács Sebestény Aladár, Lukács Antal, Novák József, gróf Szapáry Gyula, Vadsárhelyi Béla, gróf Zselénzski Róbert.

Az elnököl miniszter a megjelentek üdvözlése után megnyitójában jelezte, hogy árvízvédelmi és belvízvezetési munkáinkat méltán nagyszabásúnak nevezhetjük. Az öntözés dolgában azonban még a kezdet kezdetén vagyunk, szükséges, hogy az első kezdeményező lépést tegye meg az állam. Kiáltó az ellentét, hogy míg tavaszszal vízbőség van, nyáron szárazság és vízhiány mutatkozik, mely olykor szinte elemi csapás számba megy. Tudatja az értekezlettel azokat az előmlunkatokat, melyeket a törvényhozási előkészítés előtt az ügyre vonatkozólag végeztek. Közönllet említi itt fel a Tiszavölgyi-társulat értékes emlékiratát. Hivatlos uton megállapította a miniszter a kis- és középvezetek vízbőségét, most már tudva van az a vízmennyiség, amely rendelkezésre áll. A vizrajzi osztály elkészítette a különböző talaju és különböző növények öntözésére szükséges vízmennyiségek kimutatását; lényeges kérdés, hogy az öntözés után a rővénytermelés mennyiségét és minőségét illetőleg, hogyan fokozódik? Erre való tekintettel elrendelte, hogy az országos növénytermelési kísérleti állomás rendszeres kísérleteket végezzen.

A javaslatból általánosságban Vancsó Gyula, Kossuth Ferenc, Hieronymi Károly és Zselénzski Róbert szözlöttek.

Vancsó Gyula nemcsak érdekeltségük társulati szervezkedését óhajlja a törvényvel biztosítani, de módot adna ahhoz, hogy részvénytársulatok alakulhassanak, melyek a vízhasználati díjakat szedvén, a csatornákat kiépítik és fenntartják.

Kossuth Ferenc utalva arra, hogy ilyen részvénytársulatok még külföldön sem megy jól a dolog, megmaradna abban a keretben, amit a tervezet kijelöl, sőt az állam részvételét még inkább óhajlja és fölfogása az, hogy a csatornákat az államnak kellene kipeitani.

Hieronymi kizárólag érdekeltségük, társulati szervezkedés alapján véli a sikert elérhetőnek. Utal arra, hogy ha az intézmény állami lenne, olyan hivatalnok karra volna szükség, minő az angol kormányának Indiában az állami öntözös műveinél van. Meggyőződése, hogy ilyen formában is, amint a törvénytervezet kontemplálja, — törvényre emelkedvén, egymás mellett és után fognak alkulni érdekeltségek a vízhasznosításra. Merengedi, hogy ez a fejlődés lassu lesz, de mikor Szechenyi előfél hatvan év előtt a szabócsi árvízirtásulati érdekeltséget 200.000 forinttal megalakította, ki gondolt arra valaha, hogy hatvan év múlva 94.000.000 forintra menő összegig terjedő árvízvédelmi munkálatokat végezhetnek az érdekeltségek. Pedig hatvan esztendő egy nemzet életében nem sok. És ha olyan fejlődés lehetne az öntözös művek szaporodásánál a következő hatvan évben, mint az árvízvédelemben volt a lefolyt hatvan év alatt, meg lenne elégedve. Az alakulásra és a javaslat szerkezetére tesz észrevételeket, egyébként pedig elfogadja és üdvözli a tervezetet.

Négy óráig tartó és mindvégig élénk eszmecsere után a javaslatot lefolytatták, a miniszternek Hieronymi Károly mondit köszönlletet az értekezlet összehívásáért s azért, hogy ezt a hazánk fejlődése érdekében oly rendkívül fontos ügyet a megvalósítás praktikus stadiumába vezette.

Dunagőzhajós Társaság. Most teszi közzé záróműködését a Dunagőzhajós Társaság. Az elmúlt évtiszta nyeresége 466.091.23 forint, amely az 1898-ik évi eredményével szemben 465.589.53 forint összképezt mutat. A kedvezőlenbb eredmény az üzem csökkenésének a következménye, amely az alduai államok rossz terméseredményére vezethető vissza. Az arszállítás szolgálat 822.4 millió tonna kilométer (1898-ban 1029), a személyszállítás 746 személy-kilométer (865). A hajózási üzem bevételei 9.032.386.64 forintot (— 1.315.558.55) a kiadások 8.890.951.43 forintot (— 778.984.8) tettek. A hajózási üzem tiszta jövedelme tehát 141.415.21 forint, (— 536.573.57). A nyereség és veszteség íószámlájában összefoghatt, a különböző üzemeknek eredményei a hajózási üzem szolgálatából eredő veszteség egyenlegének tekintetbe vetele mellett összesen 71.982.43 frtra ragnak (— 560.624.68 frt), a 71.837.26 frtnyi kamatbevételek 6.009.74 frttal csökkentek, az 1898. évi 30.445.54 forint egyenleg átvitál 13.000.37 forinttal csökkent, a kibocsátási veszteségek törlesztési hányadai 750 forinttal csökkentek. A kölcsönök kamata öimén a szükséglet 21.814.50 forinttal apadt és a nyugdíj-intézetből való követelések 143.180.76 forinttal szemben 50.000 forintot vagyis 93.180.76 forinttal kevesebbet írtak le. Ezek alapján 465.589.53 forint a roszabodás. A bányák mérleg-számlája 183.249.19 frttal csökkent. Az osztrak államkormányzat 1891—1898-iki időszakra szerződészerűleg kapott összesen 2000000 frtnyi kamat nélküli segélyből eddig 666.078.60 frttal fizettek vissza. Az igazgatóság azt indítványozza, hogy a 466.091.23 frttal

kimutatott nyereségből levonva az 1898. évi 30.445-54 f... 1892. évi április 4-iki törvénnyel kööltt egyezményhez képest 15%, vagyis 65.346-85 f... 400.744-38 f... 16.744-38 f...

Az Országos Iparegyesület házipari szakosztálya május 10-ikén délután 5 órakor az egyesület helyiségében (Uj-utca 4.) ülést tart, amelyen Keller Gyula gazdasági intézői tanár bemutatja és ismerteti a földmívelésügyi miniszter által rendezett téli házipari tanfolyamokon készült házipari cikkeket.

Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Beljakovics Zivojin Belgrád, Paunovics M. Lázár Belgrád, Radosav Markovics Belgrád, Pesios Ljubomir Belgrád. Colics Miloje Belgrád, Vljajcs Kosta Belgrád, Markovics Fülöp Belgrád, Pardo Izák Belgrád, Sircel József kereskedő Nassenfuss, Grün Kálmán kereskedő Jászberény, Horváth Imre kereskedő Szilagy-Cseh, Weinberger Ármán kereskedő Orosháza, Kohn Szigfrid Bécs, Bürger Adolf kereskedő Magyar Bánhegyes, Kellner Hermann kereskedő Putnok, Klein Gusztáv Bécs, Bauer Ferdinánd Bécs, Bauer Mór Postelberg, Tánzerles Jakab vegyeskereskedő Wallech, Micunek József Zdonuek, Frenkl Vilmosné Kisvárdá, Frati M. Nachmias Bukarest.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 37.50 korona, áruban, 38.— korona. — Bécsben 41.80 korona pénzben, illetve 42.20 korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 110 db juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű nyírott ürű 48 f.-től — f.-ig, kivételesen 52 f. kg-ékt, vagy 42 k.-tól 45 k.-ig páronként, középminőségű ürű (nyírott) 42 f.-től 46 f.-ig, kivételesen — f. kg-ékt, vagy 40 k.-tól 42 k.-ig páronként, angol keresztelés (középminőségű gyapjas — f.-től — f.-ig, kivételesen — f. kg-ékt, vagy — k.-tól — k.-ig páronként, anyajuhok legjobb minőség — fillér, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok — koronáig, kiverési juhok 40 koronáig, páronként 30 korona, kecskék — korona páronként. A kereslet valamivel élénkebb volna, minthogy azonban a felhajtás igen csekély, nem fejlődhetett jelentékenyebb forgalom.

Borjavásár. 1900. évi május hó 8-án. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás: Belföldi élő borjú 1452 drb, leölt borjú — db, bécsi élő borjú — db, — db. horvát, növendék marha 57 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos tételékből: Árjegyzések. Belföldi élő borjú 46—68 f.-ig, I. r. 70—80 f.-ig, kivételesen 54— f. kilónként, leölt borjú — f.-ig, II. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Bécsi leölt borjú — f.-ig. Növendék marha 40—48 f.-ig kilónként, I. r. — f.-ig. Bárány élő 0.—0.— k., leölt bárány — k., kivételesen — k.-ig páronként. Kecské 13 k.-tól 0.— k.-ig. A meglehetősen nagy felhajtás dacára a vásár irányzata kezdetétől élénk volt, később meglanyhult a hangulat.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonsumvásár árjegyzése 1900. évi május 8-án. Készlet 249 darab. Érkezett 1109 darab. Összesen: 1358 darab. — Eladatott 1100 darab. Maradt 258 darab. — Napi árak: 120—120 kgr. sulyban 94—100 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 98—106 koronáig, 320—350 kgr. sulyban 96—106 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 88—96 koronáig. Malacok 88—90 korona 100 kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban tegnap megtartott sertésvásárral bejelenteték: 10995 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 6752 darab fiatal sertést, 5021 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 10773 darabot. Irányzat nagyon vontatott.

Jegyzések: kg-ékt élő sulyban (a fogvasztási adót nem számítva) első rendű sertés 98—98—100 fillér, kivételesen — filléren, középminőségű sertés 88—94— fillér, könnyű sertés 78—86 fillér, fiatal sertés 60—80 fillér.

A budapesti gabonafőzsde.

Budapest, május 8.

Vontatott fizetmenet mellett eleinte lanyha, később javult irányzat mellett 6000 métermázsza buza változatlan árakkal került forgalomba. Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom, változatlan árakkal.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 79-5 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 85 f., 400 mm. 78-5 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 100 mm. 76 k. 7 K. 75 f.

Pestmegyei: 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f. Erdélyi: 350 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 65 fillér. Szerbiai: 3100 mm. 75 k. 7 K. 35 f. Műnd 8 hónapra. Rozs: 300 mm. 6 K. 72 1/2 f.

Árpa: 300 mm. 6 K. 35 f., 300 mm. 6 K. 25 fillér.

Zab: 100 mm. 5 K. 65 f., 150 mm. 5 K. 52 1/2 fillér.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: Buza, klóss, 50 kilogramm ár, 100 kilogramm ár, 50 kg. 100 mm. 100 mm. 150 mm. 200 mm. 250 mm. 300 mm. 350 mm. 400 mm. 450 mm. 500 mm. 550 mm. 600 mm. 650 mm. 700 mm. 750 mm. 800 mm. 850 mm. 900 mm. 950 mm. 1000 mm.

Table with columns: Egyéb gabonaneműek, klóss, 50 kilogramm ár, 100 kilogramm ár. Rows: Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Köles.

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns: Buza májusra, Buza októberre, Rozs májusra, Rozs októberre, Zab májusra, Zab októberre, Tengeri májusra, Tengeri júliusra, Repce augusztusra.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns: Buza októberre, Buza májusra, Rozs májusra, Rozs októberre, Zab májusra, Zab októberre, Tengeri májusra, Tengeri júliusra, Repce augusztusra.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table with columns: Buza májusra, Buza októberre, Rozs májusra, Rozs októberre, Zab májusra, Zab októberre, Tengeri májusra, júliusra, Repce augusztusra.

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde meglehetősen üzletleien volt, minek folytán a tegnapi zárlat szilárdosza csakhamar veszendőbe ment s a nemzetközi értékek árfolyamai lemorzsolódtak. A zárlat csendes volt.

A helyi értékek előzőszenken nem igen kerültek forgalomba.

A déli tőzsde egy árnyalattal gyengébb volt s a vezető értékek ismét visszafejlődtek.

A helyi piac hasonlóképpen némileg gyengégre hajló volt, a forgalom igen szűk határok közt mozgott.

A valutapiac merevebb.

Az előzősde: kedvetlen.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 737.—738.—. Osztrák hitelrészvény 730.40—731.10. Osztrák-magyar államvasut 644.75—645.50. Rimamurányi vasmű részvény 618.—618.50. Déli vasut 112.—. Közúti vasut 640.—640.50. Salgótarjáni kőszénbánya részvénytársaság 648.—korona.

A déli tőzsde:

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 736.50—737.—. Osztrák hitelrészvény 729.70—730.—. Osztrák-magyar államvasut 645.25—646.50. Ipar és kereskedelmi bank 189.—. Jelzálogbank 460.50—461.50. Rimamurányi vasmű részvény 616.—618.50. Közúti vasut 637.50—640.—korona.

Forgalomba került: Salgótarjáni kőszénbánya részvény 646.—650.50. Városi villamos vasut 330.—korona árfolyammal.

Utőzözsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 729.50. Magyar hitelrészvény 736.50. Leszámitólok bank 493.50. Rimamurányi vasmű 617.—. Osztrák-magyar államvasut 644.50. Közúti vasut 638.50. Villamos vasut 335.—korona árfolyammal. Rozs: 300 mm. 6 K. 72 1/2 f.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserző hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánági — korona, vörös korona, középszemű — korona, nagyszemű — korona. Disznózsír: budapesti 57.50—58.—korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszenyítőt vidéki — korona, városi 4 darabos 48.—49.—korona, 3 darabos 51.—52.—korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 17.75—18.—korona, 130 darabos — korona, 100 darabos 23.50—24.—korona, 85 darabos 29.—29.50 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 16.25—16.50 korona, 100 darabos 22.25—22.50 korona, 85 darabos 28.—28.25 korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.50—19.—korona, szerbiai 16.50—17.—korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonafőzsde.

Bécs, május 8. (A Budapesti Napló telefonjelentése.)

Míg a külföldi árfolyamudósítások általában bágyadt magatartást jeleztek, addig az itteni határidőzletben az irányzat mérsékeltlen erősbödött s Budapestre aránylag nagyobb vásárlások történtek, különösen búzában és rozsbán, amelyben 6—7 fillérsnyi árfolyamemelkedés jelentkezett; zab május-júniusra 2, őszre 4 fillérral javult, tengeri pedig a tegnap esti magasságot tartotta meg.

Buza május-júniusra 8.—8.06, őszre 8.15—8.21—8.20, rozs őszre 7.39—7.40—7.39, zab május-júniusra 5.55—5.56—5.55, őszre 6.63, tengeri május-júniusra 5.94, tengeri július-augusztusra 6.04 koronán kelt. Egyébektel jegyeztettek: rozs május-júniusra 7.25—7.28, repce augusztus-szeptemberre 13.—13.10.

A készpénz piacán a vásárlási kedv hiányában majdnem egyáltalán semmi üzlet sem volt; buza és rozs mégis szilárdan maradtak, zab és tengeriben jobb volt az irányzat, mert a követelés 5 fillérral emelkedett. Zárlatkor maradtak: buza őszre 8.23—8.21, rozs őszre 7.42, 7.39, tengeri május-júniusra 5.91, július-augusztusra 6.01, buza május-júniusra 8.05—8.—, rozs május-júniusra 7.24—7.25, zab május-júniusra 5.50—5.51, zab őszre 5.66—5.67 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzősde kedvetlen és gyenge a belpolitikai viszályokra.

Déli tőzsde ismét gyenge Berlinre.

Zárlat nagyon gyenge parlamentai obstrukcióra.

Bécs, május 8. (Magyar értékek számla.) 4% aranyjárdék 117.05. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.60. Magyar keleti vasuti állami kötvény 116.60. Magyar leszámitólok és pénzváltóbank 493.—. Rimamurányi vasmű részvény 614.75. Magyar koronajárdék 92.45. 4% os Magyar földterhm. kötvény 92.50. Magyar hitelbank részvény 736.—. Magyar nyereségen kölcsön sorsjegye 163.75. Kassa-óderbergi vasuti részvény 533.—. Magyar kereskedelmi bank 2728.

Bécs, május 8. (Osztrák értékek számla.) 4 1/2% papírjárdék 98.85. 4% os osztrák aranyjárdék 117.—. 1890-iki sorsjegy 136.—. Osztrák hitelrészvény 400.—. Angol-osztrák bank 292.—. Bécsi bankvezeték 517.—. Osztrák-magyar bank 1776. Déli vasut 111.50. Dunagőzhajósai részvény 722.—. Dohányrészvény 308.—. Césáriai és királyi arany 113.8. Német bankváltók 118.35. 4 1/2% ezüst járdék 92.45. Osztrák koronajárdék 98.05. 1864-iki sorsjegy 202.25. Osztrák hitelintézet részvény 729.—. Unionbank 590.—. Osztrák Länderbank 452.—. Osztrák-magyar államvasut 643.90. Elbavölgyi vasut 478.—. Alpesi bányarészvény 529.50. 20 frankos arany 19.26. Londoni váltóár 242.77. Bécsi Tramway 356.—. Az irányzat kedvetlen.

Bécs, május 8. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 729.—. Magyar hitelrészvény 736.—. Angol-Osztrák bank 291.50. Union bank 517.—. Länderbank 519.—. bankgyesület 452.50 osztrák-magyar államvasut részvény 644.—. északnyugati vasut részv. 111.25. elbavölgyi vasut 477.—. dunagőzhajós részv. 464.—. alpesi bányarészvény 308.—. májusi járdék 615.50. osztrák koronajárdék 92.45. magyar aranyj. 98.85. magyar koronajárdék 92.45. német birodalmi márka közpénz 117.50. ultimóra 118.35. törökországi —. rimamurányi vasmű —. déli vasut —. dohányrészvény —. Napoleon d'or —. Lombard —.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, május 8. (Tőzsdei tudósítás.) Az amerikai vaspac tegnapi bágyadtágról szóló jelentések fokozták a realizáló kedvet bányáértékekben, amelyek a realizációk miatt már a tegnapi utőzözsden is tetemesen hanyatlottak. Csak jóval leszállított árfolyamokon lehetett kohó-és készpénzrészvényeket eladni. A többi értékpapír csekély forgalom mellett általában megtartotta árfolyamát. A Prinz Heinrich-vasut és a transvaali vasutak részvényei gyöngyöttek, ugyancsint a Northern-Pacific és a Canada-Pacific részvények New-Yorkra. A második úszderában a forgalom renyhé volt. A bányáértékek tovább hanyatlottak. Magánleszámitólok kamatbázis 4 1/2% os. Berlin, május 8. (Zárlat.) 4 1/2% os papírjárdék 98.—. 4% osztrák aranyjárdék 99.—. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 92.—. Osztrák-magyar államvasut 137.10. Kassa-óderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84.35. Magyar vasuti beruházási kölcsön 131.30. Alpesi

Színházak, szórakozó helyek

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 9-én.
Arnoldson Sigríd assz. vendégfelléptével.
Mignon.

Regényes opera 3 felv. Zenéjét szerzte Thomas A. Szövegét Goethe „Meister Vilmos tanuló évei” című regénye után írta Carré és Barbier. Ford. Ormay F.

Személyek:
Meister Vilmos Arányi Jarno Kornai Szilágyiné
Lachario Takáts Philine Abonyi Szilágyiné
Laertes Dainoki Antonio Ney B.
Fridrik Payer Acrobata Zolnai
Mignon Arnoldson Zsari Tóthfalusi
Kezdeté 7 1/2 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 9-én.

Faust.

Tragédia 6 szakaszban. Irtá Goethe. Ford. Döczi L.

Személyek:
Faust Somló Szomszéd Iványi
Mefistofeles Gyenes Öreg paraszt Abonyi
Wagner Gabányi Föld szelleme Egressy
Tanítvány Zilahy Margit Márkus
Bálint Horváth Mártha Vizvári
Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 9-én.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 9-én.

Krisztus Pilátus előtt. A becstelének.

Az olasz állami díjjal jutalmazott színmű 3 felvonásban. Irtá Gerolamo Rovetta. Ford. Radó Antal.

Személyek:
Moretti Carlo Gál Gy. Tereza Delli E.
Eliza, felesége Haraszthy Giovanni Szerémi
De Fornarisné Hunyady Serafino Bárdi
Sigismondi Mátya Kamilla Munkácsi
Oriandi Balassa Ettoreino
Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 9-én.

Nap és hold.

Vig operette 3 felvonásban. Irták A. Vanloo és E. Leterrier. Fordították Evva Lajos és Fáy J. Béla. Zenéjét szerzte Charles Lecocq.

Személyek:
Pierates Kovács M. Manola Küry Klára
Brasero Raskó Beatrix F. Hegyi A.
Miguel Kenedich Nanchette Vidorné
Degomez Szabó A. Cristoval Szerdahelyi
Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 9-én.

L. Komáromi Mariska assz. felléptével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásból írta: Reöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzte: Davidsohn Emanuel.

Személyek:
Monasóh Kardos Szulamit Komáromi
Aron Mátrai Abigail Ledofsky
Absolon Ladiszlay Cingtiang Iványi
Kezdeté 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Szerda, 1900. május hó 9-én.

A „Loránty Zsuzsánna” jótékony négyzet javára.

Velence.

Irtá Dessewffy Arisztid.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. május hó 9-én.

Nebántsvirág.

Énekes színmű 4 felvonásban. Irták Meilhas és A. Milaud. Fordították Evva Lajos és Rákosi Viktor. Zenéjét szerzte Hervé.

Kezdeté 7 órákor.

Ős-Budavára.

Ma szerdán nyitás este 7 órákor.

A teljes honvédeknek hangversenye. Este 10 órákor és 9 órákor a mecsset-téri színpadon 2 bohózat, este 10 órákor nagy varieté-előadás. Lockhart elefántjaival, Hegelman légtornász, Villy és Charly ekvilibristák, The 3 Dandy's angol ének- és táncosok, Roges Rachel francia énekesével.

Belépő díj 1 korona. Mérsékelt áru belépőjegyek az összes dohánytűsdökben és a földalatti villamosvasút összes állomásain.

Gyermeksanatorium és vizgyógyintézet

felépítkezésre ABBAZIÁBAN.

Égész éven át nyitva. — Saját park. — Játékterek. — Magaslatti vízvezeték. — Az összes vizgyógyászati módok. — Villamos fürdő. — Gyermek kísérők nélkül is felvételenek. — Legjobb üdülőhely iskolás gyermekeknek. Prospektust küld **DR. SZÉGO KÁLMÁN** igazgató és tulajdonos.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

A mulató 16°C. szellőztetve van.

Pénztárnyitás 7 1/2-ór. Kezdeté 8 1/2-ór.

Mérsékelt nyáriidény helyyarak.

Hatásos siker! Hatásos siker!

„Az Örvény tánc”

fenomenális mutatvány, előadja a kitünő táncospár

Alex testvérek.

Moraw Adel. Nanon Lucia.

Ma:

„Das steinerne Herz”

regé, énekkel Auerbachtól.

Zenéje Bachmann Jakob főkantortól.

Ugyint az összes ujjonnan szerződött műerői a kitünő májusi műsorának.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagytözsde Károly-körút 26.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöztetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készíttetek.

FOLIES CAPRICE

Ma

nagy ujdonsági est!!

11 órákor:

Die Hochstaplerin.

Bohózat Leitner H.-től.

Megelőzőleg 10 órákor. Megelőzőleg 10 órákor

Szenzációs ujdonság!

A csonkafülv ember.

Bohózat. F. de Croiset eszméje után írta Etienne. Rendező Rott S.

Személyek:

Bachrach Jeremiás zabnagykereskedő Pfeifer M.
Celia, neje Schindlerné G.
Hajnalka, leányuk Ferenczy Zs.
Dr. Kazár Ede ügyvéd, mellesleg milliomos Rott S.
Dr. Spitz Gerő, ideggyógyor Steinhardt G.
Szimathy Leó hírlapíró Fürst B.
Gedeon, Dr. Kazár szolgálója Peterdi Gy.
Adonyi Mariska műlovarnő Jungwirth C.
Lili, szobalány egy budapesti nagyszállóban St. Lengyel G.
James, főpincér Echten K.
Ujságárus, távirószolga.
Történelk napjainkban, egy elsőrangú budapesti nagyszállóban, Dr. Kazár külön lakosztályán.

Haggenmacher H.-Sörfőzde

Megrendelési helyek: Budapest V. Kádár-utca 5. Haggenmacher Kőbánya; Haggenmacher Budafok.

AJÁNLATOS

mindenkinek — mielőtt butorszükségletét fedezi, látogassa meg **NEMES ÉS LENGYEL** elsőrangú butortelepét **IV., Kecskeméti-utca 6. szám** hol a legmodernebb butorok és különféle ebéd-, háló- és szalon-berendezések a legjobb kivitelben, a legszárabb anyagból, legújtanosabb árakon vásárolhatók.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és város tisztviselők, katonatisztek, egyházfők, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szállárd gyártmányú asztalos- és kárpított butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 25 kr. levéljeggyel beküldés ellen bérmentve küld felül cég B. osztálya. 6167

1000 KORONA

mintosa 600.000 koronás jutalmidíjat kihirdette, mi a jelenlévők kezébe nagy mozgást idézett elő, hogy hosszabb szünetet kellett érendeni.

Felhívás! Aki a m. kir. szab. osztályorszájékban eddig még egyáltalán nem, vagy csak kis, említésre nem méltó eredményt ért el, a most következő 6-ik sorsjátékalkalmából forduljon bizalommal általánosani mert ez jó hírnevnek örvendő céghez: **Dörge Frigyes bankháza Budapest, Városház-utca 12.** mert ez a cég tényleg és folyton a legfényesebb nyereményeket képes felmutatni.

Magyar kir. szab. osztályorszájék. A hatodik sorsjáték 100.000 sorsjegyből áll, 50.000 hat osztályba osztott nyereménynyel. Ennekfoga minden második sorsjegy okvetlenül nyer és a legnagyobb nyeremény szerzésés esetben egy millió koronát tesz ki. Az első osztály húzása 1900. évi május 17. és 18-án történik és eredeti sorsjegyek a hivatalos terv szerinti árban, egész keriat egy 12 korona, fél 6 korona, negyed 3 korona, nyolcad 1 1/2 korona, fél 6 korona, negyed 3 korona, nyolcad 1 1/2 korona arányú részesedésekkel. Budapest Városház-u. 12. főelárúsiótlán kaphatók.

4 1/2 ko. 20% légszesz- Manilla Melange megtakarítást biztosítunk

kávé

elvámolva és bérmentve költségmentesen házhöz szállítva

7.50 kr.

Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u. 4.

Brix, Kempler és Társa
BUDAPEST,
V., Deák Ferenc-utca 6. (Haas-palota.)
Telefon szám 864.
Prospektusok ingyen és bérmentve beküldetnek. Helybeli és vidéki képviselők és közbenjárók felvételnek.

Hallatlan árleszállítás.

Betyárok.

Történetek az alföldi rabvilágból gr. Ráday korában. Előbb 2 K. most 80 fillér.

Bródy:

Fehér könyv. Új regény és egyéb dolgozatok. 1-6 kötet. Előbb 2 K. most 1 K.

Darwin:

Az emberszármazása és az ivari kiválás. Előbb 3 K. most 1 K.

A szabadság vértanúi.

Regényes korrajz. Előbb 2 K. most 1 K.

Egy szegény ifjú története.

Feuilleton Octave-től. Regény. Előbb 2 K. most 60 fill.

A világ vége.

Flammarión Camill-tól 43 képpel. Előbb 2 K. most K. 1.10

A háromszoknyás leány.

(Kock Pál). Előbb 2 K. most 50 fill.

Mámoritó történetek.

(Maupassant). Előbb 1.80 most 60 fill.

J6 madarak.

(Ujdoszt). (Guttus) Ujabb történetes képek. Előbb 2 K. most 60 fill.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, utánvétellel vagy a pénz beküldés ellenében. 2 koronán alóli rendelések csak az összeg előzetes beküldés ellenében eszközölhetnek.

M.K. EGYETEM VEGYTIANI INTÉZETE:

KRISTÁLY

SZT. LUKÁCSFÜRDŐI HEGYIFORRÁS

ASVÁNYVIZ

100% TISZTA BICARBONAT

KAPHATÓ FÜSZERKESEKEDÉSEKBE VENEDEKLOKBE ÉS MINDEN VASUTI ÉTKÉZŐ KOCSIBAN.

PÁRISI NAGYÁRUHAZ

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is pénzárunk egy fénykép-bonnt szolgálunk ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtá-ványozva lesz. Amidőn ezen bevásárolt árak együtt a 10 frtnyi összeget meghaladják vagy 10 frt értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGU HÚ FÉNYKÉPET

csupán a kifésztésért és a diszes papírkertért (passe partout) önköltségünket 1 frt 50 krt számítjuk fel. A világ egy műintézte sem képes az ilyen képet magát 10 frton alul elkészíteni.

KÉPES NAGY ÁRJEJGYZÉK a közkedveit egy és kétkoronas áruosztályunkról, valamint az összes áruikkékről kívánatra ingyen és bérmentve.

HERCUL

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorottya-utca 12. sz.

160,000 korona nyerhető:

1 darab 30%-os Osztr. földhiteles sorsjegy-igérvényvel. Huzás május 15-én, fnyeremény 90,000 korona	3.50 kor.
1 darab 40%-os Magyar Jelzálog sorsjegy-igérvényvel. Huzás május 15-én, fnyeremény 70,000 korona	3.50 kor.

A kettő együtt csak 6 kor. kor. 7.—

FÜRDŐ BUZLIÁS

előíranga tekintélyek által elismert legjobb és legerősebb szensavdus vasforrásokkal megaldott, százasoldó és fenyvesek között fekvő, mintaszerően berendezett gyógyfürdő.

Hirnevesek a hideg és meleg acélfürdők, vasápfürdők valódi franszbadi moorföldből, hidegvízgyógyintézet, uszoda stb. Idény máj. 15-től okt. 1-ig.

Fasuti állomás.

Elegáns szállodák, kitérő konyha, feltűnően mérsékelt árak, különféle szórakozások — Rendelési fűdő-nyel: Dr. Sino Károly. — Eövebb felirágosítást, prospektust küld a fürdőigazgatóság Buzlás és a fürdő tulajdonosa és igazgató-főorvos

Dr. SZERÉNYI GYULA, Budapest, VIII., Baross-u. 4.

Magyar találmány!!

Művészi kivitelü Aquarell (kézi) festés fára fára Fa-levelező-lapok, a legizlésebb kivitelben.

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka!

10 drb ára 2 kor.

A pénz előleges beküldése után bérmentve.

Megrendelhető a kiadó-hivatalban.

Egészen új! Gyűjtőknek meglepetés!

Radó Antali Költők Albuma

Jelenkori magyar költők verseiből. Harmincöt magyar festőművész képeivel. 28 forint helyett 18 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18.

Köhögés és tüdő-

besők a feltűnőhatalian

bécsi eredeti utifü-kivonatnedv-mészavszal,

használat mellett meggyógyulnak. Sok év óta a legnagyobb sikerrel alkalmaztatik mindennemű **tüdőbajoknál, melhurut, köhögés, rekedtség, elnyálkásodással stb.** Ezen kitérő szer minden köhögést csillapít, feloldja a nyálkát, elmulasztja a rekedtséget, meggyógyítja a **tüdődagadatokot**, csillapítja az éjszakai izzadást, enyhíti a fájdalmat a mellben és a tüdőben, minélfogva elhatárolja a tüdőbajos vagy verszegény emberrel szemben a vas a vért javítja és gyarapítja, miáltal a betegnek sápadt kinézése is csakhamar elmúlik és az arczin ismét a rendez lesz. Egy tüdőbajos vagy verszegény emberrel szemben a vas a vért javítja és gyarapítja, miáltal a betegnek sápadt kinézése is csakhamar elmúlik és az arczin ismét a rendez lesz. Egy tüdőbajos vagy verszegény emberrel szemben a vas a vért javítja és gyarapítja, miáltal a betegnek sápadt kinézése is csakhamar elmúlik és az arczin ismét a rendez lesz.

E szer valódiságának bizonyosságát a mellékelt két törv. védjegyvel van ellátva. Ne hagyjuk magunkat tévútra vezetni és értéketlen utánzatokat vásárolni, melyek a fennebbi névnek csak némely anyagát tartalmazzák és e mellett gyakran drágábbak. Egy eredeti üveg ára 1 frt 10 kr., posta után 20 krrel több csomagolás és szállítólével fejében (porto nélkül).

Előállítás és főktár:

FRNKOCZY VIKTOR
Főktár: Gyógyszerháza
Bécs, V/2.,
Schönbrunnerstrasse 107.

székhely: MÜNSTERSTRASSE 13.,
Budapesti raktárak:

Török József gyógyszerháza, Király-utca 12.,
továbbá Raditz Róbert, gyógyszerésznél, VIII., József-körút 64. és a Nador-gyógyszertárban. Váci-körút.

A nekünk bemutatott számlán megbízható, hitelre kasszát folytat ezen ügyvezetésed óta emeltől rendelés-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelés-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugyvesfolyásokat és sebeket, az önfertőzéses utó-baját, az elgyengült férfere, magömléseket, a bujakór utóelőkezesményeit, nőknél fehér-folyást, hármennyire sértések is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magyarság egyik főbetegsége és hárbetegségeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész-és szülész-t orvos, két oszár. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolattik és gyógyászatekről le gondó kodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyonit megjegyzem: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NEPSZERU ÜVTITÁRO** (más 15-ik kiadásban megjelen) nemi betegségeket és ezek ésszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 irt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beklédése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvát mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivar-szervek leírása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőzés és az újféle macerációk. — IV. Hugyvesbajok (tripe) és hugyvesdőlőlesek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehér-folyás. — VII. Elyenitit (férfere). — VIII. Női magyarság. IX. A ivar-szervek megbetegedéseinek öngyógyító prostitúció.

A ki jó sérvkötőt akar, forduljon bizalommal alanti céghez.

Ajánlja kizárólag saját gyártmányú sérvkötőt, haskötőt, egyenestartót, suspensortimánt, valamint az összes betegápolásban szükséges kötszereket. Kézi minden testeknek Orthopedikusok, műlábakat és kezeket is minden e szakmába vágó kötszereket, hirtákosom arra, hogy számos éven át a külföldön, kórházakban, mint sebészeti kötszerszorgoztatam és munkám a legjobb tanároknál a legjobbnak bizonyult. Sérvkötő-megrendelésnél kérem a test körmértét és hogy jobb, hal vagy kötélidő sérvkötő szükséges. Ára egy oldásra 4 frttől 6 frt, két oldásra 6 frttől 10 frt. Kizárólag egyedüli főktár valódi francia és angol gummi és halhálygá különlegesekben, tucata 120 krtól 6 frt. Péntek és szombat 8-10-ig, tocs 4 frttől 6 frt, Passarium oclumrum (mehvédő), hölgyeknek nélkülözhetetlen, drája 1.50 frt. Megrendeléseket pontosan eszközök a legnagyobb diszeretó mellett.

RADVÁNYI L.

sebészeti kötször-gyáros
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 36.

Hotter diätetikus állatgyógyászati praeparatumai, az ujkor legkiválóbbjál.

Hotter sertéspora
I. és II. szám.

Legjobb diätetikus szer az étkező, tehát a sertések hizásának előmozdításához, orbáncnál különösen bevált. A II. szám hasmenésnél használandó.

Hotter-tréninglúdia, mosóvíz lovaknak és szarvasmarháknál 1 üveg 1 frt 20 kr. Az inakt és izmok a legmagasabb körög le frisse és főn tartja, az állat, bodorsáflések után, a legerősebb munkát a tréningtel kiálja. Megelőztetéséből származó bajoknál mint lónasánál, rheumánál és merevségnél is meglepő eredményt használhatik.

Hotter absorbineja, kozm. mosóvíz lovaknak 1/2 üveg 6 frt, 1/2 üveg 3 frt 50 kr. Eltávolít mindenféle kórvét és zsiros lerakodást, anikül, hogy a szört elpusztítsa. Erősit megáramodott és gyenge inakt, eltávolít és elpusztít az izmoktól minden butykot és megárat minden gyuladást; különösen bevált epn-l, csülökáknál, gumdnál, vastag térdknél, eltávolít butykot az inaktól, vastag bokát, dagasztat, a hol azok fellépnek. Elgágnál a térd remegése, és rögzíti mindent a zsiros.

Főktár: Apotheke „zum heil. Josef”, Bécs, XII/2., Schönbrunnerstrasse 182/P. Főktár Magyarországr részére: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. sz.

Raktár a legtöbb gyógyszerháza: drogeriában — Tessék a védjegyre vigyázni.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajto szenvedőknek, 20 éves kórházi és magyargykorlati tapasztalásainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyít férháknál és nőknél foglalkozást zavar nélkül mindennemű bármily régi kelét

Nemi betegségeket

ugymint hugyvesfolyást, hólyg-és vizelesi bajokat, bujakór sebeket, syphilit, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)

melepeó biztos eredményre gyorsan a legújabb

Rendelés-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.
Rendelés: délelőt 10—1-ig, délután 3—8-ig.
Külön váróterem. KÜLÖN BE-ÉS KIJÁRAT.
Levelekre rögtön válasz.

Az orvostudományi Akadémiától javallva

VERSZEGÉNYSÉG **SÁPKÖR**

ADAG: 2—6 pillula naponta. **PILULES et SIROP DE BLANCARD** ADAG: 1—3 kiskanál naponta.

FEHÉRFOLYÁS **SKROFULOZIS**

valtoztatlan vasjódló
40, Rue Bonaparte, PARIS

ANTISEPTIKUS

Hölgy-óvszer

Rég elismert és hatásában biztos, feleslegessé tesz mindennemű gyöngédtelen gummi és szpongya cikket, 1 doboz (12 drb) pontos használati utasítással 3 korona. — 3 kor. 10 fill. előleges beklédése mellett bérmentve. Gyors és dískrétt szétküldés. Kapható a feltalálónál: **László József** gyógyszerész, Maros-Ujár Erdély. Budapesten: **Török József** gyógyszerész, Király-utca 12. és **Kerpel V.** gyógyszerész, Lipót-körút 28.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Minden szó egyszeri beiktatása postáért 2 kr. Címzett eláratott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

Levélbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRO HIRDETÉSEK

és ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a

BUDAPESTI NAPLO

részére

a kiadóhivatalban

József-körút 18.

váramint a következő dohánytársadalmakban:

Breuer névker. Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Nemessek-féle társada Petőfi-tér.

Danda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Sopronyi V., dohány-nagy-társada, Kerepesi-ut. 1.

Deutscher Miksáné, Andrásy-ut. 38.

Szántó Mór társadalmában. Kecskeméti-utca 14.

Weitzfelder Jakab, Király-utca 1.

Blockner J. hirdetői iroda IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát kiadóhivatali iroda V. Fűrdő-utca 4.

Fischer J. D. hirdetői iroda IV. Zsibárus-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9.

Haasenstejn és Vogler hird. iroda V. Dorottya-ut. 9.

Leppold Gyula hirdetői irodája VII. Erzsébet-körút 17.

Mosse Rudolf hirdetői iroda VII. Károlykört 9.

Schwarz József hirdetői iroda V. Marokkó-ut. 4.

Tánczer Gyula hirdetői iroda IV. Szerviztér 8.

Lehetséges-e

megismerkedni azon bájos hölgyekkel, mivel szombathelyen dőlőn szentannaj voltam egy kínos jelenetnek, mely az Abbazia hárváznál lejátszódott, és ugyanott figyelmet a lapra felhívtam. Cim a kiadóhivatalban. 2917

Vénuszomnak.

Édes angyalom. Miért lésnék aranyos soraid? 3-án figyelmen kívül hagytad tén. On mented meg a kétségbeeséstől hű Rabodát. 6212

Piros.

Minden bizonynyal ott leszek. X. 2918

Nyolc év.

Édes szívem! Bizom a jövőben — és benned. Bizál bennem is. — Csak már Bécsben volnál, hogy én is irhatnék. Csoklő és ősel ezerszer. — Ad. 6209

Bizalmi állás

keres egy igen előkelő családból származó intelligens fiatalember, esetleg magántitkári állást is elfogad, szives megkereséseket „Megbízható” címen továbbít a kiadóhivatal. 2907

Középiszkolai

tantárgyakból elsimort legjobb módszer szerint tanít kintűnő philologus és matematikus. Előkészít egyéves önkéntességi szolgálatra jogosító vizsgára, kereskedelmi, realiskolai és gymnaziumi érettségire. — Goettein Henrik, Budapest, VI. Csengery-utca 52, I. emelet 8.

Szombaton zárva

tartott vas- és veyeskereskedésbe 20 éves jártas ügyes sergő ajánlódik. Cim „Ostilag” Tállya Posterestante. 6213

Nagyon jó

formalmu fehérvarró, hímzőes előnyömda-intezet élénk helyen, több év óta fennáll, családok ott miatt esetleg azonnal elad. Cim a kiadóhivatalban. 2906

Alapos

zongoraoktatást ad kintűnő módszer szerint havi öt forintért. Cim a kiadóhivatalban. 6210

Intelligens

ügyes comptoirista 2 évi gyakorlatiall állást keres, elsőrendű referenciákkal rendelkezik. Leveleket „Comptoirista” jelleggel továbbít a kiadóhivatal. 2908

PéNZbeszedőnek,

felügyelőnek, raktárnoknak vagy más ily fajta állásra ajánlódik egy volt kereskedő, értelmes jó megjelenésű, esetleg biztosítékot is nyújt. Cim a kiadóhivatalban. 2910

Alkalmazást

keres egy végkielégített vasutas kintűnő bizonyítványokkal, ki minden írodai munkára alkalmas. Esetleg 5-600 korona övaddékkal pénzbeszedő, vagy pénztárnoki állást is elfogad. Cim a kiadóhivatalban. 2851

Övaddékképes

29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok, mintpénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek 2000-3000 koronára. 2723

PéNZbeszedői,

raktárnoki, felügyelői vagy más megfelelő állást keres egy jelenleg vidéki kereskedő (esetleg biztosítékkal) Cim a kiadóhivatalban. 2898

Keresetük

elsőrendű urasági inas, intelligens, ki már mint első inas alkalmazva volt, a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja. Cim a kiadóhivatalban. 2829

Rendkívül olesón

kiadó gyönyörűen berendezett akbvos szalon és egy kisebb szoba, teljesen különbejárattal, hölgyeknek vagy uraknak június hó 1-re. Vidékről jövőeknek (esetleg házaspárnak) kintűnő és olesó lakás. Cim a kiadóhivatalban. 2914

Több szoba

butort óhajtok venni alkalmi vagy olesó áron. Ajánlatok a kiadóhivatalba. Tiszta butor jelige alatt kérek az ár és butordarabok megjelölésével. 2915

Két biciklilt

egy nőt és egy férfinak valót óhajtok venni jó állapotban, de olesón. Ajánlatok az ár megjelölésével „Bicikli” jelleggel a lapozz kéreknek. 2906

Előkelő

magyar állami hivatalnok a legszerényebb feltételek mellett házfelügyelői állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2345

Férfit, női-dívat

és rövidruha-üzlet vidéki város főterén, olesó boltból, azonnal elad. az üzlet öröke berendezéssel együtt körülbelül 8000 korona. Cim a kiadóhivatalban. 2893

Teljes ellátást

kaphat egy tisztességes uriember, egy intelligens urnőnél a Dohány-utca-ban, a két színház közelében. Cim a kiadóhivatalban. 2889

Kiadó szoba

a Kerepesi-uton a Népszínház mellett egy csejnosan burtozott kétalkabos főfogorvos utcai szoba, tágas előszobával, külön bejárattal a lépcsőházból azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2900

Jobb

izraelita családból való tanuló teljes ellátást kaphat distingválit családnál, a Kerepesi-ut közelében. Cim a kiadóhivatalban. 2888

Ajánlom

magamat mindenféle fehérmemű és ruhajavításra. Cim a kiadóhivatalban. 2911

Telivérlovak

eladók. Cim a kiadóhivatalban. 2857

Csinos

fiatal intelligens urnő ajánlódik jobb üzletbe pénztárosnőnek, elárúsitónőnek, szép írással bír, írodába is alkalmas, esetleg biztosítékkal is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 2857

Írásbeli munkát,

cimszalagot, másolatokat stb. elvállal jó irással bíró hölgy. Cim a kiadóhivatalban. 2857

Kiadó.

Egy burtozott szoba és konyha a Hermína-uton, a villanyos vasuti megállóhely közvetlen közelében, gyönyörű helyen, jutyányosan kiadó a nyári időnyre. Cim a kiadóhivatalban. 2869

Végzés.

Melynek alapján az 1894. XVI. t.-cikk 100. §-a értelmében a hirdetmény kibocsátattik, melyben felhívom mindazok, kik a néhai Rekeszki Mihály utáni örökség tárgyát képező s a szabadkai kir. adóhivatalnak az E. alácsatolt bizonyítványtann. ságaként az 1894. évjagaszügyi letét 71/8941 sz. a. elhelyezett 1479 fr. 46 kbról még fennmaradt 2673 korona 44 fillér készpénzre mint örökösök kötelezésre jogosítottak, vagy utóörökösök igényi támasztanak, hogy igényeiket a hirdetménynek a bíróság hirdetményi tábláján történt kifüggesztése napját követő naptól számított 45 nap alatt a kir. járásbírósnál jelentsek be, mert ellenesetben az örökösödési bizonyítvány kiadása a kérvény alapján fog elrendeltetni. 1900. március 25.

Kir. Járásbíróság

Zenta.

Üllői-ut 62.

Földszintes ház nagy udvarral, apartizemre is alkalmas azonnal bérebe adandó. Közélebbit Fleisemann Antalnál VIII., Kisfaludy-ut. 40.6112

Tátra-Lomnic

nyaralótelepen, a Lomnic-csucs tövében, 4 év előtt épült villa nagy szobával, előszobával, verandával, külön konyha-épülettel, pincével, vízvezetékkel, szökőkúttal, egyholdas befűtött, bekerített parkkal, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6211

Sürgösen

elcsereplnem Budapest népes utcájában levő új 3 emeletes házamat, egy jó birtokért felszerelés és természetel együtt, a ház jelenleg is fölszerelés, kam és egyéb kiadások levonása után tisztán 2500 forintot jövedelmez. Ajánlatokat „Sürgöse” jelleggel a kiadóhivatal továbbít. 6201

Veszek

zalogházi céduját régi arany ezüst árut brillant és gyemánt árut a legmagasabb árk mellett FRIED A. órás és ékszerész Kerepesi-ut 2. szám.

ERENYI-féle

Ichtiol-Salicilyből egy tévely megszüntet: bőrvizkeletet, mindennemű sömörtegséget, bőrkütegget, izzadást. Szagatlan. Ártalmatlan. 1898

Nevelőnőket

francia, angol és német-honiatok, okl. magyar tanítóknőket, minden nemzetségi bonneoktatás gyermektervezőket, társalgónőket a nyárra is lelkiismeretesen ajánl és felhelyez

Szegheóné S. Lujza

BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

Zálogházi

céduákat veszek. Eladók 13 latos ezüst évőkeszleteket, grammja 5 kr., girandólok, gyertyatartók, haltalakat, tálakat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst évőkesz 6 ft 50 kr., teljes 12 személyre való teljes évőkeszleteket 138 ftól kezdve, és vászesztek mindennemű ezüst műtövs tárgyakban, arany férfiláncok kölggővel, grammja 55 kr., massziv arany gyűrűk 2 ft 40 krtól, tula remon-toir órák 6 ft. Grünberger Ármn Béla örökösai Budapestben, IV., Városház-tér 9., I. em. 23. Harisbazar. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Részletfizetésre is.

Szepességi kárpáti

fénybörvicska, valódi, legfinomabb minőségű, kis üstben égetet, állott régi, egyike a legégszőségesebb italoknak, kintűnő szer gyomorajb ellen, hathatós étvágygerjesztő, a vesék működésére szerfelett kedvező hatása. 5 kilós palack bérmentve, utánvétel mellett 3 ft 75 kr. Ganovszky Gusztáv fénybörvicska-termelő. Szepes-Szombat (Szepesmegye).

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek újabb

alkotása után. Finomfényomat. Hazai készítmény. Baditt Ottó: Vagyok olyan legény mint te. Bihari Sándor: Munka után. Innocent Ferenc: Fátolytánc. Karvaly József: Vásárfia. Konek Ida: Havasi pásztorok. Margitai Tihámér: Ronó Pál históriája. Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban. Márk Lajos: Teresero és Szerelmi dal. Neogrády Antal: Vesztett boldogság. Senyei Károly: Szökőkút, Kecsképszásztor. Teles Edé: Enyelgés. Tolnay Akos: Diana és Enyelgés. Neogrády Antal: Az erdő titka. Pechán József: Utolsó gyufa. Vajda Zsigmond: Kedő lyes birák. Vajda Zsigmond: Kedves író. Szemes Fülöp: Kása nem étel.

20 darab ára 1 ft

bérmentes küldéssel. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám

VÁSÁROLJON

A most lefolyt osztálysorsjáték alatt bankháznak négy 10.000 koronán felüli főnyereményt fizetett ki t. ügyfeleinek. — Ezzel a négy főnyereményvel a legtöbb főnyeremény az általunk eladott sorsjegyre esett. Miután bankháznak mindenkor iparkodik t. ügyfeleinek legjobb megelégedését elnyerni, igen nagy sulyt fektetünk arra, hogy az intézkedések és megrendelések gyorsan és a legnagyobb pontossággal legyenek elintézve. A t. megrendelőnek egy külön számlalapot nyitunk, a hová minden utasítás föl leszjegyezve. — A nyereményeket egy millió koronáig azonnal kifizetjük. A megrendelést legelőszörűbb a postautalvány szelvényére írni, mivel ez csak 10 fillér költséget okoz, míg pedig utánvétel mellett csupán az utánvétel 55 fillér. A huzás már

május hó 17. és 18-án

van.

A sorsjegyek ára ezen huzásra:

Egész Fél Nyuzás Nyolcad

12 kor. 6 kor. 3 kor. 1 kor. 50 fill.

Mig végül megjegyezzük, hogy a 6 huzás alatt minden második sorsjegy nyer és a VI-ik osztályban egy millió korona nyerhető. Maradtunk becses szolgálatára készen kintűnő tisztelettel

HECHT bankház.

Cim: Budapest, Ferenciek-tere 6.

A legjobb cimbalmok Reményi Mihály m. kir. szab. műhangszerésznel kaphatók. Budapest, Király-utca 44. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Köznepszótály. Forenc József-kabát 4 ft Jaquet ... 5 ft Frack ... 3 ft Nadrag ... 2.50. Rothberger Jakab, Kristóftér 2. I-ső emelet.

Veszünk zálogcéduákat a legmagasabb árért. Eladunk arany, ezüst-ékszereseket a legolcsóbb áron. Regi arany és ezüstöt becserelek ujra fagónnal csak csekély ráfizetés mellett. A fővárosban évi lakással bírók részleltetésre is kapnak. Javítások is pontosan eszközöztetnek. Fuchs és Társa Budapest, Károly-körút 28. Károlykaszárnya.

Tüzmentes pénzszekrényeket, kasszátákat, villamos vészjelző pénzszekrényeket, pánccsékényeket és másolópérekéket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít. HESKY TESTVÉREK cs. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára Budapest, V. Szabolcs-ut. 4.

Erdély részére főraktár: REMENYIK VIKTOR vas-nagykereskedő Kolozsvár.

A legjobb szivarka hüvelyeket árusítja az Uránia szivarkahüvely bizományi raktár Budapestben. Kertész-utca 35. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magy. kir. államvasutak. Hirdetmény. Osztrák-magyar vasutikótelek.

Sajtóhírák helyesbítése. Az osztrák-magyar vasuti kötelek 1900. évi január 1-től érvényes. I. rész 1. díjszabási füzetben a következők sajtóhírák helyesbítetnek: a) 1900. évi május hó 5-től való érvénynyel: A 2. csoportonál díjszabásban (osztrák állomások) a 66-ik oldalon Pinkau állomással való forgalomban a B. osztályu forgalomban 100 kgkint 333 filléres részárjítétel 233 fillérről helyesbítetnek.

A 4-k csoportonál díjszabásban 96 lap (osztrák állomások) Mirowitz állomással való forgalomban a 8. külön díjszabás 1111 filléres részárjítetle 100 kgkint 111 fillérről helyesbítetnek.

b) 1900. évi június hó 5-től kezdődő érvénynyel: A Kassa (K. O. V.) Kratup viszonylatra vonatkozó I. osztályu 628 filléres díjtétel 100 kgkint 926 fillérről helyesbítetnek. Budapest, 1900. ápr. 30.

A magyar kir. államvasutak igazgatóságá, a részvasutak nevében is. (Utánnyomás nem díjazt.)